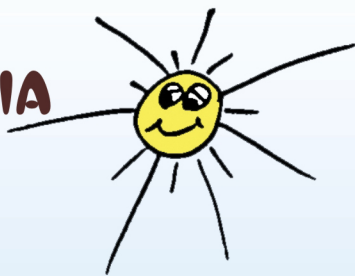

Uzsoki Mária

RÉKA DOMBALJÁN

Czupi Kiadó

Uzsoki Mária
Réka Dombalján

Uzsoki Mária

Réka Dombalján

Nagykanizsa 2016

Illusztrálta: Csuha Gyula

Nyomdai előkészítés: Tábori Zita

ISBN 978-963-9782-50-1

Czupi Kiadó
8831 Nagykanizsa, Pityer u. 19.
www.czupi.hu

Újra Dombalján

Kipp-kopp, kopogok, találd el, hogy ki vagyok! Nagymama már sokadszor járta körül a gyönyörűen megterített asztalt, amikor apró ujjak érintették a háta közepét. Gyorsan hátrafordult, hogy elkap hassa a huncut cérnahang gazdáját. A titokzatos jövevény azonban fürgén elugrott, így láthatatlan maradt. Nagymama most a másik irányba próbált fordulni, ám a kuncogás megint a háta mögül érkezett. Ki tudja, meddig tartott volna ez a furcsa bújócska, ha nagypapa váratlanul el nem kapja és a magasba nem emeli a ficáncoló gyermeket.

– Jaj, nagypapa, tegyél le! Jaaaj! Leeseek! Légyysi’, tegyél le, kérlek szépen! Kérleeeek! – visította a kézzel-lábbal kapálódzó kislány.

Nagypapa incselkedve szólt:

– Csak nem fél a magasban az én világszép Rékám? – Egyet-kettőt röptette még a feje fölött kicsi unokáját, majd óvatosan a földre huppantotta, és magához ölelte.

– Isten hozott, kicsi Rékám! – lelkendezett nagymama. Boldogan szorította magához unokáját, miután sikerült

kiszabadítania nagypapa karjaiból. – Jól rám ijesztettél, te kis huncut! Na, hadd nézzelek, mekkorát nőttél!

Forgatták maguk előtt, egymás kezéből kapkodták rég nem látott unokájukat a boldog nagyszülők.

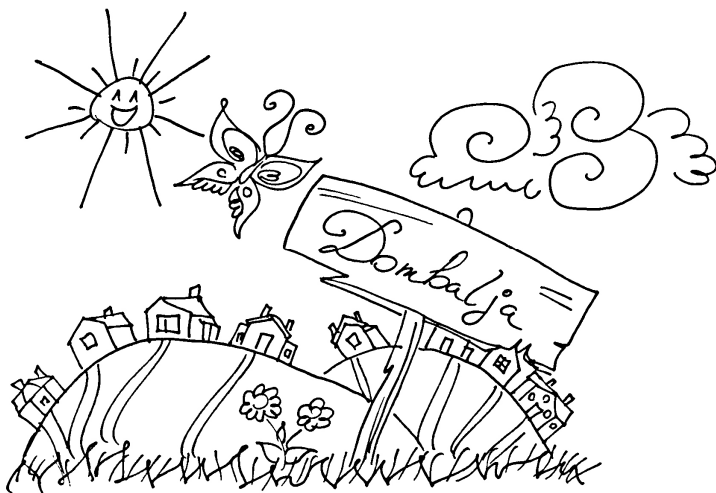
– Nekünk is jut a kisasszonyból valami? – hallatszott a szobaajtó felől.

– Csókolom, dédmamikám! Édes dédpapikám!

Réka kibontakozott nagymama és nagypapa öleléséből, mint a szélvész, úgy rohant a feléje totyogó dédszülők felé. Egyszerre karolta át mindkettőjüket, helyesebben belefúrta magát kitárt karjaikba.

– Hölgyem! Nem látta a dédunokánkat? A kis szélvész-kisasszony fele ilyen magas volt, amikor utoljára a lábamon hintáztattam. Hány éve is annak? Úgy rémlik, akkor még liberóban voltál. Itt pedig egy csinos divathölgy ficáncol a karjaimban. Hadd nézzelek meg jobban! – tréfálkozott örvendezve dédpapa, miközben egyik kezével a mellényzsebében turkált.

– Na tessék! Most, amikor kellene, hogy jobban lássak, nem találok a szemüvegemet. Gizellám! Te mindent tudsz. Szerinted hova tettem a szemüvegemet?

Dédmama valóban tudta élete párjának valamennyi rigolyáját, tudta, mit és hol szokott ottfelejtani vagy elhagyni, ismerte ki nem mondott gondolatait is. Most azonban nem érkezett tőle a megszokott segítség. Ugyanis nem látott, nem hallott mást, csak Rékát. El volt telve rég nem látott dédunokájával. Hiszen három évig fényképen, vagy a számítógépen küldött képeken nézegethette. Na jó, időnként videófelvételen is, de akkor sem tudta megölelgetni, hiába szerette volna. Hát most igyekezett bepótolni.

Dédpapán Réka segített:

– Édes Dédpapikám! A szemüveged a legutolsó divat szerint a frizurádat rögzíti a fejed búbján. Akarod? Parancsolj!

Lekapta dédpapa fejéről és az orrára biggyesztette a keresett szemüveget. Majd egy cuppanós puszi kíséretében belesegítette dédpapát a teraszon lévő fonott karosszékre, dédmamát pedig a mellette levőbe.

Pörgött, forgott előttük, billegette magát, hol az egyik, hol a másik öregre villantotta nagy barna őzikeszemét. Gesztenyeszínű göndör fűrtjei repültek körülötte. A rögtönzött bemutatónak még két lelkes nézője volt: nagymama és nagypapa. Egy-egy pörgés vagy pipiskedés után megtapsolták a kislányt. Egészen belefeledkeztek a látványba.

Berci apu és Marcsi anyu mosolyogva állt a lépcső alján, hatalmas bőröndökkel a kezükben.

– Be szabad nekünk is jönni, vagy fordulhatunk vissza?

– Bercikém! Marcsikám! Ne haragudjatok, nem tudunk betelni a kisasszonnyal. Gyertek, gyertek, olyan nagyon vártunk benneteket! – A nagyszülők karjukat kitérve mentek a fiatal szülők elé.

Berci apu megadta magát. Beleszimatolt a levegőbe, és derűsen szólt:

– Na jó, maradunk. Sajnos nem tudok megsértődni. Olyan fenséges illatokat érzek, hogy a lábam a gyönyörűen megterített asztal felé visz, nem pedig az autó felé. Húsleves, tejfölös csirke, ha nem tévedek. Hmm! De régen ettem ilyen finomságokat.

– Jó a szimatod, édes fiam. Azon kívül kis rétes is van. Túrós, mákos, almás. Pár perce sült ki. Mossatok kezet, és ülhetünk máris az asztalhoz!

Körbeülték a teraszon a gyönyörűen megterített asztalt, melyet nagymama kézzel hímzett asztalterítője, az ünnepi alkalmakra tartogatott porcelán étkészlete, nagypapa frissen szedett virágai díszítettek. Középen ott gőzölgött az aranyárga húsleves. Családi szokás szerint dédmama merített mindenkinek, azután dédpapa így szólt:

– Hálát adunk Uram, a mai ajándékozáért. Köszönjük, hogy egészségesen hazasegítetted unokánkat és családját. Köszönjük, hogy újra együtt lehetünk. Erre a napra régóta vártunk. Áldj meg mindnyájunkat, és áldd meg ételünket. Ámen.

Csendes pillanatok következtek.

A felnőttek visszagondoltak az elmúlt évekre, az időnként nehezen viselhető távollétre. Messzire el kellett költözni, és utána visszatérni, hogy megértsék: a család elszakíthatatlan kötelék.

Réka nem értette, a felnőttek miért nem nyúlnak azonnal a kanalukért. – Hahó! Mikor szabad enni? – kérdezte.

Nagypapa elsőként zökkent vissza a valóságba – Jó étvágyat! Kóstoljuk meg nagyanyátok híres húslevesét!

Berci apu sietett hozzátenni: – Utána pedig a többi finomságot. Nagyon éhesek vagyunk. Jó étvágyat mindenkinek!

Az ebéd és a beszélgetés hosszúra nyúlt. Az öregek mindent hallani akartak a szigetországról, ahol Berci apu egy nemzetközi banknál közgazdászként dolgozott. Előtte

ittthon tanársegéd volt az egyetemen, amelyiken a diplomáját szerezte. Egy szakembereknek tartott előadása után kapta a meghívást a nagyhírű pénzügytől, melyet hosszas gondolkodás után elfogadott, és a feleségével, kislányával együtt öt évre kiutazott.

Anyu tanítónő volt, odakint a magyar kolónia gyerekeit tanította.

Réka két éves múlt, amikor a kis család külföldre költözött. Az eltelt években Berci apu többször, Marcsi anyu és Réka csak néhányszor járt ittthon.

A nagyszülők évente egyszer repültek ki hozzájuk látogatóba. A kis család néhány hete végleg hazatért, ugyanis lejárt az apa szerződése. Próbálták marasztalni, de Berci apu hajthatatlan volt.

– Vár otthon a család, és vár az egyetem, hazamegyünk – válaszolta az újabb ajánlatra.

Marcsi anyu támogatta a döntést, ő is azt akarta, hogy a kislányuk Magyarországon járjon iskolába.

A fővárosi lakást eladták, egy Budapest közeli kisvárosban házacskát vásároltak. A ház átépítése, berendezése és a költözés a nyári hónapokra vár, ezért Réka itt Dombalján, a nagyszülőknél fog vakációzni.

Még az ebédlőasztalnál ültek, amikor előkerültek a fényképek. Rengeteg volt, de dédmama és dédpapa mind-egyiket látni akarta.

Kutya etetés meglepetéssel

Réka egyre jobban unta a tereferét.
– Mit lehet annyit beszélni megtörtént dolgokról? A legfontosabb eseményeket mindig elmondtuk telefonon. Semmi újdonsággal nem szolgálhatunk.

Unalmában forgolódni, mocoogni, hintázni kezdett a széken. Tekintete eközben a terasz lépcsőjén lapító, a terített asztal felé sóvárogva pislogó Morzsa kutyára tévedt. Remeknek tűnő ötlet pattant ki a fejéből.

– Most pedig kutya etetés következik!

Leemelt a tányérjáról egy falatnyi rétest, a villájára tűzte, majd szép magas ívben a kutya felé hajította.

Morzsa élénk tekintettel figyelte a közelgő finomságot. A legmegfelelőbb pillanatban kitátotta a száját, elkapta, és rágás nélkül leeresztette a torkán. Meredt szemekkel várta a következő küldeményt. Meg is érkezett hamarosan.

Réka, látva a kellemes fogadtatást, belemelegedett a rétes röptetésébe. Szép, magas íveket akart dobni, ezért hátra-hátralendült a széken. Hintázása a falatokkal együtt egyre bátrabb, nagyobb ívű lett. Egyszer csak a szék két

hátsó lába nem tudott visszabillenni. A jobb sorsra érdemes bútordarab hatalmas nyekkenéssel dőlt hátra, magával repítve Rékát is.

Ekkor valami furcsa dolog történt.

A szék a kislány alatt mocomogni, majd nyávogni, sőt, dühösen fújni kezdett.

Rékába befagyott a szó. Segítségért akart kiabálni, ám nem jött ki hang a torkán.

Berci apu a zajra felugrott. Öléből földre hullott legalább száz fénykép, de ez most senkit sem érdekelt. Oda-futott a földön kapálódzó kislányához, gyorsan felkapta, hogy az ütésen kívül ne kapjon karmolásokat is. Ugyanis

a szék a mögötte somfordáló macskára dőlt éppen, mely ijedten igyekezett szabadulni a váratlanul jött fogságából.

– Sicc! Cecília kifelé! Mit keresel az asztal körül? Csúnya, torkos macska, sicc!

Nagymama harciasan kiabált. Igyekezett elzavarni a szék alá szorult, riadt macskát. Nem tudta, megijedjen, vagy mosolyogjon a filmbe illő jeleneten. Látva, hogy nincs komoly baj, megnyugodott.

Szegény macskának nem kellett kétszer szólni, fejevesztve menekült az udvarra.

Így találkozott Réka először Cecíliával, a macskával. Barátság soha nem szövődött közöttük. Sőt!

Erről majd a következő fejezetben mesélek.

Másnap reggel Réka szülei elutaztak.

A kislány számára pedig elkezdődött a vakáció, sok váratlan, meglepő eseménnyel.

Egér a kamrában

Rigófüttyös, napsugaras, szép nyári reggel volt. Nagymama a konyhában készítette a reggelit. A habos kakaó az asztalon gőzölgött, friss pirítós illata töltötte be a konyhát.

Dédmama és dédpapa a megszokott reggeli öltözetben: puha frottír köntösben, kényelmes posztópapucsban lépett ki a szobából. Dédmama fején ott virított az elengedhetetlen hajháló, dédpapáén az ugyancsak nélkülözhetetlen hálósapka, orra alatt pedig a kincsnek számító bajuszkötő.

Derűsen köszöntötte sürgölődő lányát.

– Szép jó reggelt, Lincsikém! Jól aludt mindenki? Mi remekül. Rékuci még lustálkodik? Bemegyek, kicsiklandozom az ágyból.

Fiatalosan és jókedvűen csoszogott Réka szobája felé.

Nagypapa éppen ekkor tért vissza a nyári konyhából egy üveg idei eperlekvárral. Letette az asztalra, kezet mosott.

– Lincsikém! Azt hiszem, egérnyomokat találtam a nyári konyhában. Reggeli után beviszem Cecíliát egy kis vadászatra.

Az érdekes bejelentés kitörölte az álmot az éppen ébredő Réka szeméből. Azonnal látni akarta a nyomokat és a vadászó macskát. Pillanatok alatt az ajtónál termett, szinte elsodorta a belépni készülő dédpapát.

Nagypapa elkapta a rohanó kislányt, szelíden terelgette.

– Lassan a testtel, szélvész kisasszony. Először mosakodjál, fésülködjél, adjál reggeli puszt mindenkinnek, és ülj le az asztalhoz! Látod, nagymama megterített, mindannyian reggelizni szeretnénk, már csak rád vártunk. Az étkezéseink itt Dombalján közösek és nem sietősek. Szeretnénk, ha te is betartanád. Reggeli után együtt megyünk felderítő útra.

Réka szót fogadott. Fürgén megmosakodott, felöltözött, asztalhoz ült. Nagy szelet vajas-lekváros kalácsot evett, teli bögre habos kakaót ivott. A szépen terített asztalnál a nagyszülők és dédszülők társaságában jó étvágya lett.

Megköszönte a reggelit, fogat mosott, majd figyelmeztette nagypapát az ígéretére.

Nagypapa nem hagyta magát sürgetni. Megitta a kávéját, segített leszedni az asztalt, csak azután tette meg ajánlatát: – Indulhatunk a vadászatra!

A teraszra kilépve hívogatni kezdte a macskát, mely a szolongatásra hamarosan megjelent. Szaladt a lépcső melletti edénye felé ennivaló reményében, ám ezúttal csalódnia kellett. A tányérban nem volt semmi.

– Nem kapsz tejet, magadnak kell megszerezni a reggelit – mondta neki nagypapa. Felkapta a cicust, és elindult a nyári konyha felé.

Réka természetesen a nyomában.

A nyári konyha mesebeli bolthoz hasonlított. Minden volt benne.

A polcokon lekvárok, befőttek, szörpök, savanyúságok, különleges edények, üvegek, fazekak, rejtélyes szerszámok, eszközök, kosarak, szatyrok.

A polcok szélén és a mennyezeten szárított zöldségek, gyógynövények lógtak. Egy külön rúdon szalonna, szalámi, sonka himbálózott.

A fal mellett néhány furcsa bútor és egy vaskályha is állt. Volt még hűtőszekrény, hűtőláda, ki tudja, mi nem.

Réka felületesen nézett körül, nem a berendezés érdekelte elsősorban.

– Tehát itt garázdálkodik az a fránya egér! Azt tudnám, hol jött be!

Nagypapa sejtelmesen válaszolt. – Majd Cecília megmutatja. – A cicát a helyiség közepén letette a földre, és így biztatta: – Kapd el, Cecília, kapd el a házi tolvajt!

Réka az ismert okok miatt csekély szimpátiával figyelte a macskát. Várta, mi fog történni.

A cica a bajuszát megremegtetve beleszimatolt a levegőbe, testét elnyújtotta, a fejét a földhöz lapította, majd hihetetlen óvatos léptekkel elindult a kamra belső sarka felé. Ott megállt. Leült a két hátsó lábára, a szemét egy pontra szegezte. Nem mozdult. Sőt! Mozdulatlaná dermedt.

– Na, mi lesz! Mikor kapja el? – türelmetlenkedett Réka. Közelebb lépett, látni akarta, mit figyel a macska.

A sarokban egy apró lyukat pillantott meg. Lelkendezve felkiáltott: – Ohó! Ott az egérlyuk! Mikor jön elő az egér? De jó lenne meglátni! – Letérdelt, leskelődni kezdett. Semmit sem látott, csak a furcsa macskadorombolást hallotta.

– Gyere onnan kislányom, hagyd Cecíliát vadászni! – Nagypapa szerette volna kitessekélni Rékát a nyári konyhából. – Ha itt vagyunk, nem fog előjönni az egér, a cica is zavartabban figyel.

– Na jól van, menjünk. Nem is akarok ezzel az utálatos macskával közösen vadászni.

Réka felállt, nagyapját követve visszament a házba.

Nagypapa rövidesen kapirgálni indult a kertbe, amely mindennapos elfoglaltságai közé tartozott. Nagymama mosogatott, a dédszülők visszavonultak a szobájukba elolvasni a friss újságokat.

Réka egeret szelídít

Réka gondolatai a nyári konyhában jártak. Mi történhet most? Vajon elkapta már az ellenszenves macska a szegény egeret? Réka az egérnek szurkolt. Remélte, hogy a kis állat nem csak a mesében ügyes, hanem a valóságban is.

Egyre jobban furdalta az oldalát a kíváncsiság. Végül cselekvésre szánta el magát. Nagymamától kért egy darabka sajtot, kiszaladt vele a nyári konyhába. Az ajtót óvatosan kinyitotta, és belépett.

A cica mozdulatlanul ült az egérlyuk előtt. – Cecília, te most elmehetsz sétálni. – A macska úgy tűnik nem halotta a felszólítást, mert nem mozdult. Réka határozott lábmozdulattal kitesékelte az udvarra a makacs állatot, becsukta az ajtót, majd elfoglalta a macska helyét az egérlyuk előtt.

A sajtot a lyuk közelébe tette, és várt. Sokáig semmi sem történt.

A vadászatba belemerülő kislány a nagymama hangjára riadt fel.

– Réka! Gyere ebédelni!

– Jó ég! Ilyen sokáig vadásztam?

Óvatosan kisurrant a nyári konyhából. Az ajtót gondosan becsukta.

Szokatlanul gyorsan megebédelt, illedelmesen megköszönte, jó sziesztázást kívánt az öregeknek, és már szaladt is vissza az őrhelyére. Meglepetés várta: a sajt eltűnt!

– Nem fogsz ki rajtam, te kis incifinci! – gondolta magában. Újabb sajtdarabot tett az ellopott helyére, és várakozott. Várt... várt... semmi sem történt. Idővel türelmetlenkedni kezdett.

– Dögunalom! Egyáltalán kíváncsi vagyok én egy jöttment egerre? – Ekkor azonban a lyukból egy apró orr, mögötte két fényes gombszem bukkant elő.

Réka lélegzetét visszafojtva figyelt.

Az egér egy szempillantás alatt kibújt a lyukból, elkapta a sajtot, és mint a villám, surrant is vissza.

– De édes! Ez az én egerem! Újra látnom kell!

Réka repdesett az örömtől. Gyorsan újabb sajtdarabot tett a lyuk mellé.

Ezúttal nem kellett sokat várnia. A kis tolvaj hamar megjelent. Felkapta a zsákmányt, és vitte.

Réka néhányszor megismételte az etetést. Minden alkalommal kicsit messzebbre tette a lyuktól a sajtot. Az egér pedig egyre bátrabb lett. Talán megszokta Réka jelenlétét? Nem menekült hanyatt-homlok akkor sem, amikor a kislány véletlenül megmozdult.

Réka Kamillának nevezte.

– Kamilla, mit szólnál egy kis dióhoz? – Kivett az egyik üvegből néhány szem pucolt diót, és a lyuk közelébe helyezte.

Kamilla szerette a diót.

Azután szalonnabörkét tett a lyuk közelébe. Kamilla kénytelen volt a helyszínen fogyasztani, ugyanis nem tudta a lyukba becipelni.

Réka önfeledten nézte a lakmározó Kamillát. Őkelme szuszogott, csámcsogott, időnként cincogott is az elégedettségtől. A szalonnabőrke felénél tarthatott, amikor váratlanul beszaladt a lyukba.

– Na, tessék! Képes itt hagyni a felét a finom csemegének!

Réka értetlenkedett, méltatlankodott. Be sem fejezte a mondogalódást, amikor Kamilla újra felbukkant, nyomában egy másik egerrel.

– Ó, te kis huncut! Kit hoztál ide? Csak nem a férjedet?

Akár a férje volt, akár nem, egy biztos: a szalonnabőrket nagyon szerette. Óriási étvággyal, és bizony csekély óvatossággal esett neki a finomságnak.

Réka a jó gazda büszkeségével legeltette tekintetét az egerlein.

– A szüleim nem fogják elhinni, hogy van egerem... Csak nagypapa mit fog szólni, azt nem tudom...

Kamilla nem reagált Réka eszmefuttatására. Miután párja közreműködésével felfalta a szalonnabőrket, teli pocakkal, délcegen visszavonult a lyukba.

Réka nevetve szólt utána: – Éppen befértél, te pókhasú! Most mennem kell, majd holnap találkozunk.

A vacsoránál Cecília hosszasan dörgölőzött nagymama lábához. Várta a megszokott falatokat, de ezúttal mást kapott helyette. Nagymama elzavarta.

– Menj innen, rest macska! Ide mersz jönni? Még nem tetted le elém a nyári konyhában garázdálkodó egeret. Mióta vadászol rá eredménytelenül? Ha megfogtad, megkapod a jutalmadat.

Határozott mozdulattal ajtót nyitott a macskának.

Réka szorongva gondolta: – Szerencsére nem tud beszélni!

Vészjósló felhőket érzett gyülekezni a feje felett. Mélységesen hallgatott arról, hogy szegény Cecília az ő jóvoltából édeskevéis időt töltött a nyári konyhában.

– Istenem, meddig tudom megvédeni szegény Kamilát?

Nem tudta, mit tegyen. A következő napja azzal telt, hogy kizárta Cecíliát a nyári konyhából, és hordta az enivalót az egérlyukhoz.

Másnap reggel Réka arra ébredt, hogy nagypapa örvendezve kiabál:

– Réka, ébresztő! Akarsz érdekeset látni? Gyere ki gyorsan! Cecília végre összeszedte magát. A hajnali vadászata eredményes volt. Ide nézz!

Réka fejvesztve ugrott ki az ágyból. Rosszat sejtve rohant az udvarra.

A nyári konyha ajtaja előtt öntelten ült Cecília, előtte élettelenül feküdt a két egér. Kamilla és a párja.

Nagymama és nagypapa nem értették, miért folynak könny könnyecseppek kedvenc unokájuk gyönyörű barna szeméből.

Szomszédolás

Réka vigasztalhatatlan volt. Gyászolta Kamillát és a párját, Cecília iránt pedig irtózatossá ellenszenvet érzett. – Látni sem bírom ezt a vérengző ragadozót! Utálom a macskákat!

Folyt a könnye, mint a záporosó.

Dédpapa ölbe vette, vigasztalta, de hasztalan. Végül megelégedte a kislány sírdogálását, kitalált tehát valami vigasztalót.

– Rékám, elég volt az egerek siratásából! Fújd ki az orrod, mosakodjál meg, aztán egy-kettő, indulunk! Átme gyünk Reza nénihez, megnézzük a kislibákat. Én útra kész vagyok.

Dédpapa megpödrölte gyönyörűséges bajuszát, megigazította a frizuráját, feltette fejére a szalmakalapját, sétapálcáját kézbe vette, és elindult a kapu felé.

Réka még mindig lógó orral, megadóan baktatott a nyomában.

Reza néni a második szomszédban lakott egy régi, tornácos parasztházban. A ház előtt takaros virágoskert díszlett, léckerítés választotta el a járdától.

A kertben kardvirág, szarkaláb, viola, tátika, tortavirág, sarkantyúvirág és sokféle szegfű virított. A kerítés mellett hatalmas dáliabokrok pompáztak, a ház fala mellett petúniák, kukacvirágok, a sarokban hortenziabokrok terpeszkedtek. A fehérre meszelt ház apró ablakaiban és a tornác párkányán faládákban gyönyörű muskátlik nyíltak.

Dédpapa és Réka megcsodálták a virágokat.

Réka szeme közben megakadt két apró téglalap alakú lyukon, amely a házacska utcai ablakai fölött, az oromzat közepén tátongott, alatta számokkal: 1935.

– A két ablak a ház szeme, fölötte a két lyuk az orra? Miért a szeme fölött van az orra?

Dédpapa nem állhatta meg nevetés nélkül. – Nem az orra, de majdnem! A két lyukacska a padlás szellőzőnyílása. A négy szám pedig az építés évét jelenti. A házat Rozi néni szülei építették. Rozi néni itt született, azóta itt él.

Beléptek a kiskapun.

A füves udvar közepén terebélyes diófa állt, alatta egy kerti padon üldögélt Reza néni. Újságolvasás közben lepték meg. Megörült a vendégeknek, a diófa alatti kispadhoz invitálta őket.

Alaposan megnézte a kislányt, még az olvasó szemüvegét is látó szemüvegre cserélte, hogy jobban lássa. – Szép nagylány lettél, lelkem – állapította meg. – Karon ülő baba voltál, amikor utoljára láttalak. Tudsz magyarul?

– No, de kedves Rezácska! Ilyent kérdezni! – méltatlankodott dédpapa. Hogyne tudna! Magyar gyermek természetesen beszél magyarul. Ugye, csillagom!

Réka helyeslően bólogatott.

Reza néni szemmel láthatóan megnyugodott. Megölelte Rékát, majd besietett a házba. Pár perc múlva egy nagy tálcá barackos prószával és málnaszörppel tért vissza.

– Kóstold meg, angyalom! Ilyen finom prószát Londonban nem sütnék, az biztos!

– Nagyon finom! – lelkesedett Réka, egymás után tűntetve el a finom süteményeket.

– Valóban remek, nagyon ízletes a sütemény, minden elismerésem az ügyes háziasszonyé! – udvariaskodott dédpapa, miután ő is megevett néhányat Reza néni prószájából.

Reza néni buzgón kínálta a vendégeket. – Fogyasszanak csak, amennyi jólesik! Egyedül vagyok, úgysem tudnám megenni.

– Kedves Reza, köszönjük a szíves vendéglátást, de nem ezért jöttünk. Arra kérem, mutassa meg a dédunókámnak a kislibákat! Ugye, nemrégiben keltek ki? – tért a tárgyra dédpapa.

– Igen, igen. A múlt héten keltek. Laura, az anyjuk tizenkettő libácskát költött. Itt vannak az elkerített udvarrészben.

Reza néni egy alacsony botokból álló kerítéssel övezett, fürdőszobányi füves területhez vezette Rékát. Az alkalmi libanevelőben gyönyörű sárga pelyhes kislibák bukdácsolnak. Akkora lendülettel csipegették a fűvet, hogy minduntalan a popsijukra huppantak.

Réka lehajolt, hogy megsimogassa őket, ám Laura, a lúdmama olyan gyorsan csapott oda a csőrével, mint a villám. Réka ijedten ugrott hátra.

Reza néni gyorsan elkapta Laura közeléből a riadt kislányt. – A libamamák nagyon védik a kicsinyeiket, nem tanácsos tapogatni őket. Én is óvatos vagyok. Esténként, amikor összeszedem őket, először mindig az anyjukat zárom be az ólba, csak utána következnek a picik. Gerson, a gúnár Lauránál is féltékenyebb. Ő most a hátsó udvarban legelészik, ott ni! Látod? – mutatott a belső kerítésen túlra.

Réka a gúnár felé pislantott, de máris új látnivaló ejtette rabul. – Olyan a baromfiudvar, mint egy állatkert! Tyúkok, kacsák, libák, pulykák. Mennyi állat!

Reza néni keble dagadt a büszkeségtől. – Néhány nap múlva csibék is lesznek. Már repednek a tojások. Átjöhetsz megnézni őket, ha kikeltek.

– Nem lehetne most?

– Nem. Borcsa most nem enged a tojások közelébe bennünket.

– Ki az a Borcsa?

– A kotlós.

– Reza néni minden állatnak nevet ad?

– Nem mindegyiknek – nevetett Reza néni – csak a kedvenceknek.

– Mikor jöhetek csibenézőbe?

– Szólok a nagymamádnak, ha elérkezett az idő.

– Alig várom! Nagyon szeretem az állatokat, kivéve a macskákat. Különösen Ceciliát utálok. Ne tessék kérdezni, miért!

Beszélgettek még egy kicsit, Réka nézegette az állatokat, jókedve visszatért.

Hazafelé indulva, a kiskapunál felfedezett egy érdekes padot. Fele a kerítésen kívül, fele pedig belül volt. – Mért kellett a kerítéssel megfelezni a padot? Mi értelme van?

Reza néni megsimogatta a szüette öreg deszkákat. Nagyot sóhajtott. – Van értelme csillagom, hogyne volna. Apám eszkábálta, Isten nyugosztalja, amikor szegény uram udvarolni kezdett nekem. Amíg meg nem kérte a kezemet, csak a kapuban álldogálva, vagy ezen a padon üldögélve beszélgethettünk. Szegény uram ült az utca felőli részen, én itt belül, a deszkakerítés meg közöttünk. Ez a pad története, kis angyalom. Most már egyedül ülök rajta, innen szoktam nézegetni estefelé, kik járkálnak az utcán. Aki megáll, azzal elbeszélgetek, elpletykálgatok kicsit. Így van ez.

Gondosan leporolta a padot, pedig semmi nem látszott rajta. – Szóval majd üzenek, ha kelnek a csibék. Isten velük. – Elköszönt, és bement a házba.

Laura és Gerzson

Réka nem bírta kivárni Reza néni jelentkezését. Két nap elteltével átment csibenézőbe. A ház kapuja nem volt becsukva. Belépett az udvarba. Köszönt, ám senki sem válaszolt. Körülnézett. Reza nénit sem a házban, sem az udvaron nem találta.

Bekukkantott a fészkerbe, ahol Borcsa kotlós terpeszkedett a tojásokon. Réka közeledtére rettenetes hangon vertyogott, a szárnyaival pedig vészjóslón csapkodott.

– Na, Borcsa, te sem fogsz fellépni a Zeneakadémián! – szellemeskedett Réka. – Légy szíves, mutasd meg a csibéidet!

Borcsa válaszul még jobban elterpeszkedett a fészken, így a kislány semmit sem látott. Kicsit hallgatózott, miután csipogást nem hallott, otthagya a morcos kotlóst, elindult a kislibák felé.

Laura, a liba mama az itató közelében szunyókált, körülötte üldögéltek a kicsinyei.

Réka áthajolt az alacsony kerítés fölé, óvatosan kinyújtotta kezét az apróságok felé. – Most legalább meg-simogathatom valamelyik libuskát – gondolta.

Hirtelen félelmetes sziszegést, totyogást, majd irtózatos gágogást hallott a háta mögül. Hátrapillantott. A félelemtől megdermedt. A baromfiudvar nyitott kapuján keresztül Gerzson gúnár érkezett vérbeforgó szemekkel, félelmetesen lármázva.

Réka egy pillanattig megkövülten nézte a közelgő veszedelmet, majd az utcai kapu felé lódult. Szedte a lábait, ahogyan bírta.

Gerzson sem volt rest, a nyomába eredt.

Közben a többi baromfi is rázendített, óriási hangzavar keletkezett. Nem lehetett tudni, Gerzsont biztatják-e, vagy Rékának drukkolnak.

Réka elérte a kaput, gyorsan kiiskolt.

Már a járdán rohant, amikor érezte, hogy csökken a sebessége. Mintha húzná valami visszafelé! Újra nekirugaszkodott, de még erősebb ellenállást érzett. Sőt! Hirtelen úgy visszarántotta egy titokzatos erő, hogy megingott és hanyatt esett. Amire ráhuppant, az puha volt, sziszegett és csapkodott.

Réka rémületében moccanni sem mert. Szeretett volna segítségért kiabálni, de nem jött ki hang a torkán. Szeretett volna felugrani és elszaladni, de végtagjai nem engedelmeskedtek.

Ki tudja, meddig tartott ez a szörnyű állapot? Pár pillanatilag? Vagy tovább? Rékának mindenesetre óráknak tűnt. Halálra váltan várta, hogy megszabadítsák.

Kristóf nagyszülei Réka nagyszüleinek a szomszédságban laktak.

A kilenc év körüli, jó kiállítású, vagány fiú, és egy évvel fiatalabb húga a napokban kezdte meg szokásos vakációját. Szerettek itt nyaralni. A faluban mindig történt valami. Soha nem unatkoztak.

Kristóf a boltból igyekezett hazafelé, amikor furcsa látvány tárult a szeme elé.

Egy hét év körüli kislány iramodott ki Reza néni kapuján, nyomában a szoknyájába kapaszkodó Gerzsont gúnárral. A gúnár hatalmas szárnyaival verdesett, lúdtalpaiival fékezett, úgy próbálta megállásra kényszeríteni az elcsípett ellenséget. A kislány neki-nekilódult, ami Gerzsont még nagyobb kapaszkodásra készítette. Végül egy jól sikerült fékezés után a gúnár letottyant, magára rántva a kétségbeesett kislányt. Ekkor jajgatás, gágogás hallat

szott, csapkodás, kapálódzás következett. A riadt hősök szabadulni igyekeztek rettenetes helyzetükből.

Kristóf, miután meggyőződött róla, hogy valóság és nem álom, amit lát, odaszaladt, lerántotta a kislányt a gúnárról. A riadt állatnak megadta a kezdősebességet és elzavarta.

A megröptetett gúnár kétségbeesetten menekült vissza a baromfiudvarba. A hangja még nagyobb volt, mint a támadáskor, mégis elenyészett a baromfiudvar kórusának zengésében.

Kristóf zavarában élcélődni kezdett a megszeppent kislánnyal, miközben segítette leporolni és rendbe hozni megtépázott ruháját. – No, Ludmilla! Pont Gerzsonnal, a falu legvadabb gúnárjával kellett kikezdened? Először futóedzéseket tarthattál volna, hogy gyorsabb legyél! Azért az üldözéses jelenet nem volt akármilyen. Szívesen megnézném még egyszer!

Réka most nem értette a tréfát.

– Nem vagyok Ludmilla! Réka a nevem. A lehetetlen libával pedig eszem ágában sem volt kikezdeni. Ő támadott meg orvul. Nem volt időm elszaladni. Mire észbe kaptam, a sarkamban volt. Azonkívül köszönöm, hogy segítettél, de elég utálatos vagy! Muszáj csúfolódnod?

Szegény kislány az utolsó szavait már sírva mondta.

– Nem akartalak megbántani, ne haragudj! Szuper futó vagy, minden elismerésem a tiéd. Kristóf vagyok, a szomszédból. Szintén vakációzó unoka. Nagymama mesélte, hogy megérkeztél, a húgom és én is alig vártuk, hogy találkozzunk veled. Ami azt illeti, elég különökre sikerült az első találkozás. Kristóf abbahagyta a rögtönzött beszédét, mert ismét nevetéssel küzdött. Szerencsére sikerült elfojtania.

A furcsa ricsajra összefutottak a környékbeliék. Körbeállták Rékát és Kristófit, mindenki egyszerre beszélt.

– Csak azt láttam, hogy az én kis unokám fut, nyomában a fránya gúnárral! Mire a seprűvel kiszaladtam, a Kristóf gyerek már intézkedett! – hadonászott feldúltan nagypapa.

– A kertben voltam, krumplit ástam. A nagy gágogásra kaptam föl a fejemet, akkor vettem észre, hogy a Gerzson megvadult! – mondta futástól lihegve Reza néni. – Kislányom, nem tudtam, hogy átjössz. Bot nélkül nem lehet a kislibák közelébe menni! Szerencse, hogy ez a Kristóf gyerek erre járt!

Réka és Kristóf a felnőttek gyűrűjében állt. Szerettek volna elszabadulni, nem érdekelte őket, hogy a felnőttek mit láttak, és hogyan akarták megmenteni a kislányt.

Pedig ha maradtak volna, tanúi lehetek volna annak, hogyan indul el útjára egy bimbózó falusi pletyka. Hallhaták volna, hány hőse, hány tudója, hány hírvivője keletkezett az eseménynek.

A két gyermek szép csendesen elsomfordált.

Az egymás szavába vágó felnőttek észre sem vették, amikor kibújtak a kör közepéből.

Ezen a napon kezdődött Réka és Kristóf barátsága.

Reza néni birodalma

Reza néni kockás szalvétába kötött batyuval állított be Rékáékhoz. Hangosan köszöntötte a ház népét: – Adjon Isten jó reggelt mindenkinek, válják egészségükre az éjszakai nyugalom! – Gyors pillantásokkal felmérte, haragszik-e valaki a tegnapi történetekért, majd folytatta: – Hoztam egy kis szilvalekváros búzaprószát, talán segíti eloszlatni az ijedséget. Hát te, lányom, hogy aludtál? – kérdezte Rékától, aki dédmama mellett lapított. Szegényke hallgatott, nem tudta, szégyellje-e magát a tegnapi felfordulásért, vagy legyen büszke, hogy szerencsésen megmenekült. Mindenesetre azt semmiképpen nem akarta elmondani, hogy álmában gúnárokkal kergetőzött.

Reza néni nem is várt válaszra. Zavartalanul folytatta monológját: – Ha megengedik, elvinném a kis lánykát, megmutatom neki a kotlóst meg a fészket. Az éjjel két csibe kibújt, három tojás repedezik, délelőtt biztos azok is kikelnek. Ha már annyira kíváncsi, hadd nézze meg! – győzködte a nagyszülőket és a dédszülőket. – Nem lesz semmi baj, ott leszek!

– Mehet, ha van kedve – mondta nagymama.

A többiek is bólogattak. Dédpapa bajuszát simogatva kedélyeskedett. – Na, átmész Reza nénihez? Ezúttal nem libafuttatás, hanem csibenézés a program.

– Nagyon vicces! – zsémbelődött Réka. A kíváncsisága azonban legyőzte minden aggodalmát. – Igen, átmegyek. Ne gondoljátok, hogy félős vagyok!

Reza néni sietett megnyugtatóni: – A gúnárt kizártam a hátsó udvarba. Gyere galambom, menjünk, várnak a kiscsibék! Na, Isten velük. Ebédre visszahozom az unokát.

Elindultak Reza néni birodalma felé. Egymás mellett baktatott a járdán a fürge anyóka és az ugribugri kislány.

A ház kapujához érve Réka előreszaladt. Ki akarta nyitni a kiskaput, hogy előreengedje Reza nénit. Ám nem boldogult a kertajtóval.

Reza néni elnevette magát. – Nem tudsz bemenni? Persze, hogy nem! Biztonsági záram van! Igaz, hogy nem elektromos, nem is távirányítás, de ezek szerint biztonságos. Áthajolt a léckerítésen, és a kilincs fölött elfordított egy reteszt. Az ajtó kinyílt. – Ezt a jó kis reteszt még szegény uram készítette. Az ismerősök tudják, hogyan kell bejönni, az idegeneket pedig megállítja. Na, próbáld meg, angyalom!

Réka felágaskodott, apró ujjaival ügyesen kinyitotta a titkos reteszt. – Tök jó! Nem kell telepet cserélni, és feltölteni sem! Egyszerűbb, mint a lakásunk hat pontos zárja.

Beléptek az udvarba.

Réka biztonságos távolságból követte Reza nénit a nyári konyhába.

A kotlós nagy méltósággal terpeszkedett a fészkén. Szárnyait szétterítette, tollait felborzolta, hogy jól befedje és melegítse a tojásokat. Gyanakvón meredt Rékára. Taraja kivörösödött, biztos, ami biztos, ijesztő hangon

vertyogni kezdett, miközben óvatosan mocorogva még jobban ráterült a fészekre.

– Jól van, jól van, nem akarunk bántani – nyugtatgatta Reza néni. – Ide nézz, Borcsa! Enni adok neked!

Az ajtón kívülre leterített egy nagy csomagolópapírt, ráhintett egy tál búzát, melléje kis tányérba vizet öntött, és csalogatni kezdte Borcsát: – Gyere, gyere, egyél, igyál!

A kotlós forgatta a szemét, billegette a fejét, talán azt mérte fel, nem csapda-e az etetés. Óvatosan, nagyon lassan felállt, letottyant a fészekről, elindult az ajtó felé.

Reza néni biztonsági okokból kezébe vette az előre odakészített mogyorófa botot, úgy közeledett feléje. Türelmesen terelte, majd amikor a kotlós kísétált a nyári konyhából, az ajtót szép csendesen becsukta.

Borcsa odakinn mohón enni kezdett, ők pedig odamehettek a kosárhoz.

A vesszőkosár ki volt bélelve szalmával, rajta tizenkilenc tojás.

Réka ilyent csak meséskönyvekben és rajzfilmekben látott. Elfelejtette a félelmét, bámulta a fészket. Reza néni figyelmeztette: – Ne fogd meg a tojásokat, mert Borcsa megérzi! Nézd, egypár megrepedezett! Azokból nemso-kára kibújik a csibe. Odanézz! – mutatott az egyik erősen repedezett tojásra – Ott, a repedésnél! Látszik a kiscsirke csőre! Maradj egy picit csendben!

Réka lélegzetét visszafojtva figyelt. Alig akart hinni a fülének! A tojásból halk, bátortalan csipogás hallatszott. Lenyűgözte, amit látott és amit hallott. Sokáig nézegette volna a fészek lakóit, ám Reza néni sürgette.

– Menjünk, mielőtt Borcsa ideges és a szokásosnál is gorombább lesz. Azt pedig ugye nem akarjuk.

Ismerve az előzményeket, Rékának nem kellett kétszer mondani. Reza néni mögé bújtt, aki óvatosan kinyitotta a nyári konyha ajtaját.

A jóllakott kotlós begyesen bevonult, felröppent a fészekre, ők pedig kimentek.

Reza néni a tornác felé indult. – Bemegyünk a konyhába, megmutatom a két kikelt csibét.

A tágas konyha a tornacról nyílt. Az üveges ajtóval szemben lévő fal közepén egy hatalmas konyhaszekrény állt, oldalán két jókora ajtóval. Közepén üveggel elzárt polcokon pettyes és virágos bögrék sorakoztak, alattuk tányérok, öblös levesestálak. A polcok alatti mélyedésben különleges szerkezet volt, ilyen nem látott még Réka.

– Az a két egymásra néző vaskacsa micsoda?

– Az? Mérleg. Szegény uram vette. Az egyik kacsa hátán lévő serpenyőbe kell tenni a súlyokat, a másik hátán lévőbe meg azt, amit meg akarok mérni. Ez a fél kilós súly. Látod? – mutatott egy vashengerre Reza néni, melynek a tetején gombóc alakú fogantyú volt. – Beleteszem ebbe a serpenyőbe a súlyt, a másikba meg addig rakom mondjuk a lisztet, amíg a kacsák csőre egymással pont szembe nem kerül. Így kell használni.

Réka tovább nézelődött.

Az ajtó melletti falon állt a mosogató. Vele szemben a tűzhely keltette fel a kislány érdeklődését. Zománcos oldalán gyönyörű tulipánok pompáztak. Magas vaslábai alatt két vesszőkosarat látott. Az egyik kosár tele volt vágott fával, a másik rongyokkal.

A tűzhely mellett egy láda állt, mint kiderült, szennyesláda, mellette pedig cifra vaslábakon egy fa asztal, rajta televízió. A cifra vaslábakat a földhöz közel széles polc kötötte össze, amihez nagy kerék is tartozott.

– Milyen érdekes tévészekrénye van Reza néninek!

– Érdekes tévészekrény? – kérdezett vissza nevetve Reza néni. – Tudod mi az? Varrógép! Szegény uram vette ezt is. Fiatal koromban sokat varrtam. Most már nem használom, mert nem jól látok. De tévéállványnak igen

megfelel. Nem dobom ki, lehet, hogy valaki egyszer kedvet kap, és megtanul rajta varrni – válaszolta, önmagát is győzködve.

Közben előhúzta a tűzhely alól azt a vesszőkosarat, amelyikben a rongyok voltak. Óvatosan kivett belőle két sárga csibét, és Réka felé nyújtotta.

– Na, itt vannak a kis porontyok. Egy naposak. Melegen kell őket tartani, hogy el ne pusztuljanak. Csak addig lesznek itt, amíg a többi kikel. Akkor visszarakom Borcsa fészkébe őket. Na, fogd meg az egyiket!

Réka óvatosan kezébe vette a csipogó, pislogó, apró kis jószágot. Megcirógatta. Azután a másikat ugyanúgy. Odavolt a két kiscsibéért. Simogatta, babusgatta őket, csipogott nekik. Nehezére esett visszatenni a meleg rongyok közé.

Reza néni közben tett-vett a tűzhelynél. – Nem vagy éhes, kis angyalom? Egyél egy kis zuzorkás tejlevest! Szívesen adom. – Meg sem várta Réka válaszát, elővett a konyhaszekrényből egy virágos tányért, és telemerítette. – Mosd meg a kezedet, húzd elő az asztal alól az egyik hokedlit, ülj le, egyél!

Réka életében nem evett még zuzorkás tejlevest, de mi tagadás, nagyon ízlett neki. Utolsó cseppig bekanalazta.

Az idő gyorsan elszaladt, Rékának indulni kellett haza.

Reza néni bement a kamrába, pár perc múlva takaros csuhészatyorral jött vissza. Réka kezébe adta. – Tessék, fogd meg, bogaram! Raktam a szatyorba néhány búzaérő körtét, meg savanykás nyári almát. Tegnap hoztam a hegyről. Fogyasszatok egészséggel! Mindenkinek adjál belőle!

Réka boldogan szaladt haza, kezében a gyümölcszel teli szatyorral.

A nyár folyamán sokszor átment Reza nénihez, aki minden alkalommal örült a látogatásnak. A kislány megvidámította öreg, magányos napjait.

Modern baromfi nevelés

Dédpapa az egész falut személyesen ismerte. Negyven évig volt a település tanítója, az öregek kivételével szinte mindenkit tanított. Az emberek szerették, tisztelték, sok mindennel kapcsolatban kikérték a véleményét. Ha valami fontos dolog történt egy-egy családban, elmesélték neki. Nem történhetett semmi lényeges Dombalján, amiről ne tudott volna. Napi sétái során mindenkivel elbeszélgetett, minden kerítésen benézett, semmi sem kerülte el a figyelmét.

Felderítő útjaira mostanában ha csak tehette, magával vitte Rékát.

– Gyere, kisasszony! Átmegyünk Örzse néniékhez csirkéket nézni! – invitálta minap dédunokáját.

– Nem szeretnék kotlósokkal hadakozni! – válaszolta a kislány, aki még nem heverte ki a Cecíliával és Gerzsonnal történt ütközetét. Jól emlékezett Borcsa barátságtalan viselkedésére is.

– Ott nincsen kotlós. Mesterségesen keltetett csibéket fogunk látni.

– Na, ez izgalmas! Mesterséges csirkék! Klónoztak? És hol a papájuk? És hányan vannak? – Réka rázúdította dédpapára a kérdéseit, miközben kapkodva készülődött.

– Nem klónoztak, sokan vannak, nincsen papájuk, szülők nélkül nevelkednek – hangzott az egyelőre nyugodt, kielégítő válasz.

Mielőtt újabb kérdésözön érkezhetett volna, dédpapa előrelátóan lezárta a diskurzust: – A többit majd ott megtudod! Indulunk.

Örzse néni és Gáspár bácsi a falu végén lakott. A házukhoz hatalmas gazdasági épület, nagy udvar tartozott, magas kerítéssel körülvéve.

A nagy gazdaság sok munkát igényelt. A házaspár akkor is az állatok körül tevékenykedett, amikor a látogatók megérkeztek.

Dédpapa kalapját megemelve beköszönt a portára: – Csókolom a kezét, kedves Örzse, jó napot, kedves Gáspár! Látom, nagy munkában vannak!

A háziak kedvesen viszonyozták a köszönést: – Adjon Isten, jó napot, tanító úr! Bizony, munka mindig van. Tegnap hoztunk ezer naposcsibét, azoknak készítjük a tápot. Kerüljenek beljebb!

Rékát lenyűgöző látvány fogadta. Az udvar végében a nagy, pajtaszerű épület ajtaja nyitva állt. Bent ezer sárga, pelyhes, egymáshoz bújó csibe mocorgott. Fölöttük sok-sok villanyégő világított.

A kislány egy perc álmélkodás után homlokát törölgetve a házigazdákhöz fordult:

– Milyen meleg van itt! Tessék mondani, miért kell villany a csibéknek?

– Azzal világítunk a csibéknek, villanyfénnel melegítjük őket.

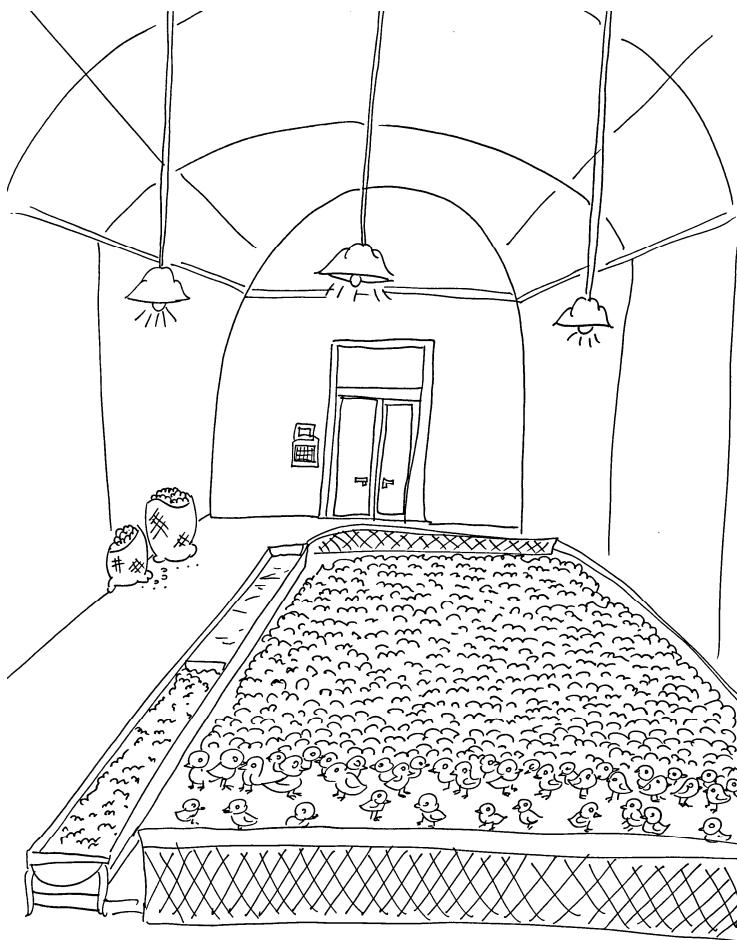
– Nappal is világítani kell?

– Nappal is, meg éjjel is. A csibék megszokták a fényt már a tojásban. Mesterséges fénnel melegítették a tojásokat, úgy keltették őket az üzemben.

– Ha éjjel is ég a villany, hogyan alszanak a csibék?

– Állva alszanak, és fényben – hangzott a meglepő válasz.

– Kényelmetlen lehet. Érdekes, nem hallom a csipogásukat.

– Azért nem hallod, mert nem is csipognak. Nem kell csipogni nekik, hiszen mindent megkapnak: ennivalót, innivalót, fényt, meleget. Egy dolguk van, hogy gyorsan nőjenek és hízzanak.

– Az anyjukat nem keresik?

– Az anyjukat soha nem látták. A mesterséges keltetéshez nem kell kotlós.

– Kotlós nélkül hogyan tanulnak meg kapirgálni?

– Nem fognak kapirgálni. Tápot esznek, abban minden benne van, ami a gyarapodáshoz kell. Hat hét múlva rántani valók lesznek – válaszolta Gerzson bácsi dicsekedve.

Réka az érdekes látvány ellenére sem érezte jól magát. Sajnálta a csibéket. – Én ugyan nem fogok ezekből az apátlan, anyátlan, csipogni sem tudó kis állatokból rántott csirkét enni! – dohogott magában. Bámulta a sok apróságot, gondolatban rabszolgatartónak titulálta szegény Örzse nénit és a férjét, akik félreértették a nagy csendet.

– Látom, nagyon megtetszettek a naposcsibék. Válassz egyet! – noszogatta Gáspár bácsi.

Réka felderült. – Egy kislányt szeretnék!

– Most még nehéz megállapítani, melyik lesz jérce és melyik kakas. Talán ez lány! – nevetett Gáspár bácsi. Felemelt egy pelyhes csibét, és Réka kezébe tette.

Réka óvatosan a markába fogta. – Gyere, te kis árva! Majd én leszek az anyukád, és gondodat fogom viselni. Köszönöm az ajándékot.

Magához ölelte reszkető csibéjét, és elköszönt. Hirtelen mehetnékje támadt. Dédpapa is kalapját megemelve a kijárat felé indult. – Köszönjük az ajándékot, további jó munkát kívánunk!

Hazafelé indultak, immár hárman.

Hímes csirke

Nagypapának otthon váratlan, sürgős dolga akadt. Házat kellett készítenie Ancsának, a csibének. Réka ugyanis már hazafelé igyekezve Ancsának nevezte a kis pelyhest. Együttal elhatározta, hogy olyan fészket készít neki, amilyen Reza néni csibéinek van.

Így aztán Ancsa rövidesen puha ruhával kibélelt veszszőkosarat kapott lakásul. Nagymama tojást főzött, héjas-tul felaprította, azzal etették a kis jövevényt. Pontosabban etetni szerették volna. Ancsa ugyanis egyelőre nem tudott csipegetni. Csetlett, botlott, esett, kelt, taposta a falatokat, csak éppen nem ette.

Látva a sikertelen próbálkozást, dédmama beszállt a csibe etetésbe. – Tanítani kell a csibét! – mondta. Hozott csomagolópapírt, ráhintett kis ennivalót, melléje tette Ancsát. Ujjával óvatosan kopogtatni kezdte a papírt, felfelcsippentve egy kis tojásdarabot.

És csodák csodája: Ancsa utánózni kezdte. Odakapott a tojásmorzsára, amiből egy kevéske ráragadt a csőrikéjére. Boldogan kebelezte be a zsákmányt.

Réka tapsolt örömeiben. – Milyen okos az én Ancsám! Egyél kincsem, nőjél nagyra! Ne félj, hat hét múlva nem fog senki levágni és kirántani!

Ancsa a biztatást örömmel vette, megelégedettségét meg is pecsételte. A nyomatékos pecsétet a csomagolópapíron, az étel kellős közepén helyezte el, a háziak nagy derűltségére.

Ezek után visszatették a házába, betakarták puha rongyokkal, a viharvert csomagolópapírt pedig kidobták.

Másnap reggel Réka sürgött-forgott, festéket, ecsetet, ollót keresett, majd eltűnt a szobájában.

Egy óra múlva előjött, sejtelmesen fellibbentette a takarót Ancsa kosaráról. Nagymama a tornácon babot pucolt. Az eléje táruló látványtól majdnem leejtette a tálat. – Hát te mit csináltál ezzel a szegény csirkével?

Réka büszkén mutatta a csibéjét. – Kidivatoztam! Kopasz nyakat csináltam neki, és tarka tollakat festettem, hogy hasonlítson Borcsára, Reza néni kendermagos kötőlésára.

– Befestetted a csirkét? – hüledezett nagymama, rábámulva a fekete-fehér színben pompázó Ancsára.

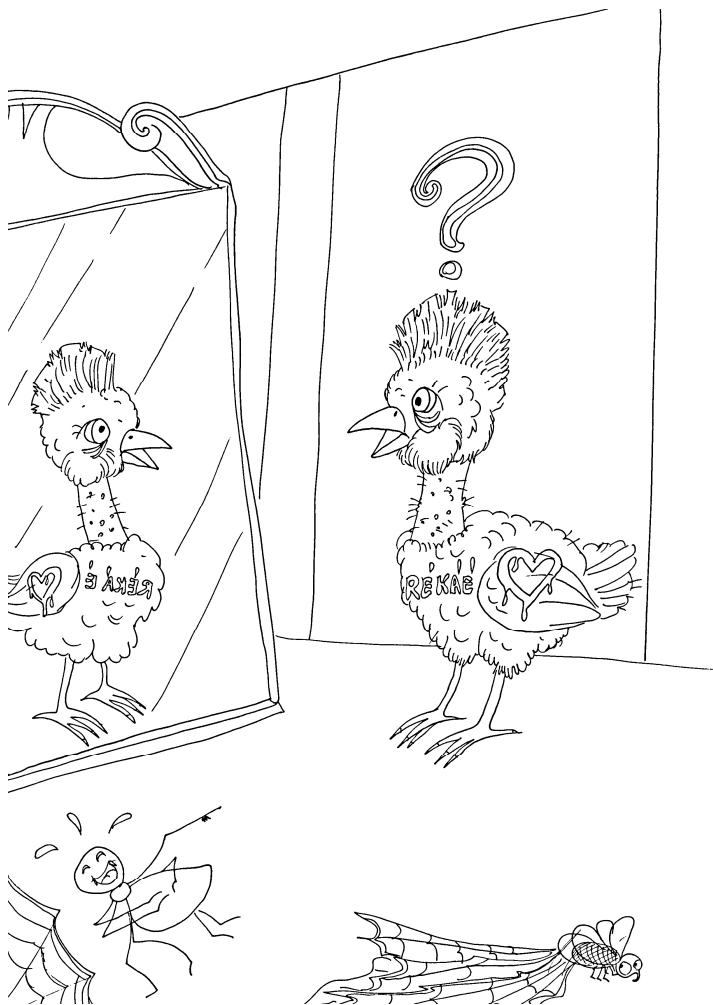
– Be! Temperával alakítottam ki a csíkos modellt. Szuper, ugye? És mit szólsz a nyakához meg a fejéhez? Ollóval szabtam a pelyheket fazonra. Itt a fejtetőn be is zseleztem. Szerintem gyönyörű!

Nagypapa ekkor lépett a teraszra. Nagyra kerekedett szemmel nézte a szegény csibét. – Ez az új csibedizájn? Mondhatom: meglepő és mulatságos!

Pillanatok alatt dédpapa is ott lábatlankodott a teraszon. Kíváncsi volt Réka újabb meglepetésére. – Ritka példány! Nem akarod klónoztatni? – huncutkodott dédunokájával. Csak gyorsan döntsél, mert nem biztos, hogy ilyen nagy átváltoztatást szegény csibe el tud viselni.

– Ne rosszalkodj, dédpapa! Ne bántsd az én egyedi fazonú hímes csirkémet! – felelt Réka.

- Nem bántom, alétozik ez magától is – heherészett dédpapa. – Alétozik, mint a Csomári rákja.
- Mit csinál? Alétozik? Azt hogyan kell csinálni?
- Azt jelenti, hogy kókadozik. Ez egy helyi közmondás, amit minden jóra való dombaljai polgár ismer.

– Akkor se csúfold az én dizájnos csibémet, ha éppen alétozik! Inkább gyere, vigyük el sétálni! – cserfeskedett Réka.

– Hölgyem, kérése számomra parancs. – Dédpapa kapott az alkalmon. Örült, ha bármilyen indokkal elmehe-tett hazulról. Fejére tette elmaradhatatlan kalapját, felvet-te vászonzakóját, kezébe kapta sétapálcáját, és lelkesen mondta: – Máris indulhatunk. Hölgyem, séta közben megnézzük a régi iskolát. Még úgysem láttad. A kopasz csirkét pórázon vezeted, vagy ölben hozod?

Réka ezt a sértést már válaszra sem méltatta. Kis sza-tyorba tette Csikos Ancsát, és pipiskedve elindult dédpapa után. – Gyere, pici csibém, megyünk sétálni! – mondta Ancsának, aki búsan kókadozott. Úgy tűnt, nem nagyon érdekelte a program.

A kapun kilépve Réka odaszólt dédpapának:

– Dédpapa, Morzsát nem sétáltatjuk meg?

– Falusi kutyát nem kell sétáltatni. Szaladgálhat egész nap az udvarban, éjszaka őrizheti a házat. Morzsa sincs megkötve, akkor futkároz, amikor akar. Ha bolondos kedvében van, hajkurászhatja Cecíliát, ugathatja a mada-rakat, a járókelőket, ha lusta, heverészhét. Nem nevette-tem ki magam azzal, hogy pórázon vezetgetem – felelte önérzetesen dédpapa.

Nagymama nevetve utánuk kiabált: – Örszéék felé ne menjetek! Ha meglátják Ancsát, ők is átformálják az ál-lományukat.

Réka incselkedve kurjantott vissza: – Azt már nem! Én vagyok az ötletgazda! Sosem fogják megtudni, hogyan kell hímes csirkét csinálni!

A régi iskola

Hová lesz a séta, tanító úr? – kérdezte az egyik kíváncsi szomszéd.

– Megmutatom a régi iskolát a dédunokámnak.

– Mutassa meg azt is, melyik padban ültem, és azt a sarkot is, ahol állni szoktam, amikor rossz voltam! – kiabálta utánuk nevetve a szomszéd.

Dédpapa mosolyogva bólogatott.

A következő ház kapujában derűsen köszöntötte őket egy meglelt férfi.

– Adjon Isten jó napot, tanító úr! Hallom, mennek az iskolába. Visszafelé jövet szóljanak be! Most jöttem meg a hegyről. Leszedtük a csabagyöngyét, préseltünk belőle mustot. Szeretnék kóstolót adni.

Dédpapa ismét megemelte kalapját: – Jó napot, kedves Géza! Köszönettel elfogadjuk. Szólni fogunk, ha megyünk hazafelé.

– Mi az a must? – kérdezte Réka dédpapától. – Gondolom, finom, csak azt nem tudom, mi az.

– A szőlőnek a leve. Gyümölcslé. Tartósított, dobozos változatát ismered, ez pedig a valódi, friss, dombaljai. Nem fogsz benne csalódni!

Ballagtak tovább a járdán. Minden kapun beköszöntek a leskelődő háziaknak.

Az emberek egytől egyig megbámulták a külföldről hazatért kislányt, próbáltak vele szóba elegyedni. Egyesek viccelődtek is: – Tanító úr! Még mindig lányokat kíséret?

Dédpapa nagyvonalúan mosolygott, de nem vette fel a kesztyűt. Csak megemelte a kalapját köszönésképpen.

Réka nem volt ilyen megértő. – Azt hiszi magáról a bácsi, hogy vicces? Megsértette dédpapát! Miért faggatózik mindenki? Olyan nagy dolog, hogy Dombalján nyaralok? Nem láttak még hat éves kislányt? Alig várom, hogy az iskolához érjünk.

A vágya rövidesen teljesült. Ám előtte még újabb megálló következett. A kapujukban támaszkodó Bálint bácsi is megszólította őket. – Adjon Isten, tanító úr! Álljanak meg egy kicsit pihenni, az asszony most vette ki a sütőből a buktát!

– Jó napot, kedves Bálint! – üdvözölte dédpapa. – Hogy szolgál az egészsége?

– Köszönöm kérdését, tanító úr. Megjárja. Rosszabb ne legyen! – válaszolta köhécselve Bálint bácsi. – Na, már hozza is a mama a buktát. Kóstolják meg!

A bukta rendkívül finom volt. A kézmeleg tészta puha, a szilvalekvár töltelék zamatos, a ráhintett porcukor selymes, édes.

Réka ritkán jutott friss kelt tésztához, csak a bolti változatot ismerte. Hármat megevett. Több is lecsúszott volna a torkán, ám dédpapa óvatosságra intette: – Elég lesz, kislányom. Nem szeretném, ha megfájdulna a pocakod!

– Vigyenek párat, hadd kóstolja meg a kedves felesége és a lánya is! – Mári néni Réka kezébe nyomta a sebtében elkészített csomagot. Dédpapa Réka vállára tette a kezét, és finoman menetirányba fordította:

– Induljunk, kislányom, mert soha nem fogunk az iskolához érni! Köszönjük a szíves vendéglátást, minden jót!

A régi iskola a falu közepén, a templom mellett állt. Messziről látszott, magasabb és nagyobb volt a lakóházaknál. A sárgára meszelt épületnek négy ablaka nézett az utcára. Zöld vaskapuja nyitva állt.

Az idős tanító és dédunokája belépett rajta. Keskeny, téglaléből kirakott járda vezetett a lépcsősorhoz, mely széles, tágas tornácba torkollott. A tornác közepén terpszkedett a vaskos ajtó.

Dédpapa hatalmas kulcsokat vett elő a zsebéből, megforgatta a zárban, és kitárta a zöld ajtót: – Parancsoljon, hölgyem!

Egy tágas előszoba-szerűség tárult Réka szeme elé, melyből két tanterem nyílt. – Ez volt a zсібongó. Itt gyülekeztek tanítás előtt a nebulók, és ha nagyon esett az eső, itt töltötték a szüneteket – mutatott körbe Dédpapa. – Gyere, nézzük meg a tantermeket!

Réka kíváncsian ment dédpapa után. Alig várta, hogy lássa, hol tanított több, mint negyven évig.

A tanterem hatalmas volt. Az ablakok melletti falon nagy fekete tábla függött. Szomszédságában egy állvány búslakodott, két lábát fémrudak fogták össze. Minden vízszintes fémrudacskán sok-sok piros és fekete golyó sorakozott.

– Ez a számológép. Ennek segítségével tanultak a gyerekek számolni – ismertette a szerkezet rendeltetését dédpapa.

Réka csodálkozott. – Számológép? Ilyen nagy? Nap-elemes? Bonyolult a használata? Nekünk pici számológépünk van. Az napelemes, sokkal kisebb ennél. Elfér a tenyeremben.

Dédpapa számított a kérdésekre. Türelmesen válaszolgott. – Amikor tanítani kezdtem, nem volt zsebszámo-

lógép. Ezzel tanulták a gyerekek az alpműveleteket. A használata nagyon egyszerű. Egyébként nekem ma sincs számológépem, számítógépem, okostelefonom, és elég jól megvagyok nélkülük.

A tábla előtt ódon íróasztal, szék, vele szemben két sorban kétszemélyes padok álltak. A padok írólapja és az ülőkéje egybe volt szerelve. Dédpapa folytatta az idegenvezetést. – Ennek a rögzített padsornak az volt az előnye, hogy a gyerekek nem tudtak rajta hintázni, nem potyogtak le óra alatt. A másik teremben már modernebb a bútorzat. Asztalok és székek vannak, azt én nem szerettem.

Az öreg tanító elgondolkodva simogatta a régi, viharvert padokat. – Látod, az emberek nem dobták ki az öreg padokat, pedig sajnos itt megszűnt a tanítás.

– Nincsenek iskolás gyerekek a faluban?

– Vannak, de nem itt tanulnak. Bejárnak a városi iskolákba. Tudod, miért nem dobták ki a padokat meg a táblát? Mert a falu lakóinak fele itt tanult írni, olvasni. Szerették az iskolájukat, és nem akarták eltüntetni a nyomát. Az épületet faluházzá alakították. Nagy a terem, nagy a cserépkályha is ott a sarokban. Kiválóan melegít, nem kell fagyoskodni a leghidegebb télben sem.

Réka végigsétált a padok között, egyikbe-másikba be is ült. Hirtelen eszébe jutott Bálint bácsi. – Hol ült Bálint bácsi? Emlékszel rá, dédpapa?

Dédpapa mosolyogva mutatott a terem vége felé: – Az ablak felőli sorban, a leghátsó padban. Bálint nagy kópé volt! Tényleg őrizte egypárszor a sarkot. Minden nap kitalált valami komizságot, a többiek meg dőltek a nevetéstől. Élvezte, ha nevettek rajta.

– Csak egyet mondjál!

– Kettőt is! Például képes volt órákig a mezőn kóborolni, hogy tücsköket fogjon, aztán elrejtette a szekrényben. Olyan zenebona lett a számtanórán, hogy nem lehetett dolgozni. Minden gyerek a ciripelő tücsköket kereste. Másik alkalommal gyufásdobozban cserebogarat, szarvasbogarat hozott. Azok meg olyan hangosan kotorásztak, hogy azzal tették lehetetlenné a tanítást. Természetesen az óra jelentős részén bogarakra vadásztunk. Bálint becsületére legyen mondva, soha nem tagadott le semmit. Nem tiltakozott a büntetés miatt. Szívesen beállt a sarokba, addig sem kellett felelnie, vagy feladatokat megoldania. Mondom, nagy kópé volt!

Jót nevettek mindketten.

Dédpapa közben terelgetni kezdte kifelé Rékát. – Menjünk, nézzük meg az udvart! Ott is találász látnivalót.

Tágas füves udvara volt az iskolának. Az udvar két oldalát magas fenyőfák szegélyezték. Négy évtizede dédpapa ültette őket. Az udvar végében terebélyes hársfa állt, mögötte egy pajtaszerű épület.

Dédpapa körbehordozta a tekintetét, mindent szemügyre vett, majd az egyik melléképületre mutatott: – Abban az épületben tároltuk a fát, azzal fűtöttük a tantermeket a gáz bevezetéséig. A mellette lévő helyiségekben tároltuk a szerszámokat, amelyekkel a gyerekek a gyakorlókertet művelték. Az épület mögött van egy nagy telek, az volt régen a gyakorló kert. Most lucernával vetették be... sajnos. Hát, igen. Sok minden megváltozott az elmúlt években.

– A nagymama mikor tanított itt?

– Amikor nyugdíjba mentem, nagyanyádék hazaköltöztek a faluba. Nagymamád átvette az osztályomat és a tantermemet. Egészen az elmúlt évig itt tanította az elsősöket és a harmadikosokat.

A másodikosokkal és a negyedikesekkel a városból kijáró fiatal tanító foglalkozott abban a teremben, ami egykor a dédanyádé volt. Tavaly megszüntették az iskolát, kevés volt a gyerek. Egy-egy évfolyamon tíz sem maradt. Ma már a kisiskolások is utaznak, így nagyanyád is. Jön értük az iskolabusz.

Dédpapa nagyot sóhajtott, a szemüvege párás lett. Réka jobbnak látta, ha többet nem kérdez. Megfogta dédapja ráncos kezét.

– Dédpapa, haza kellene mennünk. A csibém éhes, össze-vissza csipog, én szomjas vagyok. Szeretném megkóstolni a mustot, amit kapni fogunk. Indulunk?

– Induljunk, kislányom – bólintott dédpapa.

Csendben becsukta az épület ajtaját, végigsimogatta tekintetével az udvart, elindult a kapu felé. A kapuból még egyszer visszanézett, megint sóhajtott. Réka nem értette, ám érezte, hogy dédapjának fájnak az emlékek.

Dédpapa gondolatai még a járdán ballagva is az iskolában jártak.

– Kislányom, elfelejtettem megmutatni a mókusok odúját a hársfa oldalában. Képzeld, ott laktak éveken keresztül. A gyerekek soha nem bántották őket. A pajta padlásán baglyok tanyáztak, meg szoktuk figyelni, hogyan tanítják az öregek repülni a kicsiket. Azok is jóban voltak a gyerekekkel. A tölgyfán fészkeltek feketeterigók, sárgarigók, a fenyőkön fenyőrigók, gerlék... de szép is volt.

– Jó lehetett itt iskolába járni! Majd eljövünk máskor is, ugye?

– Ha akarod...

Szótlanul bandukoltak hazafelé. Az egyik kerítésnél dédpapa megemelte a kalapját, és bólintott. Réka odanézett, ő is köszönni akart, ám senkit sem látott.

– Miért emelted meg a kalapodat? Kinek köszöntél?

– A kökereszt előtt mindig megemelem a kalapom.

Réka érdeklődéssel nézte a virágoskert közepén álló kökeresztet, melynek talpázatán felirat volt.

– Mi van oda írva?

– Az van odaírva: „Isten dicsőségére állíttatta Ringló Antal.” Nincsen odaírva, viszont tudom, hogy azért állíttatta, mert fiatal korában elvitték katonának a háborúba. Több évet töltött a fronton, még többet fogságban. Levelet nem írhatott, üzenetet nem küldhetett, a családja nem tudta, él-e, hal-e. Szegénynek az egészsége megromlott, csont-bőr soványra fogyott. Megfogadta, hogyha hazatér, hálából keresztet állíttat. Tizenöt év elteltével Isten hazasegítette. Fél év múlva állt a kertben a kereszt. Úgy mesélik, azért ide állíttatta, hogy a szobája ablakából is láthassa.

– Ismered a bácsit?

– Ismertem. Derék ember volt. Sajnos már nem él.

– Ki lakik a házában?

– A fia és a családja. Ők tisztelik Antal bácsi emlékét. Látod, milyen szép virágos a kert, és milyen gondozott a kereszt környéke?

– Igen, látom. Akkor ez valamilyen emlékmű?

– Úgy is lehet mondani. Na, menjünk csillagom! Várnak bennünket.

Kristóf és Kincső

Egyik délelőtt két gyermek állított be Rékáékhoz. A kilenc év körüli kisfiú világosszőke hajú, kék szemű, sportos alkatú volt. A pamutpóló és a sportnadrág kiemelte izmos combját és karját. A nyolc év körüli kislány sudár növésű, bátyjával majdnem egy magasságú, ugyancsak sportos alkatú, feltűnően széles vállú volt. Szőkésbarna haját két bájos copfban fogta össze, szürkészöld szeme huncutul csillogott. Mindketten a közeli városban éltek, ahol testnevelés tagozatos iskolába jártak. A nyarakat a nagyszülőknél szokták tölteni itt Dombalján, vagy a másik nagyszülőknél a Balatonon.

A két kis jövevény megállt a lépcső alján, illedelmesen köszöntek. – Kezét csókolom, Lincsi néni, Szia, Réka!

A kisfiú Rékához fordult: – Réka remélem, megismeresz! Kristóf vagyok a szomszédból. Engedd meg, hogy bemutassam a húgomat, Kincsőt. Azért jöttünk, hogy meghívjunk hozzánk.

Rékának kellemetlen emlékképei támadtak, amikor meglátta Kristófot. – Igen, megismerlek. Te szedted ki alólam azt az izgága libát. És te neveztél Ludmillának. – A válaszban egy kis szemrehányás bujkált.

Kristóf bólogatott, békülékenyen szólt. – Igen. Én bányásztam ki alólad a libát, és sajnos meggondolatlanul új nevet adtam neked. Nem gondoltam, hogy rosszul fog esni. Még egyszer bocsánatot kérek!

– Oké. Ne beszéljünk többet róla!

– Ő a tesóm, Kincső.

Kincső alig várta, hogy szóhoz jusson. – Helló, Réka! Nagyon vártam a találkozást. Leszel a barátunk? Gyere át, nézd meg a bunginkat! Olyan jó, majd meglátod! Szerintem neked is tetszeni fog! Lincsi néni kérem, át tetszik engedni? – harsogta egy szuszra a cserfes kislány.

A meghívást Réka örömmel fogadta, bár pillanatnyilag fogalma sem volt arról, mi az a bungi.

Nagymama bólintott, a három gyermek a következő percben már kívül volt a kapun.

Kristóf és Kincső bungija, azaz lombsátra varázslatos volt.

A kert és a ház sarkában egy jókora orgonabokor állt, földre hajló ágakkal. Az ágak alatti kellemes hely szinte kínálta magát. A testvérek az orgonabokrot bodzaágakkal dúsították, az apró réseket lapulevelekkel fedték be. Így kellemes növényjáratot alakítottak ki.

A bungiba csak egyesével lehetett bejutni. Odabent is négykézláb, vagy legfeljebb erősen hajladozva tudtak közlekedni.

A bungi belseje több részből állt. Az előtérben volt a nappali. Középen, a bokor tövében egy óriási tök asztal állt, a tetejét a rövid száránál fogva fel lehetett emelni. A tökasztal belseje finomságokat rejtett: héjas és pucolt tökmagot, napraforgót, mogorót, diót. Mindegyiket természetesen azon nyomban megkóstolták.

– Ezt hogyan csináltátok? – ámuldozott Réka.

– Tetszik? – kérdezték büszkeséggel a hangjukban a testvérek. – A nagyiék segítettek az építésben, de a legtöbb munkát mi végeztük ketten.

– Tök jó!

A tőkasztal mellett négy kisebb, lapos tők szolgált székgyanánt. Réka nyomban ki is próbálta.

Az orgonató két oldalán a nappaliból két kisebb helyiség nyílt. Az egyik Kincsőé, a másik Kristófé volt.

Kincső lakosztályában régi fabölcső állt, benne párna, takarók és egy szép régi alvós baba.

– A bölcső a mamáé volt. A pólya, a kispárna, a takaró az enyém, a babát a mamától kaptam. Látod, mi van a párnán? Vuk! Ő az egyik kedvenc mesehősöm. Amikor pici voltam, csak ezzel a vukos párnával és a piros nyuszis takaróval voltam hajlandó elaludni – mesélte nevetve Kincső.

– Ennek a gyönyörű babának miért ilyen csutka a haja?

– Régi történet. Nagyon szerettem volna, ha a babának gyorsan nő a haja, ezért gyakran vágtam, ahogyan az enyémet is gyakran vágatták anyukámék. Sajnos a baba haja nem nőtt olyan gyorsan, mint az enyém. Sőt, egyáltalán nem nőtt. Pedig vitaminos samponnal megmostam, balzsamokkal kenegettem. Most újra divatos ezzel a tépett frizurával. Tetszik?

Réka bólogatott.

Kincső a bölcső felett az ágakon függő falvédőre mutatott: – Ezt is a mama adta. Ő nem rakja ki a konyha falára, mert állítólag ódivatú. Nekem viszont tetszik. Nézd, milyen szuper!

A falvédő hímezett hölgyet ábrázolt hímezett konyhában, főzés közepette. A kép alatt hímezett rigmus volt olvasható: „KI AZ URÁT SZERETI, JÓ EBÉDET FŐZ NEKI”. A szöveget Kincső olvasta el, mert Réka még nem ismert minden betűt.

A bölcső mellett egy kicsi, fonott karosszék állt, kis, fonott asztalkával. – Ez volt az első gyerekbútorom. Amikor a szüleim otthon átrendezték a szobámat, a régi bútorokat lehozták ide a mamához. Szerencse, még beleférek a fotelbe. Kipróbálad? Foglalj helyet!

– Olyan, mint a dédpapám karosszéke, csak kisebb! Tök jó!

Kincső lakosztályában volt még tollasütő, ugrálókötél, görkorcsolya, hulahoppkarika és egy óriási plüssnyuszi.

– Ez a nyuszi annyi idős, mint én. A születésemkor kaptam. A szeme kivételével minden eredeti rajta. A szemét sajnos ismeretlen okokból kicsi koromban kiszedtem, ezért apukám feleslegessé vált kabátgombját kapta szem gyanánt. Apukám személyesen operálta be mindkettőt. A bundája kissé viseletes, de hát öreg.

Réka le volt nyugózva. Úgy érezte magát, mint egy mesefilm szereplője.

Pedig az érdekességeknek nem volt vége. Következett Kristóf lakosztálya.

Kristóf a kincseit egy nagy faládában őrizte. Büszkén mutatta a viharvert bútort: – Dédapám katonaládája. Saját kezűleg készítette, és festette ilyen szép zöldre. Jó, mi? Megnézed, mi van benne?

Réka négykézláb Kristóf mellé mászott. Kíváncsian nézte, mit rejt a nehéz és érdekes időket megélt ódon láda.

Kristóf komótosan, lassú mozdulattal nyitotta a szüette fedelet. – Nos, tehát nézzük! Ez itt száztizenkét darab gyufásdoboz, mindegyikben egy-egy műanyag katona van. A nevük és a rangjuk ott olvasható a skatulya oldalán. Továbbá! Ebben a kartondobozban ötven elemből álló, összerakható vár található.

– Azt a...! – csettintett Réka.

Kristóf fokozta a meglepetés sorozatot, nem kis büszkeséggel a hangjában.

– És ne feledkezzünk meg az apróságokról! Itt látható egy gipsz emberkoponya, egy eredeti macskakoponya, hatvankilenc darab üveggolyó, egy szárított csikóhal, hatvanhárom darab apró tengeri kagyló, kövek Görögországból, Olaszországból, Horvátországból. Néhány autómódel, nevezetesen ötvenöt darab, úgynevezett

„mecsi” a korai gyermekkoromból, valamint egy matróz-sapka és egy elemlámpa.

– Más nincs?

– De van! Csak az nagyon személyes. Na, nem bánom, azt is megmutatom. Egy apró plüss bárány és egy nagyobb plüssmaci. Ezek az állatok velem egyidősek, és mindenhová elkísérnek. A bárányt a nagymama varrta.

Kristóf lakosztályában volt még asztal gyanánt egy ócska hokedli, egy sámli és egy akvárium, benne ékszer-tenőccel.

– Ő Lord Szinkler. Nem itt lakik, a te kedvedért hoztam le. Többnyire a teraszon tartom, jó magasan, hogy a macska el ne érje.

– Macskákról egy szót se! – fortyant fel Réka. – Utálom őket! Főleg az én mamámét!

– Valami történt?

– Hogy történt-e? De még mennyire! Felfalta a szelídített egeremet!

Réka töviről hegyire elmesélte Kamilla gyászos történetét.

A testvérek hitetlenkedve, de együttérzéssel hallgatták.

A ház irányából Kristóf és Kincső nagymamája hívogatta a gyermekeket.

– Gyerekek! Előmásznátok néhány percre? Remélem, nem akarjátok, hogy én is beszuszakoljam magam négykézláb a főhadiszállásokra! Gyertek ki, hoztam valamit!

Kincső kiszimatolt a bokor ágai közül, majd fürgén mászott kifelé. – Juhé! A mama palacsintát süttött! Mivel töltötted meg, mamika?

Nem kellett fél perc sem, a másik két gyermek is ott sertepertélt a kijárat körül.

– Van túrós, lekváros, kakaós, fahéjas – sorolta a nagymama.

– Stipi, a lekváros az enyém! – kiabált Kincső.

– Nem igazság! – füstölgött Kristóf, villámgyors előmáshást bemutatva. Én is kérek lekvárosat! Kincső, ne foglald le mindet!

Már-már összevesztek, nem törődtek az utolsónak előbújó Rékával.

Nagymama békekövetként lépett fel. – Ne veszekedjtek, nem érdemes! Mindegyikből háromat hoztam. Mossatok kezet a kerti csapnál, és egyetek!

Óriási lakmározás következett, melyből nem hiányzott az alkudozás és a cserebere sem.

Kristóf tele szájjal lelkendezett. – Még mindig a mama süti a világ legjobb palacsintáját!

Réka két hatalmas falat között licitált Kristóf bejelentésére. – Az én mamám is a világ legfinomabb palacsintáját süti! Majd meglátjátok, ha eljöttök!

– Szóval meghívtál bennünket? – kaptak a kijelentésen a testvérek.

– Igen, meghívatalak benneteket. Gyertek át hozzánk a rövidesen megrendezésre kerülő ünnepségre! A bungim avatásán rakott palacsinta lesz a díszebéd. Tudjátok, rövidesen nekem is lesz bungim, az egyszer biztos!

– Mikor?

– Személyesen fogom közölni az időpontot.

Ebben megegyeztek. Kristóf és Kincső bólintott. Nem válaszoltak. Ugyanis evés közben nem illik beszélni.

Réka bungit épít

Réka szinte leszedte a kertajtót, annyira igyekezett haza.

– Édes, drága, jó, aranyos nagypapám, ugye építesz nekem bungit? Annyira, de annyira szeretném!

Nagypapa értetlenül nézett ki a szemüvege felett. – Miféle bungiról beszélsz, te lány?

– Arról, amit te fogsz nekem építeni, édes, aranyos, egyetlen papikám. Amilyen Kincsőnek és Kristófnak is van, amit most néztem meg. Nagypapaaaaaaa! Ugye építesz? Megmondtam Kristófnak és Kincsőnek, hogy nekem is lesz.

Réka fáradhatatlanul mondta a magáét, közben ölelgette, simogatta az egyre inkább ellágyuló nagypapát, aki mindenesetre először megpróbált kibújni a váratlan megbízatás alól.

– Édesem, minek neked bungi, amikor ott a szép rózsalugas meg a szőlőlugas? Azt nevezed ki bungenak, amelyiket akarod.

– Nagypapa! Nem lugast szeretnék, hanem bungit! Kérlek, Kérlek!

Réka megpróbált szövetségeseket szerezni. A többiekhez fordult: – Nagymama, dédmama, dédpapa, segítsetek rábeszélni a nagypapát!

Dédpapa állt rá először a terv támogatására. – Hol szeretnéd felépíteni a bungit? Remélem, nem a rózsalugas mellett! Az első napon a tüskék közé pottyannál. Inkább legyen a jázminbokor tövében! Mit szólsz?

Réka lecsapott az ötletre. Azonnal cselekedni akart. – Oké, oké! Nekem megfelel! Akkor fogjunk hozzá!

Nagypapa igyekezett visszafogni a lendületet. – Ne olyan hevesen, szélvész kisasszony! Először megebédelünk. Utána kicsit pihenünk, aztán megtervezzük, ki mit fog csinálni.

– Jó, jó, rendben! Segítek teríteni, mindent meg fogok enni, pedig nem is vagyok éhes, mert Irénke néni megkínált palacsintával.

Réka serénykedett, udvariaskodott, villámgyorsan megebédelt. Szótlanul nézte a szunyókálni vonuló dédszülőket.

Ebéd után öt percenként kérdezte, mikor lesz vége a csendes pihenőnek.

Nagymama türelemre intette. – Amikor dédmama és dédpapa előjönnek a szobájukból. Addig én elmosogatok, te pedig összesöpörheted a teraszt.

Réka mindent megcsinált. Söpört, elrendezte a székeket az asztal körül, és várta, várta a megbeszélést.

Végre összeült a család. A rögtönzött kupaktanács nagypapa irányításával precíz tervet készített. Mindenki konkrét, testhez álló feladatot kapott.

Nagypapa elindult a közletbe, azaz a közeli mezőre vezető útra bodzát vágni.

Dédpapa a nyomában csoszogott egy széles vesszőkosárral. A terv szerint lapulevelekkel fogja teleszedni. Mennet közben mormicolt, de semmiképpen nem maradt el nagypapa mögött.

– Mire nem szed rá bennünket ez a lány!

– Gyanítom, hogy ez csak a kezdet! – toldotta meg nagypapa, miközben szorgalmasan lépegetett a bodzabokrok irányába.

Otthon nagymama először a nyári konyhába, majd a padlásra ment berendezési tárgyakat keresni, dédmama pedig a ruhás ládát és a szekrények mélyét túrta fel Réka közreműködésével.

Előkerült egy utazóládához hasonló, fonott fedeles kosár, egy háromlábú, kerek, támla nélküli suszterszék, egy jókora famelence, egy sárga kacsákat ábrázoló horgolt faliszőnyeg, továbbá napernyő, egy hatalmas, fanyelű esernyő, egy monogramos zsúrabrosz és egy viharlámpa.

A kincseket kihordták a teraszra.

Közben megérkeztek a férfiak a kosár lapulevéllal és a talicskányi bodzággal.

Az építkezés kalákában folyt. Nagypapa volt az építésvezető. A jázminbokrot körberakták bodzaágakkal, majd zsindeyszerűen felhelyezték a tetejére a lapuleveleket. Gyönyörű lett. Réka körbe is táncolta.

Következett a bungi berendezése. A felfordított famelence lett az asztal. Köréje raktak négy fahasábot szék gyanánt.

Réka lelkes lakberendezőnek bizonyult. A fonott kosár lett a kincseskamra. Megtöltötte mindenféle titkos dologgal, és letakarta a zsúrabrosszal.

A viharlámpát a jázminbokor egyik ágára akasztotta.

Ágak tartották a horgolt kacsás faliszőnyeget. A napernyő és az esernyő a bejárat két oldalán kapott helyet.

Dédpapa és dédmama nem mászott be a bungiba, csak az ágakon keresztül kukucskáltak.

– Na, milyen lett az ingatlan?

– Szuper! Annyira örülök! Köszönöm, köszönöm!

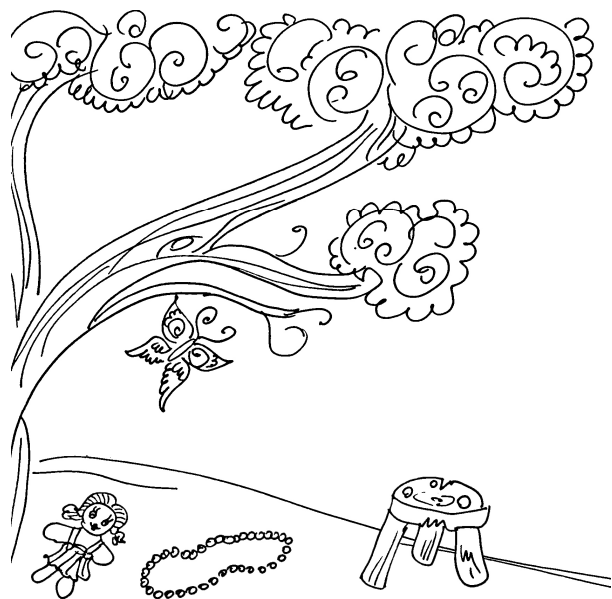
Ölegette, puszilgatta mamáit, papáit, és szaladt a barátaihoz, hogy meghívja őket az egy óra múlva kezdődő

avatásra. Az egy óra türelmi idő alatt nagymama elkészíti majd a beharangozott rakott palacsintát.

Kincső és Kristóf a vártnál korábban érkeztek. Szinte berobbantak a kapun. Kincső azonnal rázendített.

– Csókolom, szia, Réka! Nem baj, hogy korábban jöttünk? Kicsit nagyon kíváncsiak vagyunk! Azonkívül Kristóf különleges csokrot készített a számodra, és nagyon át szeretné adni. Bár nem tudom, fogsz-e neki örülni!

Kristóf vigyorogva állt Kincső mögött egy kis bokrétával a kezében. Néhány szál kerti virág látszott a cakkosra vágott celofánban, középen fehér lúdtoll meredezett.

– Ez a toll Gerzson szárnyából van. Akkor rántottam ki, amikor az a bizonyos esemény történt, amiről többet nem beszélünk. Azon kívül van még itt valami, amit nagyon

kedvelsz – szólta Kristóf, miközben átnyújtotta az ajándékokat.

Az aprócska csomagban Réka egy szürke egeret talált. Egy pillanatra megállt benne a levegő, de Kristóf sietett megnyugtatni.

– Nyugi, nem igazi! Eredetileg azt akartam hozni, de a hugi lebeszélte róla. Amikor elmeséltem Kamilla történetét, hozzáfogtam a vadászathoz. El is kaptam egy kis szürkét a hagyományos virágcserepes módszerrel. Mint említettem, Kincső nem engedte elhozni. Így aztán alkotam egy műegeret. A tiéd.

Kincső kuncogott Kristóf előadásán. Aztán ő is átadta az ajándékát. Papsajtból fűzött karkötőt hozott Rékának. Mindenkinek nagyon tetszett.

A meglepetés sorozat folytatódott.

Tibi papa dédpapával közösen bodzasípot készített, azaz lepte meg Kristófit. Elővigyázatosságból hármat készítettek. Milyen okosak voltak! A lányok ugyanis majdnem kiszedték Kristóf kezéből a sípot. Sikoltoztak örömben, amikor megkapták a sajátjukat.

Dédmama Kincsőnek régi képeslapokat adott. Kopotak, viharverték voltak, de a fekete-fehér rajzok, fotók Kincsőt ámulatba ejtették.

– Nagyon szépek! Köszönöm! Honnan tetszett tudni, hogy gyűjtöm a képeslapokat?

Dédmama sejtelmesen mosolygott. – Nem kellett hozzá telepátia, hogy kitaláljam, minek örül egy nyolc éves kislány! Én is voltam ennyi idős valamikor.

Lincsi mama közben a teraszon feltálalta a világ legjobb rakott kelt palacsintáját, friss bodzaszörp kíséretében. Rekordidő alatt elfogyott. Miután az utolsó falatot is elpusztították, Rékának eszébe jutott az avató ünnepség.

– A bungiról majdnem elfeledkeztünk! Gyerünk!

Egyszerre ugrottak fel mind a hárman, és bevetették magukat a bungit rejtő jázminbokorba.

Bogáncskoszorú

A lapulevelek hervadni kezdtek a bungi tetején. Nagypapa megoldást javasolt. – Ki kellene cserélni a lapuleveleket. Sajnos én nem tudok kimenni a közletbe, dolgom van a kertben. Rékám, menjtek el dédpapával, szedjete frisset!

Réka azonnal ugrott. Dédpapát sem kellett noszogatni. Mint tudjuk, minden küldetésnek szívből örült. Ezúttal is azonnal szedelőzködni kezdett. Kedvesen szólt élete párjához: – Gizellám! Volna kedved kísétálni velünk a közletbe?

Dédmama bólintott. Letette a kötését, megfésülködött, cipőt húzott, megnézte magát a tükörben, és így szólt: – Részemről készen vagyok. Mihály, ha azt akarod, hogy veletek menjek, igazítsd meg az ingedet, és váltsál cipőt! – zsörtölődött szokásához híven.

Dédpapa katonásan összezsapta a bokáját, buzgón igazítani kezdte a fránya csúszkálós inget. – Látod, milyen szófogadó vagyok? Gizellám, kedvesem, kérésed számomra parancs! – Közben huncutul rákacsintott Rékára. A kislány füléhez hajolt, súgva hozzátette: – Öreganyád

nem bírja ki, hogy ne dirigáljon! – Ezen jót mosolyogtak mind a ketten.

A mezei út mindkét oldalán gyönyörű lapulevelek nőttek, egyik-másik kisebb asztalterítő nagyságúra. A levelek között furcsa, apró golyószerű termésfélék voltak, sok tűvékonyságú, kampóban végződő ágacskával.

Dédmama óvatosan kezébe vett egy tüskés golyócskát, és mutatta Rékának. – Ezt bogáncsnak hívjuk, vagy helyi kifejezéssel ragadáncsnak. A pici karmocskák egymásba illeszthetők, így a ragadáncsokból sok mindent lehet készíteni. Gyerekkoromban bababútort szoktunk belőle csinálni, mert könnyen hozzájuthattunk, és nem kellett fizetni érte. Otthon megmutatom a bútorkészítés titkát. Gyere, szedjünk belőle, de óvatosan, mert kicsit karmol!

Így történt, hogy a lapulevelekkel együtt sok bogáncsot is vittek haza.

Otthon nagypapa az elfonnyadt lapuleveleket leszedte a bungi tetejéről, a frisseket felrakta. Dédmama és Réka pedig a teraszon hozzáfogott a bogáncsbútor készítéséhez.

Réka nagy kedvvel alkotott. Dédmama segítségével szebbnél szebb bútorokat, székeket, fotelt és ágyat készített.

Egy kis idő elteltével dédmama felállt az asztaltól. – Már tudod a titkot, boldogulsz egyedül is. Bemegyek, megmosom a kezemet, segítek nagyanyádnak az ebéd készítésében.

Réka bólintott. Elmerülten illesztgette össze a bogáncsokat. Végül úgy gondolta, önmagát is megajándékozza valamivel: egy különleges bogáncskoszorúval. Elkészítette a kerek alapformát a maradék bogáncsból, azután virágokkal feldíszítette, majd büszkén a fejére illesztette.

Ekkor lépett a teraszra dédmama. Ijedten kiáltott fel, amikor meglátta Réka mozdulatát.

– Csillagom, rá ne tedd a fejedre!

Sajnos későn szólt. Réka már a fejére illesztette a koszorút. A bogáncsok horgas szálaikkal belekapaszkodtak Réka hajába. Szegény kislány próbálta levenni, de minél jobban erőltette, annál jobban kócosodott a haja, annál erősebben tapadt bele a sok bogáncs.

A jajveszékelésre kiérkező nagymama tehetetlenül csapta össze a kezét. – Atyavilág! Ezt jól megcsináltátok!

A sopánkodókhoz homlokát összeráncolva csatlakozott nagypapa. – Hát ez nehéz helyzet. Mi legyen?

Végszóra befutott dédpapa. Nem tudta, szomorkodjon, vagy mosolyogjon a furcsa szituáción. Topogott, köhécselt, majd megszólalt. – Átmegyek Verácskához, az aranyos kis fodrászlányhoz, megkérem, jöjjön át. Hála Isten, még nem öltöztem át! Indulok máris.

Váratlan hajvágás

Fél óra múlva mosolyogva lépett be csinos bőröndöcskével a kezében Verácska. Nyomában ott sertepertélt dédpapa.

– Kezét csókolom, Gizike néni, kezét csókolom, Lincsi néni! Szia, Réka! Hallom, egy kis baleset történt. Nézzük, mit segíthetek!

Derűsen hümmögött, miközben körülsétálta a bogáncskoszorús kislányt. A család minden tagja feszülten figyelt, várták, mit fog mondani.

– Réka! Tetszik neked az én frizurám?

Réka rápillantott Vera néni tüsi frizurájára. Egykedvűen szólt. – Ühüm, nagyon jó! Nem hiszem, hogy most ez lenne a fontos. Azt tessék inkább megmondani, mi lesz velem! Így maradok, vagy nem?

Verácska megcírógatta a búslakodó kislányt. – Szóval tetszik a tüsi frizura? Mit szólnál hozzá, ha neked is ilyen lenne?

Réka megértette, hogy a fodrász miért faggatta. Szóval nincs más megoldás, le kell vágni a haját. Hm!... Legörbült szájjal, sírással küzdve kérdezte: – Le kell vágni a

hajamat? Őszintén szólva nem terveztem hajvágást. Nincs más megoldás?

– A bogáncsok olyan mélyen belekapaszkodtak a hajszálaidba, hogy nem tudnám kiszedni. Hidd el, nagyon jól fog állni a rövid haj. Na, felkészültél? Kezddhetem?

A nagyszülők és dédszülők beletörődve bólintottak. Réka sóhajtott, ő is bólintott. Indulhatott az akció.

Dédpapa felajánlotta kedvenc karosszékét, dédmama hozta a fakeretes, gyönyörű tükrét.

– Leülök veled szemben, kicsim. Tartom a tükröt, nézd, hogyan vágja Verácska a hajadat.

Verácska kinyitotta a mindent tudó, fodrászkellékeket rejtő táskáját. Elővett belőle egy óriási kendőt, azzal beterítette Rékát. Azután kivette az ollóját, a fésűjét, és óvatos, gyors mozdulatokkal dolgozni kezdett. Hullottak a bogáncsos hajtincsek, amit nagymama hipp-hopp összesöpört.

– A bogáncsoktól megszabadultunk – szólta megkönnyebbülten Verácska. – Most bevizezem a hajadat, és szép egyenletesre vágom. Ezt már öröm lesz csinálni! – Megsimította Réka kobakját, és ügyesen csattogtatni kezdte az ollót. A mutató és középső ujjá közé fogta az apró hajcsomókat, a végéből villámgyorsan csipegetett az ollójával. Fésült, csippentett, fésült, csippentett. Végül megfésülte a rövid hajacskát. – Ezzel is megvagyunk! Ráarakok egy kis fixálót, hogy megmaradjon az új frizurád. A hajszálaidnak szokni kell a változást. Figyeld meg, hogyan csinálom!

Réka gyanakvással, mégis reménykedve nézte az egyre kellemesebb látványt. Egy kis szárítás következett, majd Verácska levette a kendőt Réka válláról, és így szólt:

– Kész. Hogy tetszel magadnak?

– Nektek hogy tetszik? – küldte tovább a kérdést Réka a nagyszülők és dédszülők felé.

Nagymama mosolyogva ölelte magához unokáját. – Nekem nagyon tetszik, Édesem, jól áll neked a rövid haj is.

Dédmama is buzgón dicsérte. – Aranyos, vidám frizurád lett, kislányom. Nekem is tetszik.

Dédpapa és nagypapa szorgalmasan bólogattak, jelezve, hogy minden elhangozott szó igaz. Kórusban bókoltak a fodrásznőnek. – Köszönjük szépen, Verácska, remek keze van.

Verácska örült a sikernek. Gyorsan elpakolta a kellékeit. Egy aprócska tégelyt átnyújtott Rékának. – Ezt a tégely hajzselét itt hagyom. Reggelente, ha rakoncátlanodna néhány hajtincs, a zselével engedelmességre kényszerítheted. A technikát megfigyelted, ugye? – Kezét csókolom mindenkinek, szia, Réka! – Vidáman elköszönt, és kilebbent.

Réka fodrásznak áll

Miután egyedül maradtak, Réka az öregekhez fordult: – Tényleg nem vagyok csúnya? Szerintem olyan a fejem, mint egy sündisznó háta.

Dédmama sietett megnyugtatóni: – Hidd el, kicsim, Verácska nagyon jól kitalálta, mi a legideálisabb megoldás. Hozzád illő frizurát készített, és igenis, jól áll. Egyébként nem sokkal rövidebb, mint az enyém. A zselé pedig varázslatra képes! Azt sem tudtam, hogy ilyen létezik. Én hajcsavarokkal alakítom a frizurámat.

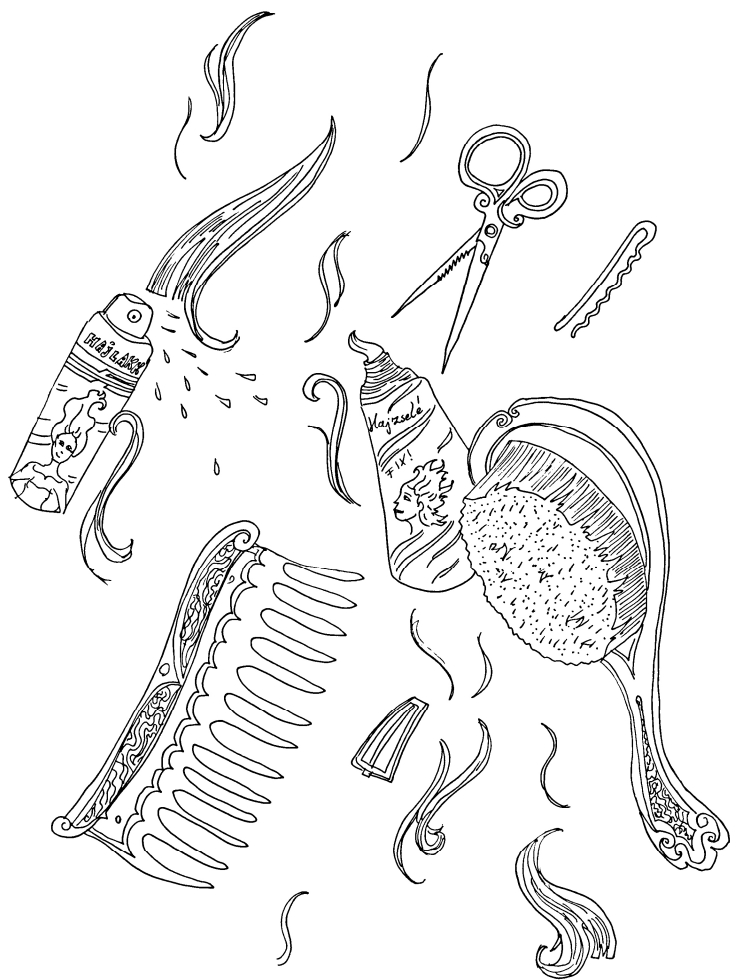
– Oké, dédmama, elhiszem. Akkor engedd meg, hogy a te hajadat is bezselézzem! Szeretném megformázni a hajadat úgy, ahogyan Vera néni az enyémet formázta. Azt mondtad, jól néz ki.

Szegény dédmama erre a kérésre nem volt felkészülve. – Mit találtál ki megint, te gyerek! Remélem, nem gondolod komolyan, hogy zselét raksz a hajamra?

Dédmamának hófehér, enyhén hullámos haja volt. Rövidre vágva, hátra fésülve viselte, füle mögött egy-egy díszes csontfésűvel rögzítve. A frizurája mindig olyan volt, mintha akkor lépett volna ki a fodrásztól. Buzgón

follytatta az érvelését, abban bízva, hogy dédunokáját eltérítheti meglepő tervétől.

– Fodrászhoz csak vágatni járok, magam ápolom. Ötven kefesimítás reggel, ötven kefesimítás este, és a hajszálaim engedelmesek lesznek. Ha esővízben, vagy olyan vízben mosom, amelyben diófalevelet áztatok, akkor fényes lesz.

Most tanácstalanul állt, kezében a fakeretes tükörrel. Valami azt súgta neki, hamarosan vége a jól fésült, lágy hullámoknak.

– Mit szeretnél csinálni?

Gyorsan érkezett a határozott válasz. – Azt, amit Vera néni mutatott. Be kell gyakorolnom a zselézést. A saját fejemem nem tudom, mert nem látom. Dédmama, muszáj gyakorolnom. A te frizurád hasonlít legjobban az enyémhez. Nagymamát nem kérhetem, az ő haja hosszú.

Dédmama beletörődött az elkerülhetetlenbe. Beleült a fotelbe, még egyszer megnézte magát a tükörben, sóhajtott és várt. Réka boldogan munkához látott.

Nagymama döbbsen állt az ajtóban. A kapuban egy kicsit elbeszélgetett Verácskával. Most nem akart hinni a szemének. Dédmama és Réka a megszólalásig hasonló tüsi frizurában pompázott. Éppen egymást dicsérgették, amikor nagymama megjelent a teraszon.

– Anyuka! Mit csinált magával?

Dédmama már nyugodt volt. Derűsen válaszolt. – Lincsikém, nyugodjál meg! Annyi történt, hogy az unokád rajtam gyakorolta a zselé használatát. Muszáj volt megengednem. Ne aggódj, nem sokáig fogok így kinézni. Ebéd után megszabadulok a zselétől!

Nagymama nem győzte csóválni a fejét. Közben arra gondolt, milyen jó, hogy kikísérte Verácskát. Ha ő lett volna Réka közelében, most Isten tudja, neki milyen frizúrája lenne.

A meglepetéseknek ezzel nem lett vége. A hajzseléből dédpapa is kapott, mégpedig híresen szép bajuszára. Réka mindkét felét három csomóra osztotta, zselés kézzel jól megpödörte, és kiegyenesítette. Aki látta, ámulhatott dédpapa tűhegyes, hatágú bajuszán.

Dédpapa belenézett a tükörbe. Nevetéstől pukkadozva szólt: – Azt mondja meg, kedves kisasszony, hogyan

rakom fel a bajuszkötőmet? Fohászkodjál, hogy senki ne jöjjön hozzánk, mert ha így meglát valaki, és netán kinevetnek, nem állok jól magamért! Most pedig bevonulok a szobámba keresztretjvényt fejteni, kérem, ne zavarjanak! A bajuszköltemény az ebédnél még egyszer megtekinthető lesz, utána visszatér minden a régi kerékvágásba!

Sietősen, csoszogva távozott. Réka incselkedve kiáltott utána: – Ne dönts elhamarkodottan! Mindenkinak tetszik a bajuszod! Szeretlek, dédpapa! Te vagy a legvagányabb dédpapa az egész faluban! Senkivel nem cserélnélek el!

– Nem is ajánlom! – hallatszott a szobából. – Én sem cserélnélek el, pedig minden nap okozol valami meglepetést. Most pedig hajrá asszonyok, lányok, tessék elkészíteni az ebédet, mert késésben vagyunk.

Nagymama, dédmama és Réka mosolyogva indult a konyhába.

Nyári vihar

Füledt, meleg délután volt. Dédmama és dédpapa a rózsalugasban szunyókált, nagymama és nagypapa a friss újságokat olvasta. A lábuknál ott heverészett Morzsa kutya, Cecília a fal mellett dorombolva aludt. Réka a szomszédban játszott Kincsővel és Kristóffal.

Nagymama az eget kémlelte. – Áll a levegő. Gyanúsán nagy a csend. Nem hallom a méhek zümmögését, a legyek döngicsélését, a levelek mozdulatlanok. Vihar készülődik.

Nagypapa felállt a karosszékből, nyújtózott egy jókorát. Kényelmes léptekkel kísért a lugasból. Nyugat felé tekintett, ahol a látóhatárt erdő szegélyezte. – A fák fölött gomolyfelhőket látok, azok többnyire esőfelhőkké szoktak duzzadni. Mamuska, a dereka nem jelez vihart?

Dédmama felült a kényelmes nyugágyban, megtapogatta a derekát, a vállait, és azt mondta: – De igen. Időjárás-változást érzek. Fáj a gerincem, fájnak egy kicsit az ízületeim is.

Dédpapa természetesen nem maradhatott ki a meteorológiai előrejelzésből. Beleszipantott a levegőbe, és hatá-

rozottan megállapította: – Esőszagot érzek. Be kell hordani a kerti bútorokat a teraszra. Szóljatok Rékának, a bungsijából is be kell menteni a kincseit.

Szedelőzködni kezdtek. Dédmamát felsegítették a nyugágyból, fogták a karosszéket, nyugágyat, és elindultak a házba.

Réka végszóra érkezett. Nagypapa segítségével gyorsan összepakolta a bungi féltett berendezési tárgyait, és felvitte a teraszra. A szél közben erősödött, az ezüstszínű felhők sötétszürkévé váltak, gyorsan közeledtek.

Miután összepakoltak, nagypapa a kapu felé indult. – Átmegyek Reza nénihez. Segítek behajtani az állatokat.

Réka utanaszaladt. – Veled mehetek? Én is szeretnék segíteni!

– Gyere, ha nem félsz Gerzsontól. Igyekeznünk kell, pillanatok alatt itt a vihar.

Reza nénit az udvaron találták. Nagy bottal hajkurászta a gúnárt, hangosan szidta tehetetlen dühében. Panaszosan mondta az érkező segítőknek: – Megmakacsolta magát a gúnár. Nem tudom beterelni az ólba! Laurát és a kislibákat már behajtottam, az eszetlen gúnár meg csak futkos körbe-körbe. De adok én neki! – Nagy lendülettel utána hajította a botot. Gerzson ettől a mozdulattól jobb belátásra tért, beszaladt a libaólba. Reza néni gyorsan bezárta az ajtaját. – A csibék még kint vannak, segíthetnének behajtani! Nem kell félni, Borcsa ártalmatlan. Borító alatt van.

Réka és nagypapa a csipogás irányába ment.

A kiscsibék a diófa alatt tolongtak egy nagy, vesszőből font, lyukacsos búra körül, mely alatt Borcsa vertyogott. Nyugtatta a felerősödő szélről megrémült csibéit, igyekezett a szárnyai alá bújtatni őket. Nagypapa hozta a szalmával bélelt kosarat, és egyesével összeszedte a kiscsibéket.

Réka lelassította volna a csibegyűjtést, szerette volna mindegyiket megsimogatni. Reza néni ezúttal nem hagyta. A csibékkel teli kosarat gyorsan bevitte a nyári konyhába, azután levette Borcsáról a borítóját. – Futás a csirkéid után!

A kiszabadult kotlóst nem kellett biztatni. Rémülten szaladt a nyitott ajtó felé, jól irányzott ugrással a kosár közepén termett. Óvatosan totyogott, majd leguggolt, kiterjesztett szárnyaival gondosan betakarta a kicsinyeit.

A csibék ügyesen elhelyezkedtek. Amelyiknek nem jutott fedezék, egyet-kettőt csipogott, a többiek jó testvér módjára helyet csináltak neki.

Reza néni megtörölte izzadt homlokát, megigazította fejkendőjét. – Na, ez is megvan! Köszönöm a segítséget!

Réka a baromfiudvar felé tekintett. – A tyúkok még kint vannak. Azokat nem kell beterelni?

Reza néni megsimította a szoknyáját, kötényét, a baromfik felé nézve legyintett. – A tyúkok tudják a dolgukat. Ha meglátják a nyitott tyúkólajtót, szépen besétálnak.

Valóban. Réka ámulva nézte, amint elől a kakas, nyomában a tyúkok egyesével felsétálnak az ajtóhoz támasztott létrán, és egy tottyanással beröppennek a tyúkólba.

– Nahát! Nem értem, miért mondják a felnőttek azt, hogy „buta tyúk”? Ezek a tyúkok tudják, hogy az emeleten laknak. A létrán önállóan felsétálnak, eszükbe sem jut a földszinten lakó libákhoz betérni.

– Azt próbálnák meg! A libák úgy megcsipkednék őket, hogy csak na! Van itt rend a baromfiudvarban. Bár az emberek is így tudnák, hogy mihez tartsák magukat! – bölcselkedett Reza néni. – Még egyszer köszönöm a segítséget, majd megszolgálom!

– Szívesen, máskor is. Ha nem kell többet segíteni, akkor indulunk hazafelé. Nem akarunk megázni. Csókolom, Reza néni.

Nagypapa és Réka sietve elköszönt. Szaporán kapkodták a lábukat, igyekeztek hazafelé.

Hirtelen nagyot villant az erdő felett az ég, fél perc múlva meg is dördült.

Nagypapa gyorsított a léptein. – Siessünk, itt a vihar!

Újra villámlott, szinte azonnal, nagyon hangosan megzendült az ég. A szél erősen fújt, Rékát majdnem visszafordította. Nagypapa nadrágjába kapaszkodott, úgy szaladtak.

Éppen beértek az ajtón, amikor nagy cseppekben esni kezdett az eső. A villámlás és dörgés folytatódott, hatalmas égi zenebona kezdődött.

Dédpapa kinézett az ablakon. – Gurgatják az angyalok az égben a hordókat.

Réka hitetlenkedve fordult dédpapa felé. Látva huncut mosolyát, kitalálta, hogy ismét egy szólásmondást hallott a repertoárból.

– Egyébként tényleg olyan az égdörgés, mintha valamit görgetnének fenn a magasban. Szegény madarak ilyenkor mit csinálnak? Ezt is tudod, dédpapa?

Dédpapa komolyra fordította a szót. – A madarak megérzik a vihart, és időben a fészükre szállnak. Sőt, a fecskék jelzik is a vihar közeledtét. Olyankor alacsonyan szállnak. Nem hallottad azt a szólásmondást, hogy „Alacsonyan szállnak a fecskék, eső lesz”? Nem? Na, most már ezt is tudod.

A vihar közben a falu fölé ért. Süvöltött a szél, időnként nagyokat villámlott, folyamatosan dörgött az ég. Folyt az eső, mintha dézsából öntötték volna.

Vacsora után dédmama és dédpapa Rékának nagy viharokról mesélt. Olyan nagyokról, amelyek fákat is kicsavartak. Van a falu szélén egy nyárfa, az tíz éve derékba tört, most is viseli a vihar nyomát. Megígérték, hogy egyszer megmutatják, ha arra járnak. Meséltek jégesőről is, ami a háztetők cserepeit megrongálta. Dédpapa azt mondta, látott dió nagyságú jeget is.

– Az emberek akkor nagyon szomorúak voltak, mert elverte a termésüket. Reménykedjünk, hogy ezúttal nem hoz jeget az égi áldás! – fohászzkodott dédmama.

A szokásosnál később feküdtek le, ám Réka így sem tudott elaludni. A szünni nem akaró vihar furcsa hangokat csalt ki a hajladozó fák ágaiból, leveleiből. Zizegtek, susogtak, nyikorogtak, jajgattak. A szél időnként füttyülve, vijjogva, huhogva suhant tovább, azután újra visszatért, megrángatta az ablakokat, az ajtókat.

Az esőcseppek kopogtak a zsindeyen, az ablaküvegen, az ablakpárkányon. A szél és az eső hangja a sötétben félelmetes volt.

Réka nem merte becsukni a szemét, mert akkor a furcsa hangok még dermesztőbbek voltak. Így hát bámulta a sötétet, ami tovább fokozta félelmeit.

A falon és az ablakon különös, sötét árnyékok táncoltak. Réka ágas-bogas karú alakokat látott, amelyek öszszekuszálódott, hosszú ujjakkal félelmetesen hadonásztak. Besurrantak az ablakon, végigszaladtak a falon, feléje hajoltak, majd tovatáncoltak. Egy másik árnyék hatalmas száját tátogatta, mintha be akarta volna kapni. Amikor Réka közelébe ért, hirtelen irányt változtatott, elillant. Az ablaküvegen is bekukucskáltak a hajladozó árnylények.

Az árnyékok furcsa tánca és a szél hangja olyan érzést keltett Rékában, mintha kísértetkastélyban lenne. Félt.

Óvatosan felkelt az ágyból, fejére terítette a plédjét, lábujjhegyen kiosont a szobából, és besurrant a nagyszülők hálószobájába.

A sötétben egyáltalán nem látott, ezért az ajtóban állva síri hangon megszólalt: – Nagymama, nagypapa, hol vagytok?

Nagymama első álmából felriadva annyit érzékelt, hogy az ajtóban furcsa alak áll, lepelbe burkolózva. A sötét miatt nem ismerte fel azonnal az unokáját. – Atyaúristen! Ki van ott? Papa! Ébredj!

Egyik kezével az alvó nagypapát rázta, másik kezével az éjjeli lámpát kapcsolta fel. Meglátta az ajtóban toporgó kislányt.

– Te vagy az, kislányom? Jaj, de megijesztettél! Mi a baj?

– Félek! Szellemárnyak táncolnak a szobám falán, és huhognak együtt a széllel, nem tudok elaludni. Itt maradhatok veletek?

Mire a válasz megérkezett, addigra odabújt a nagyszülők közé, mind a kettőnek puszit adott. – Itt nem félek. Bocsánat, hogy felébresztettelek benneteket! Jó éjt!

Pár perc múlva megnyugodva elaludt.

Vihar után

Az egész család korán ébredt. Ragyogó napsütés és madárkoncert fogadta őket. Az ég gyönyörű kék volt, a pocsolyákon kívül semmi sem emlékeztetett az előző napi viharra.

Nagypapa gumicsizmát húzott, kiment a kertbe körülnézni. Meg akart győződni arról, nem csinált-e nagy pusztítást az égiháború. A kert ugyanis az ő fennhatósága alá tartozott.

Erdőmérnökként első számú szerelme az erdő, második a kertészkedés volt. Nem múlt el úgy nap, hogy valamit ne pücskörészett volna a kertben. Ültetett, gyomlált, kapált. Büszkén szállította a konyhára a szebbnél szebb terményeket. Az asszonyoknak csak megfőzni kellett a sok finomságot, és időnként megdicsérni a fűmentes zöldségágyakat.

Nagypapa minden évben gondosan megtervezte, hova mit ültet, így a látvány is nagyszerű volt.

A kert elején alakította ki a zöldségágyakat. A következőkbe a borsót, retket, uborkát, vöröshagymát, fokhagymát, paprikát, paradicsomot, majd a karalábét, karfiolt, végül a krumplit ültette. A krumplitövek között spárgatők

indái kanyarogtak, a szélén kelkáposzta, fejes káposzta terpeszkedett. A két sor ágyást salátával keretezte.

A kert végében hosszú botokra futtatta fel a sokféle babot, legvégül az eperültetvény következett. A kerítés két oldalán ribizli-, málna-, és egresbokrok sorakoztak. Szép, mutatós, látványos volt a birodalom.

Nagymama nagyapja után küldte a tébláboló kislányt. – Eredj, kincsem, a nagyapád után! Hozzatok be egy kis zöldséget, levesnek! Itt a gumicsizmám, húzd fel! Ilyenkor sár van a kertben!

Réka beleugrott az öt számmal nagyobb lábbelikbe, felkapta a kosarat, és futott nagypapája után. Helyesebben futott volna, ha a combközépig érő csizmák nem fékezték volna minduntalan a lendületét. Nagy igyekezettel hadonászott az üres kosárral. Messziről kiabált: – Nagypapa! Zöldséget kell szednünk! Melyik a petrezselyem, és melyik a sárgarépa? Én szeretném kihúzni a földből!

Nagypapa óvatosságra intette unokáját. – Vigyázz, le-taposod a salátákat! Csak óvatosan! Az a gyönyörű csipkés levelű a petrezselyem, a mellette lévő ágyásban pedig a sárgarépa van. A sárgarépának keskenyebb a levele és magasabb a szára, a gyökere narancssárga. Látod?

– Látom, látom. Jó, akkor szedek.

Réka lehajolt, letépett egy szál petrezselymet.

Nagyapa nevetve figyelmeztette. – Ez nem virág, nem leszakítani kell! Odalépett, türelmesen magyarázott: – Idenézz, kicsim! Mutatom. Megnézem, hol sűrű az ültetvény, mert ugye folyamatosan ritkítani kell, hogy a többi jobban nőhessen. Óvatosan félrehajtom a szárát, megnézem a földből kilátszó gyökeret. Ha szép vastag, akkor a tövénél megfogom, kicsit megmozgatom jobbra, balra, azután ügyesen kihúzom a földből. Így, ni! Most te is válassz egy szép példányt, és csináld utánam!

Réka figyelt és próbálkozott.

– Ügyes vagy! Ennyi elég is lesz. Menjünk, mert nem lesz ebéd!

Nagyapa türelmesen terelte maga előtt Rékát, miután teleszedték a kosarat.

Réka komótosan lépkedett a hatalmas csizmákban, közben a sáros utat vizslatta. Kényeskedve húzta el a száját.

– Fúj! Mennyi kukac bújik elő a földből! De gusztustalan!

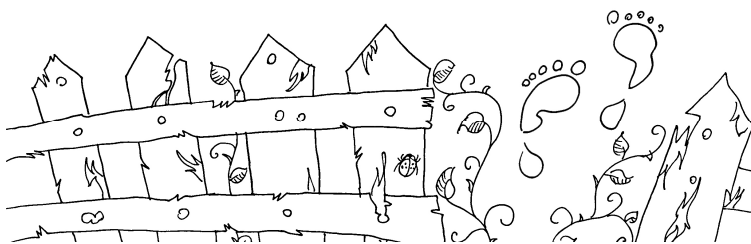
– Nem kukac, földigiliszta. Eső után mindig előbújnak. Lehet, hogy nem szépek, viszont hasznosak. Porhanyítják a földet. A zöldséget nem eszik meg, nem csinálnak kellemetlenséget, tehát nem tapossuk szét őket.

– Akkor is csúnyák. Se kezük, se lábuk, se fülük, se szemük, se tolluk, se szőrük, csak a csupasz rózsaszín testük. Nem tetszenek!

Az udvarba érve átadta a kosarat nagypapának. – Nagypapa, légy szíves vidd be a zöldséget, én megnézem a bungimat.

– Csak óvatosan, a levelek még vizesek! – intette nagypapa.

– Jó, jó, óvatos leszek – ígérte Réka.

Óvatosan bebújt az ágak közé. Körülnézett. Megnyugodott, mert mindent rendben talált. – Egy kicsit megigazítom a lapuleveleket – határozta el. – A gondolatot tett követte. Megemelte a legnagyobb levelet. Abban a pillá-

natban jó adag esővíz zúdult a nyakába. Megijedt, hadonászni kezdett, következésképpen újabb zuhany érte. Nem jajgatott, hiszen nagypapa figyelmeztette, hogy baj lehet. Hősiesen tűrte a váratlan fürdőt.

Ruháját csavargatva vigasztalta magát. – Szerencse, hogy rövid a hajam, gyorsan megszáradok.

Kimászott a bungiből. Ázott ürgeként, de délcegen indult a ház felé.

Hatalmas cuppanásokkal lépegetett. A csizmái tele voltak vízzel, minden lépésnél szuttyogtak, szürcsöltek, bugyborékolnak. – Úgy megyek, mint egy béna úrhajós a Holdon! – vigasztalta magát.

A teraszon megszabadult a nehéz lábbeliktől. Kicsavarta csöpögő pólóját, sortját, mély lélegzetet vett, és belépett a konyhába.

Nagymama a konyhaasztalnál dolgozott. Rékát meglátva megállt a keze a levegőben. Dédmama és dédpapa újságot olvasott. A szemüvegük fölött kilestek. Bizony, nekik is tátva maradt a szájuk. Olyan volt a jelenet, mint egy kimerevített mozikép.

Réka érezte, hogy ebben a helyzetben neki kell megszólalnia, kezébe vette hát a kezdeményezést. Védekezően, vagy megnyugtatóan, nem is tudom, kinyújtotta a kezét, és így szólt: – Nyugi, nyugi! Direkt volt! Elmondom. Jó?

A megnémult öregek bólogattak. Még nem dolgozták fel a látványt. Pár perce jött be nagypapa a kertből, és azt mondta, Réka azonnal itt lesz, csak megnézi a bungit. Tessék! Mi történt már megint?

Dédpapa az újság mögött odasúgta dédmamának: – Nem kell nekünk televízió, meg színes újság sztrápletykákkal! Amióta itt van ez a fruska, minden nap történik valami váratlan és meglepő.

– Na, halljuk, ezúttal mi történt? Mesélj! – szólt remegő bajusszal, miközben összehajtogatta az újságot.

– Az történt, hogy megmostam a hajamat esővízben. Az történt! – nyomatékosította Réka még egyszer. Körbetekintett, de senki nem szólt. Folytatta tehát monológját: – Dédmama mondta, hogy az esővíztől szép fényes lesz a hajam. Igaz, hogy mondtad? – fordult a némán ámuldozó dédmama felé. – Dédmama, mondtad, vagy nem mondtad?

Dédmama bólintott.

– Na, ugye! Mondtam, hogy mondta! Hát kipróbáltam az esővizes hajmosást.

Dédpapa összegezte a hallottakat. – A hajad rendben. Hajat mostál. De mitől vagy vizes nyaktól lefelé? Hogy úgy mondjam, tokától-bokáig? Erre mit válaszolsz?

Rékából kipukkadt a nevetés. – Na jó, feladom! Nem direkt volt. Bemásztam a bungiba, és a lapulevelekről a nyakamba zúdult az esővíz. Ez a nagy igazság! De jajgatok? Nem! Nyafogok? Nem! Szidom az esőt? Nem! Akkor megdicsérték?

Büszkén húzta ki magát a csuromvíz gyermek.

Nagymama fejét csóválta. – Menjél, vegyél fel száraz ruhát, te ördögfióka! A csutka hajadat pedig alaposan törölgesd meg! Majd később megdicsérünk!

– Elég jól megúsztam! Nem is nagyon szidtak meg, nem is nagyon nevettek ki. – Gyorsan beszaladt a szobába átöltözni. Pólót, rövidnadrágot cserélt, aztán berobbant a fürdőszobába kezét mosni.

Nagypapa éppen borotválkozott. Rosszat sejtve szólt: – Jaj, ne! Legalább itt hagyjál nyugodtan! Borotválkozom.

Rékának esze ágában sem volt kimenni. Hízelegve mondta a csupa borotvahab nagypapának: – Olyan szép vagy, mint egy Mikulás! Még annál is szebb! Borotválkozásakor te felhabozod magadat? Az apukám soha. Ő menet közben borotválkozik.

– Persze, mert villanyborotvát használ. Nekem is van, de a hagyományos módszert jobban szeretem. Tehát ha-

bozok. Menjél ki, bogaram, nem akarom elválni az arcomat!

– Jó, megyek már, csak megmosom a kezemet. Addig tudsz várni? – Gyorsan kezét mosott, megtörölközött. De nem a mi Rékánk lett volna, ha nem jutott volna megint eszébe valami.

– Nagypapa, légy szíves adjál nekem egy kis habot!

– Hova?

– Az arcomra.

– Lányok nem szoktak borotválkozni.

– Nem akarok borotválkozni.

– Meg akarsz enni? Ez nem tejszínhab.

– Nem akarom megenni.

– Akkor minek?

– Csak úgy! Dísznek. Hogy szép legyek. A homlokomra egy pettyet, az arcomra pedig csíkot szeretnék. Az indiánok is ki szokták magukat díszíteni.

Erre az érvelésre nagypapa nem tudott mit válaszolni. Szépen kidekorálta Rékát.

– Most aztán huss! – Kedvesen kisegítette unokáját a fürdőszobából.

– Átöltöztem! – toppant be Réka a konyhába. – Ki kér egy cuppanós habos puszit?

Dédmama és dédpapa nem tolongtak a habos pusziért. Nagymama is elengedte a füle mellett az ajánlatot.

– Legalább nézzetek meg! Szép vagyok? Huj! Huj! Megérkezett az indiánlány! – kiabált Réka, és körbeugrálta az öregeket. Közben felkapott két fakanalat, azokkal hadonászott, ugrándozott.

Szegény öregek megadóan túrték. Reménykedtek, hogy hamarosan vége lesz az újabb örületnek.

Csigahadsereg

Csokolom! Szia Réka! Rosszkor jöttünk? Kristóf és Kincső állt az ajtóban. Nevetve nézték a bemutatót.

Réka megállt, hirtelenjében felkapta a konyharuhát, törölgetni kezdte magát.

– Sziasztok! Észre sem vettünk benneteket. Mi újság?

– Azért jöttünk, hogy áthívjunk – mondta Kristóf, visszafafojtott nevetéstől fuldokolva. – Délelőtt szedtünk a kertben egy halom csigát, a teraszon hadrendbe állítottuk őket. Megnézed?

– Megnézem, persze, hogy megnézem. Én földigilisztákat láttam a kertben, nagyon gusztustalanok voltak. Nem szedtem fel őket, de nem is szabad, mert hasznosak. A csigák nem hasznosak?

– Nem, bizony. Sőt! Károsak. Megrágnák, mondhatnám úgy is, lelegetik a növények leveleit. A konyhakertben kimondottan kárt okoznak. Igaz, Miska bácsi, kérem?

– Úgy, bizony – bólogatott dédpapa. – A csiga kártékony. Azt tudjátok, hogy vannak országok, ahol megeszik a csigát? Egyenesen csemegének számít. Volt időszak, amikor az éti csigát nálunk is jó pénzért felvásárol-

ták. Érdemes volt gyűjteni. Itt a faluban manapság legnagyobb csigafogyasztók a japán néma kacsák.

– Naca néni fekete tollú kacsáira tetszik gondolni? – ámult el Kristóf. – Nem is tudtam! Majd viszünk nekik a készletből. Eső után sok a csiga, könnyű gyűjteni.

Kincső eddig hallgatott. Most odahajolt a bátyja füléhez, és súgott valamit. Kristóf beleszimatolt a levegőbe, utána ő is súgott valamit Kincsőnek.

– Társaságban nem illik sugdolózni! – jegyezte meg Réka.

– Bocsánat! Azon vitatkozunk, hogy mit süt Lincsi néni. Kincső szerint mákos, én diós csigára tippelek. Ezért szimatoltuk és sugdolóztunk. Még egyszer bocsánat!

– Egyik sem talált. Keltrétest sütök – fordult feléjük a tűzhely mellől nagymama. – Az első tepsivel éppen ki-sült. Megvárjátok, amíg egy picit hűl? Forrón nehéz szelteni.

– Igen! – hangzott kórusban a válasz.

Pár perc múlva nagymama felszeletelte a valóban mennyei illatú mákos és diós keltrétest. Egy tányérkával a gyerekek kezébe adott.

– Vigyétek haza, otthon egyétek meg! Addigra kihűl. Most nem kínállak meg benneteket, a meleg tésztától megfájdulna a gyomrotok!

A gyerekek nagyokat nyelve, boldogan szagolgatták a kelt tésztát. – Hm! De finom illata van!

Kristóf sürgette Rékát. – Gyertek, lányok, menjünk! Vár a csigahadsereg!

– És szeretnénk megkóstolni minél előbb a keltrétest is! Ugye, Kristóf? – tette hozzá nevetve Kincső.

– Délben ebédelünk, el ne feledd! – szólt Réka után nagymama.

– Tudom! Harangszóra itt vagyok! – kiabált vissza a kapuból a kislány.

Kristóf és Kincső nagyszüleinek a házához hosszú, folyosószerű tornác tartozott. A tornácra nyíltak a szobák ablakai és a konyhaajtó is. Kellemes, árnyékos, védett hely volt, többnyire itt tartózkodott a család. A fal mellett kényelmes, fonott vesszőfotelek sorakoztak, abban szoktak üldögdélni.

A tornác lépcsőjénél Kristóf megállította a lányokat. – Várjatok! Előre megyek. Megnézem, rendben van-e minden.

A lányok türelmesen vártak. Kis idő elteltével megkérdezték: – Mehetünk?

Nem érkezett válasz.

– Kristóf! Mikor mehetünk? – Erre sem érkezett felelet.

– Menjünk! – szólt Kincső. – Estig itt álljunk? Nem tudom, Kristóf miért nem válaszol.

Kristófot a teraszon találták. Úgy állt szegény, mintha odaragasztották volna.

– Na mi van? – türelmetlenkedtek a lányok.

– Ezt nem hiszem el! – sóhajtott a lesújtva Kristóf. – Odanézzetek! Nyoma sincs a csigahadseregnek! Miket beszélek! Mi az, hogy nyoma sincs! Csakis nyoma van! Elementek! Elcsúsztak! Elmásztak! Hát ez nem igaz!

A lányok odaálltak Kristóf mellé, nézték a csigahadsereg hült helyét.

Ahol Kristóf hadrendbe állította őket, ott ezüstszerű folt maradt, amely csíkokban folytatódott a teraszon tovább.

Elindultak az ezüstcsíkok nyomában. A terasz végén a nyomok a ház fala felé kanyarodtak, majd a falon folytatódtak.

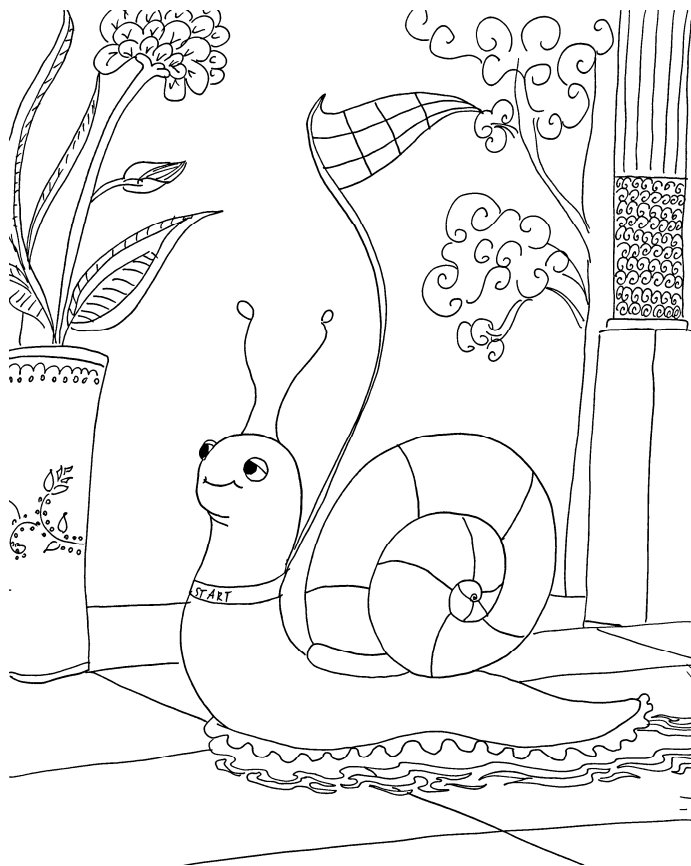
És akkor meglátták őket.

Az összes csiga a ház falán mászott. A hadrendből semmi sem maradt. Az éti csigák és a fekete-sárga kisebb csigák összekeveredtek. A fürgébbek előbbre jártak, a lomhák lemaradtak. Egyik-másik valószínű lepottyant, most a fal tövében bóklászott.

– Mama! Gyere ki! – kiabált Kincső. – Ilyent még nem láttál! Vándorútra keltek a csigák!

Iréne néni a teraszra lépve nagyot nézett. Ilyent tényleg nem látott.

– Papa! Hozd gyorsan a cirokseprűt! – kiabált be Gyuri bácsinak. Kristóf csigái mindjárt bemásznak a hálószo-
bába!

– Ne, mama, ne! – tiltakozott Kincső. – Tudod, mennyit dolgozott Kristóf, amíg felállította a hadsereget? Te meg leseprűzteted őket?

Szegény Kristóf hallgatott. Némán nézte, ahogy nagyapja leseprűzi a falról a vonuló légiót.

– Nem lehet itt hagyni őket, fiam – mondta a papája. – Belerakjuk egy dobozba őket, lefedjük, aztán ha akarod, újra sorba állíthatod a csapatot.

– Rékát azért hívtuk, hogy lássa a csigasereget – kesergett Kristóf.

– Jól van, állítsátok sorba őket! – hagyta rá a papája. Letette a dobozt a terasz közepére.

– Oké. Újra sorba állítjuk őket. Viszont stratégiát váltok – döntötte el Kristóf. Elkezdte két csoportra osztani a csigákat. – Egyet a lányoknak, egyet nekem. Egyet a lányoknak, egyet nekem. Két csapatot szervezünk, és szembeállítjuk őket. Most megmutathatják, milyen a csigavonal!

A lányok örömmel vállalták a hadvezérséget. Miután felállították a két csapatot, Kristóf az udvarról botokat hozott, azzal terelgették őket.

A csigák hamar összekeveredtek, pár perc múlva nem lehetett tudni, melyik honnan indult, hova tart. Harcról természetesen szó sem volt, de a csigatologatás jól sikerült.

Réka a játék hevében sem feledte, hogy délre haza kell érnie.

Néhány perccel tizenkettő óra előtt elkészönt és hazaszaladt.

Ancsa nevelőszülőt kap

Adélután unalmasnak ígérkezett. Nagypapa gyomlálni és kapálni indult. A kert folyamatos elfoglaltságot adott neki, de nem bánta. Szívesen gondozta a növényeket. – Eső után puha a föld, könnyű kiszedni a gazt. Nálunk nincsen gyomirtó, nálunk gyomlálás és kapálás van – szokta mondani. – A zöldségeink egészségesek, finomak, garanciát vállalok értük. Manapság azt mondják, biotermék. A miénk valóban bio, az bizonyos!

Nagymama a virágoskertben kapálgatott. Eső után ott is nőtt a fű. A virágoskert nagymama felségterülete volt, mióta dédmama nem tudott hajlogatni.

Úgy tervezték meg a kertet, hogy kora tavasztól késő őszig mindig nyílt virág. Most éppen a kardvirágok, margaréták, petúniák, szegfűk virultak. Réka kedvence a szarkaláb volt, különösen a lilákat és rózsaszíneket szerette. Nagymama kedvence a kardvirág, dédmamáé a rózsa volt.

A rózsákat dédpapa gondozta. Az évek során sokféle rózsát ültetett, időnként kísérletezett nemesítéssel is. Hozzáértése vitathatatlan volt. A pázsitos udvarban min-

denütt illatoztak a bokorrózsák, futórózsák, törperózsák, tearózsák. A rózsalugasban fehérek és pirosak pompáztak, a kerítés mellett sárga és rózsaszín futott. Egyszerűen gyönyörű és illatos volt a kert, az udvar.

Dédmama és dédpapa ebéd után lepihentek, az eső utáni párás levegő elnyomta őket.

Réka nem találta a helyét. – Dédpapa szunyókál, a délutáni sétára várnom kell. Mit csináljak? Gyomlálni nem akarok sem a virágoskertben, sem a veteményesben. Semmi kedvem hozzá. Úgy látszik, kiment belőlem a szorgalom. Unatkozni nem szeretek. Mivel töltssem az időt? Játsszom a kiscsibémmel! – határozta el.

Réka csibéje időközben nőtt-nödögelt, de kínosan lassan. Enni nem szeretett, hiába kényeztették mindenféle finomsággal. Bánatosan csipogott, és sokat gubbasztott. A szemét félárbocra eresztette, mélyeket pislogott, nem örült semminek. Most is úgy tett, mintha ébren álmodna.

– Nagymama! Átviszem Ancsát Reza nénihez! – mondta Réka, és indult a szomszédba. – Megkérdezem, mivel vidíthatnám fel ezt a bánatos jószágot.

– Menjél, de galibát ne csinálj! – szólt utána nagymama.

Reza néni az udvaron, a diófa árnyékában dolgozott. Réka óvatos léptekkel, minduntalan körülpillantva közeledett.

– Csókolom, Reza néni, mit tetszik aprítani?

– Szedtem friss csalánt a libácskáimnak, azt vágom össze. – Reza néni mindig örült, ha ájtott Réka. – Látom, óvatos lettél. Nem kell félni! A libák a hátsó udvarban vannak, a kotlós meg a borító alatt.

Reza néni úgy tudott beszélgetni, hogy a keze közben folyamatosan járt. Egy percre sem hagyta abba a csalán aprítását, a szemüvege mögül kilesve mégis mindent észrevett.

– Mi van a kosárkádban, bogaram?

– Nemrég kaptam egy kiscsibét. Nagyon gondosan ápolom, mégis olyan kókadozó, búval bélelt. Nem csipog, étvágytalan, nem szaladgál, csak álldogál lehajtott fejjel. Dédpapa azt mondta, alétozik. Reza néni kérem, mit csináljak vele? Tessék megnézni, és kitalálni, hogy mi a baja! – Kiemelte a kosárkából a riadt, most is egykedvű csirkét, és Reza néni felé nyújtotta.

– Mi lelte? Mitől foltos ez a szegény jószág?

– Nem betegség, festéknyom! Azt akartam, hogy Ancsa kendermagos legyen, ezért befestettem. A festéktől megbetegedhetett?

– Nem, nem hiszem. Bár nem tudom, hogyan reagálnak a csirkék a festésre, még soha nem próbáltam ki – húzta meg a vállát Reza néni. – Na és a nyakával mi történt? Csak nem a macska fogta meg?

– Nem, nem. Kopasz nyakúra akartam igazítani, és egy kicsit lenyírtam a pelyheket. Baj?

– Megnyírtad a csirkét? – hüledezett Reza néni. – Megvénültem, sok baromfit felneveltem, de ilyent még nem értem. Birkanyírásról tudok, libát, kacsát én is szoktam kopasztani, de csirkét nyírni? Édes lányom, neked sem kell messzire menni egy kis bohóságért! Szerencse, hogy a pelyheket úgyis tollak váltják, és talán Ancsa nyaka is megtollasodik.

– Ettől lett Ancsa depressziós? – kérdezte bűnbánóan Réka.

– Nem hiszem, bár ennyi tortúra nem használhatott neki. Arra nem gondoltál, hogy nem szeret egyedül lenni? Csirkékből többet szokás tartani. Én legalábbis úgy szoktam.

Réka belátta, hogy a csirkének a baromfiudvar az élőhelye. Bármennyire szerette Ancsát, a következőt mondta:

– Reza néni kérem, itt hagyhatom a többi kiscsibe között? Borcsa jó anyuka, neki mindegy, hogy tizennyolc vagy tizenkilenc gyereke van. Talán közöttük visszatér Ancsa életkedve.

– Hm. Borcsa jó kotlós, az igaz. Sok furcsaságot megélt, az is igaz. Tavaly például kacsatojásokat tettem alája, azokat is kiköltötte és felnevelte. Bár néhányszor rettentő pillanatai voltak. A kiskacsák állandóan a vízben lubickoltak. Szegény Borcsa úgy csapkodott a szárnyaival a parton, azt hittem, elrepül. Nem értette, miért szeretik a vizet a kicsinyei. – Mindketten jót nevettek. – Hát, megpróbálhatjuk, csillagom. Hagyd itt ezt a szerencsétlen kis állatot, meglátjuk, elfogadják-e az enyémeik.

– Mondjuk azt, hogy Ancsát Reza néni csirkebölcsoédjébe íratom! Nem örökre, mert nem akarok hűtlen lenni hozzá. Csak azt szeretném, ha kigyógyulna a búskomorságból. Jó?

– Jó. Angyalom, tedd vissza a kosárba, majd este elkezdem a szoktatást.

Reza néni nyögdecseve felállt, leporolta a szoknyáját, bement a kamrába.

– Gyere, elkészítjük a buricáknak a csemeget.

Réka már nem kérdezt. Rájött, hogy előbb-utóbb minden furcsaság érhetővé válik. Ezúttal is így történt. Reza néni minden mozdulatát kommentálta. – A vágott csalánt összekeverem kukoricadarával. Így ni! Azután teszek bele egy kis vizet. Ez ám az igazi libaturmix! Megnézheted, hogyan falják! – A keveréket belerakta egy nagy melencébe, kezébe vette a libafegyelmező botot, és indult a baromfiudvar felé. – Jobb lesz, bogaram, ha a kerítésen kívül maradsz. Gyorsan tedd be utánam a kikaput, nehogy valamelyik baromfi kiszemtelenkedjen!

A kislibák a baromfiudvar sarkában lévő mesterséges tavacskában lubickoltak. – Szegény uram ásta ezt a kis gödröt a libáknak meg a kacsáknak. Eső után mindig megtelik vízzel. Ebben pancsolnak, ha melegük van. Nézz oda, milyen jól érzik magukat! – Reza néni büszkén mutatta Rékának a házi libaúsztatót.

– Na, gyertek libuskáim, itt a finom csemege! Buri-buri-buri!

A libák ricsajozva rohantak a melence felé. Nyomukban rohant Laura és Gerzson, kiterjesztett, félelmetes szárnyakkal. Forgatták a szemüket, rettenetes hangon sziszegtek.

Néhány tyúk tétova kísérletet tett, hogy megdézsmálja az eledelt, de hamar elment a kedvük. A két nagy liba majdnem feldöntötte Reza nénit, annyira féltették a kicsinyeiket.

– Nesze, nesze, te erőszakos ostoba lúd! – koppantott mindkettő fejére Reza néni a bottal. – Máshova hiába ütök, meg sem érzik. A tolluk felfogja a botütést. Így kell kordában tartani őket. Látod, kisanyám?

Réka buzgón bólogatott a biztonságot nyújtó kerítés mögül. A világért nem ment volna be a baromfiudvarba. Még mindig elsápadt a gúnár láttán.

A kislibák egymást fellökve vetették magukat a kevérekre. Az öreg libák is elcsendesedtek, gyönyörködtek kicsinyeik lakmározásában.

Délutáni dagonyázás

Réka! Réka! – hangzott az utca felől. Kincső és Kristóf állt a kapuban, onnan szolongatták Rékát.

– Nagymamád mondta, hogy átjöttél Reza nénihez. Eljössz velünk dagonyázni?

– Dagonyázni? Az meg mi a csoda?

– Sártaposás a patakmeder szélében.

– Biztos érdekes. Szívesen kipróbálom. Réka szaladt a barátaihoz. A kapuból visszakiabált: – Csókolom Reza néni, majd jövők!

Reza néni legyintett, nem szólt. Réka úgysem hallotta volna.

– Sziasztok! Elmegyek veletek, de előtte el kell kéretőznöm a nagytól. Bejöttök velem?

– Elengednek. Mi már elkértünk. Dédpapád már öltözik, jön utánad – válaszolták futás közben a testvérek.

Réka mégis megkérdezte a virágoskertben kapírgáló nagymamáját: – Nagymama, tényleg elmehetek dagonyázni?

– Elmehetsz. Dédpapád öt perc múlva indul utánatok. De malac módjára ne sározzátok össze magatokat! – szólt nagymama a visítva ugrándozó gyerekek után.

Kristófék házától nem messze kicsiny kápolna állt. Mellette földút vezetett a hegyre, az út mellett árok húzódott. Az árok majdnem egész évben száraz volt, de nagy esők után megtelt vízzel.

– Papa mesélte, hogy a hegy oldalában forrás van, annak a vize és a hegyről lefolyó esővíz vájta ki a medret. A falusiak minden évben tisztítják, mélyítik – mondta Kristóf. – Most sok a víz, látod?

Réka csodálkozva nézte a hömpölygő, zavaros vizet.

– Tényleg! Furcsa színe van. Olyan, mint a sárgaborsó főzelék. Miért ilyen sűrű és sárga?

– Azért, mert a hegyről sok homokot hoz. A hegyoldal homokos. Papa szerint löszfal. Az eső feláztatja, a szaladó víz lesodorja. Itt a házak végében nem lejt a talaj, ezért a homokos hordalékot lerakja az árokpartra. Nézd, olyan, mint a bársony! A legtöbb homokos hordalék itt a hídnál van, itt dagonyázunk.

Kristóf és Kincső lehúzta a papucsát, és belelépett a homokos vízbe. Bokáig ért.

– Gyere te is! – hívták Rékát.

Réka kilépett a papucsából, és a gyerekek mellé állt. Élvezettel taposta a vizes homokot. – Finom langyos! És milyen puha!

A dagonyázó testvérek tanítani kezdték Rékát: – Úgy kell dagonyázni, hogy egy helyben állunk, rottyókálunk, és mondogatjuk: „Földi pici, húzz le, húzz le!” Ha ügyesen dagonyázol, szép lassan süllyed a lábad. Na, gyereünk!

A három gyerek egymás mellé állt, ütemesen helyben rugózott, közben kántálták: Földi pici, húzz le, húzz le!

Lássatok csodát! A laza, vizes talajban lassan merülni kezdtek. Pár perc elteltével lábszáruk közepig ért a tejfőlsűrűségű sárga lé.

– Kezdek félni– aggodalmaskodott Réka.– Mi lesz, ha teljesen elmerülünk?

Kristóf megnyugtatta: – Nem tudunk elmerülni. A homok alatt agyag van, ami kemény, és a vizet nem ereszti át. Mindjárt érezni fogod, hogy a talpad alatt szilárd a talaj.

Ekkor érkezett dédpapa. Messziről integetett sétapálcájával. Öltözéke kifogástalan volt: fehér, rövid ujjú ing, nadrág, panamakalap. Soha nem ment ki az utcára otthoni ruhában, ha a szomszédba kellett átmennie, akkor sem. Nem meglepő tehát, hogy ezúttal is elegáns volt.

Messziről figyelte a gyerekeket. Megnyugvással tapasztalta, eddig nincsen különösebb baj. A három gyerek ütemesen tapossa a sarat, ruhájuk nagyjából tiszta, nem hangoskodnak, nem veszekednek, leköti őket a sárgasztás.

– Üdvözlöm a díszes társaságot! Látom, sikerült elmerülni a helyi iszapban! Nemsokára mászhattok kifelé, vacsorára haza kell érünk. A házirendet betartjuk.

Csodák csodája, nem kellett kétszer mondani. Először Kristóf kászálódott ki a sárból. Óvatosan kiemelte az egyik, majd a másik lábát. Négykézlábra ereszkedett, megkapaszkodott a partoldalban, és egy-kettőre kimászott.

Kincső, mint mindig, ezúttal is utánozta. Gyorsan, ügyesen kinn termett bátyja nyomában a parton. A lábuk igazán vicces volt. A sárga sár zokniként tapadt rájuk, így bizony nem lehetett a papucsot felhúzni.

– Otthon megmossuk. Addig mezítláb leszünk– döntöttek, és kezükbe vették a papucsot.

Réka is készülődött kifelé. Emelte az egyik lábát, ahogyan Kristóftól és Kincsőtől látta. Azonban a térdig érő sár húzta visszafelé. Cuppant a lába, amikor megmozdította, de nem sikerült kiemelnie. Megijedt, kétségbeeset-

ten kiabálni kezdett: – Jaj, jaj! Visszahúz a földi pici! Segítség!

Mindenki szaladt, hogy segítsen. Dédpapa a sétatálcáját nyújtotta, Kristóf és Kincső a kezét.

Réka azonban se látott, se hallott, csak visított kétségbe esetten. Hirtelen kiszabadult a lába. Ám a lendülettől hanyatt beleesett a sáros pocsolyába, akarom mondani a patakba.

Dédpapa dühösen ütött botjával a partoldalra. – Csak ez hiányzott! Már reménykedtem, hogy galiba nélkül megússzuk. Álom, álom, édes álom! Szedjétek ki! – mondta a testvéreknek, lesújtóan dédunokája felé intve.

Nem részletezem a nyögdécselést, jajgatást, viháncolást, sipítozást, dédpapa tehetetlen hadonászását, úgy sem tudnátok elképzelni!

A lényeg, hogy két perc múlva mindhárom gyerek latyakosan, sárosan, csapzottan ott állt dédpapa előtt. Törölgették a homlokukat, ettől még sárosabbak lettek.

– Három bozótharcos! – legyintett az elegáns dédpapa. – Mondjátok meg, hogyan állunk nagyanyátok elé! Ki fognak tiltani bennünket.

Szegény Kristóf menteni próbálta a helyzetet: – Miska bácsi kérem, nem terveztünk iszapbirkózást! Tessenek bejönni hozzánk! Mama gyorsan kimossa Réka cuccát, hajszárítóval megszáritjuk. Vacsorára haza tetszenek érni, nem lesz semmi baj!

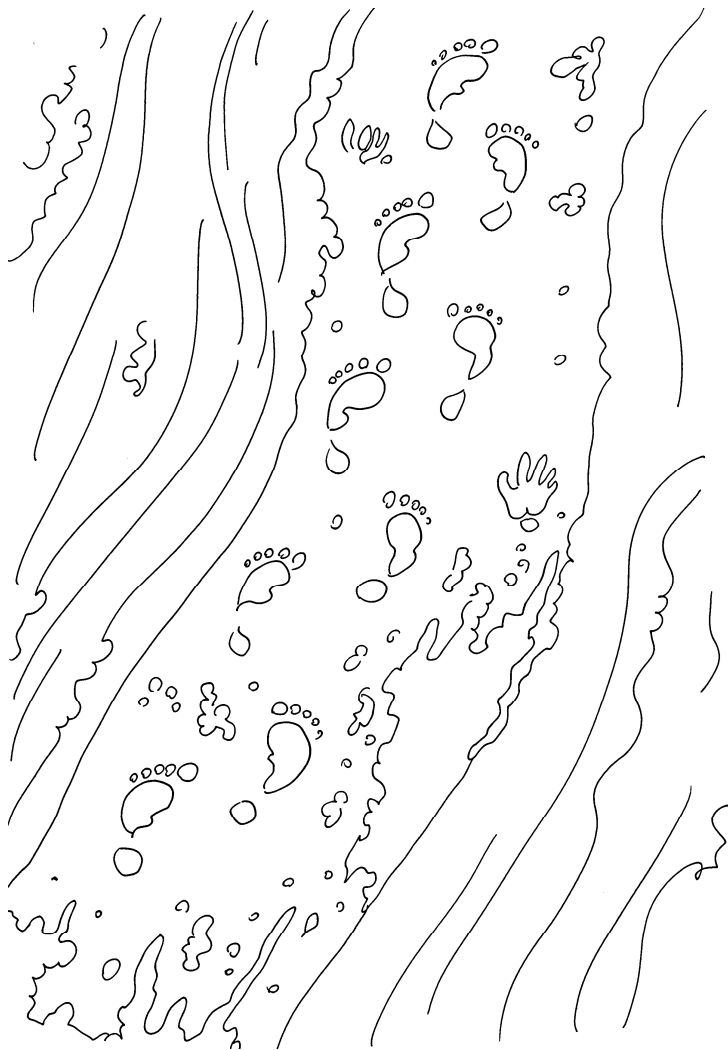
– Ez ám a fordított világ! Gyerek vigasztalja az öreget. Mindenesetre nincsen jobb ötletem, tehát bemegyünk hozzátok. Futólépés! Nem szeretném, ha a fél falu rajtunk nevetne!

Iréнке néni szakszerű és gyors közreműködésének köszönhetően fél óra múlva Réka felvehette a kimosott, megszáritott trikót és sortot.

Így történhetett meg, hogy pár perc késéssel, de tiszta ruhában ült le a kis gézengúz a vacsoraasztalhoz.

– Milyen volt a dagonyázás? Nem történt semmi különös? – érdeklődött nagymama.

– Emlékezetes – hebegte Réka dédpapára sandítva.

Dédpapa elmélyülten falatozott, elvégre nem hozzá intézték a kérdést. Lopva rákacsintott dédunokájára, jelez-

ve, hogy minden oké. Vacsora után azonban magához intette, és halkán így szólt:

– Valószínű nem baj, hogy nem vettük el dédmama és a nagyszüleid étvágyát a vallomásunkkal. Azonban nem múlhat úgy el egy nap sem, hogy valamit elhallgatsz bármelyikük előtt. Nem érdemlik meg. Rád bízom, mikor mondd el nekik.

Megsimította dédunokája kis kobakját, és becsoszogott a fürdőszobába.

Réka megvakarta a feje búbját, és besomfordált dédmama szobájába. Néhány percnyi sugdolózás után megkönnyebbülten lépett a konyhába, ahol a nagyszülei a vacsora nyomait tüntették el. – Nagymamikám, nagy-papikám, mesélni szeretnék valamit.

Szépen, részletesen előadta a patakban történt megmártózását.

A nagyszülők elfelejtettek bosszankodni, úgy nevettek, a könnyük is kicsordult.

– Hát, így történt! Irénke néni aranyos volt, nem csodálkozott, amikor meglátott bennünket. Dédpapa megköszönte neki a segítséget. Kristóf és Kincső nem tehetnek róla, hogy béna vagyok. Majd nyár végére ügyes leszek.

– Mars fürödni, te ördögrokka! – legyintett nagypapa a felugró unokája után.

Természetesen nem érte el. Réka egy másodperc alatt a fürdőszoba ajtajában termett.

A hiszti nem segít

Kukurikú! Jó reggelt! Kukurikú, jó reggelt! Réka szobája irányából érkezett a zenés ébresztő hangok hajnalán.

Dédpapa huncut mosollyal dugta ki hálósapkás fejét a szobájából.

– Te kukorékoltál, Lincsikém? Jöhetünk kávézni. Ugye?

Nagymama nevetve szervírozta a habos kávé. – A dédunokád kukorékolt. Valószínű reggeli pusztit kér. Nem tudom, mennyit alhatott szegényke az éjjel. Nagyon szívére vette, hogy nem jöhet el velünk a városba.

– Okosan tettétek, hogy így döntöttetek. Nem gyereknek való a vásári hercehurca. Majd megbékél. Meg kell tanulnia, hogy nem minden kívánsága teljesül – győzködtte önmagát is dédpapa, miközben örült, hogy nem neki kellett szigorúnak lennie.

Elmesélem az előzményeket:

A családban az volt a szokás, hogy a vacsoránál mindenki beszámol a nap történéseiről, utána megbeszélik, mivel fogják tölteni a következő napot. Így történt ez tegnap este is.

Nagypapa ez alkalommal bejelentette, hogy reggel korán bemennek nagymamával a városba, a havonta egy alkalommal megrendezésre kerülő nagyvásárba. Alkatrészeket akar vásárolni a fűnyíróhoz, nagymama pedig gyúrotáblát, sodrófát, pogácsaszaggatót és bevásárló kosarat. Igyekezni fognak, ebédre szeretnének haza érni. Főzni nem kell, a hűtőben ott áll elkészítve a zöldbabfőzelék sült sertésszelettel, a konyhaszekrényben a finom meggyes piskóta. Telefonálni fognak, amikor hazaindulnak. Kérték, hogy délelőtt ne menjen csavarogni dédpapa Rékával, ne hagyják egyedül dédmamát. Az öregek bólogtattak, jelezve, hogy minden rendben lesz.

Nem úgy Réka. Azonnal vétót emelt.

– Meg sem kérdezitek, hogy szeretnék-e elmenni? Szeretnék elmenni! Még nem láttam nagyvásárt, vigyetek magatokkal!

– Nem viszünk el – zárta rövidre a vitát nagypapa. Felnőtt dolgokat vásárolunk, sietünk, nem éreznéd jól magad.

– Akkor is el akarok menni! Nagymama, ugye elmehe-tek?

– Nem jöhetsz el, bogaram! – érkezett a meglepő válasz.

Réka haragosan összefonta karját, fejecskéjét konokul lehajtotta, száját lebiggyesztette. – Most megsértődtem! – jelentette ki, és várta, hogy megbékítsék. Arra számított, megcirógatják, könyörögni fognak neki, hogy menjen el velük. Nem így történt.

Óvatosan nagyapjára sandított. Ő közönyösen ette a pirítóst, nem nézett sem jobbra, sem balra.

Réka újabb trükköt vetett be. Felugrott a székről, trap-
polva indult a szobája felé.

– Még nem fejeztük be a vacsorát! – szólt utána nagypapa.

Réka toppantott, fűjt egy hatalmasat, de engedelmesen visszaült az asztalhoz. – Elment az étvágyam! – Körbenézett, várta a hatást. Ismét hiába.

A vacsora befejeztével beszaladt a szobába, ráfeküdt az ágyára, és keservesen sírni kezdett. – Anyu! Apu! Gyertek értem! Nagyiék nem engednek el a városba. Dédiék nem állnak ki mellettem, hallgatnak, mint a hal a sza-

tyorban. Nem szeretnek! Haza akarok menni! Brühühü! – Szípgott, szütyörgött, borzasztóan sajnálta magát.

Tíz-tizenöt perc múlva nyílt az ajtó, nagypapa lépett be. Megsimogatta hüppögő unokája fejét.

– Kislányom, beszélni szeretnék veled!

– Mégis elmehetek?

– Nem. Csak beszélni szeretnék veled.

Réka haragosan elkapta a fejét, a fal felé fordult, jelezte, ebben az esetben vége a békétárgyalásnak.

Nagypapa azonban nem hagyta annyiban, elmondta, amit tervezett: – Sajnálom, hogy nem tudod elfogadni a döntésünket. Nem haragszunk, nagyon szeretünk, de nem viszünk holnap magunkkal. Itthon maradsz a dédiékkal, te fogsz rájuk vigyázni. Erről akartam veled beszélni. Meg arról is, hogy mind a négyen szeretttük volna megkapni a szokásos esti jó éjt puszit. Megszoktuk. Meg arról is, hogy nem jó haraggal a szívünkben lefeküdni. Az írás is mondja: „Ne múljék el a nap a te haragoddal!”

A monológ hatástalan maradt. Így hát nagypapa megpuszilta a makacs fejcskét, és kiment a szobából.

– Persze! – dohogott magában Réka. – Még mit nem! Puszkodjak, amikor szomorú vagyok, mert nagypapa és nagymama olyan szigorú? Dédpapa és dédmama segítettek könyörögni? Nem segítettek! Csak hallgattak! A hallgatás beleegyezés! Ők is helyeslik, hogy megvonják tőlem az utazást. Nem békülök!... Anyuci! Apuci! Hol vagytok?

Sírt még egy sort, majd szépen elszunnyadt.

Amikor reggel felébredt, pizsamában volt, párnácskája a feje alatt, mellette feküdt kedvenc macikája, puha paplannal be volt takarva. Mélyen alhatott, nem érzékelte a gondoskodó kezek munkálkodását, simogatását.

Fülelni kezdett. Meghallotta a reggeli fojtott beszélgetést, érezte a kávé illatát. Tudta, hogy mindenki ébren van. Kiugrott az ágyból, szaladt a konyhába. Hangos ku-

korékolással jelezte, hogy részéről vége a mosolyszünetnek. Elmúlt a hiszti.

Nagymama és nagypapa útra készen álltak, a dédszülők kávéjukat szűrcsölték. Réka mindenkit átölelt, mindenkinek dupla puszit adott.

– Egyik az esti, másik a reggeli. Szeretlek benneteket!

Az öregek csendben, párás szemmel viszonozták a csöppség szívből jövő kedvességét.

– Gyere, csillagom, nyissuk ki a kaput, hogy nagyapádék indulhassanak!

Dédpapa mamuszban, köntösben, hajhálóval és bajuszkötővel, Réka pettyes pizsamában, nyuszi papucsban indult az udvarra. – Igyekezzünk, ilyen öltözetben nem szívesen mutakozom! A falusiak korán kelő emberek, bárki erre jöhet.

Gyorsan kinyitották a kaput. Sokáig integettek a távolodó autó után.

Egy kis romantika

Réka megállt a teraszon. Ámulattal nézte a felkelő napot. Megborzongott, amikor a friss levegő a bőrét érintette. A madarak hangversenyt adtak, a virágokon még ott csillogott a hajnali harmat.

– De gyönyörű! Mintha üveggyöngyökkel lenne tele minden virág, minden levél!

– Bizony, bizony. Hajnaltündér különleges ajándéka a korán kelőknek. Csak azok láthatják, akik a nappal együtt kelnek. Egy óra múlva a csillogó harmatcseppek eltűnnek. A nap felkapkodja őket. Varázslatos a reggel, ugye?

Bementek a házba.

Dédmama a szobájában a pipereasztal előtt ült, reggeli toalettjét készítette. Kefélte, fésülte a haját, utána a füle fölött két díszes fésűvel rögzítette. Szemkörnyék ápolóval és hidratáló krémmel bekente az arcát, nyakát. Aprócska kefével megigazította a szemöldökét, szőlőzsírt tett az ajkaira, balzsamot a kezére, kevés púdert, leheletnyi pirosítót az arcára.

Réka tátott szájjal nézte.

– Nekem van a legszebb dédmamám! Nagyon szép vagy! Ugye, dédpapa?

– Szép, bizony! – bólogatott dédpapa.

Dédmama jóízűen kacagott a bókön. Nem vette komolyan.

– Hahaha! Régen volt, amikor én szép voltam! Öreg vagyok, mint a postaút. Hol van már a szépség! Fiatal koromban megfordultak utánam, az igaz. Rég volt, talán igaz sem volt.

– Régen nem szép, hanem gyönyörű voltál! – bókolt dédpapa. – Olyan volt a hajad, mint az érett gesztenye, a bőröd, mint a hamvas őszibarack. Haj, haj! Tényleg régen volt! Most már bevallhatod, alig vártad, hogy hozzám jöhess feleségül!

– Miket találsz ki, te csúnya vénember! Még hogy én akartam hozzád menni? Ki állt minden reggel a kapuban, hogy elkísérjen az iskolába? Nem tudtam olyan korán, vagy olyan későn indulni, hogy ne ácsorogtál volna a ház előtt! – replikázott dédmama.

– Naná, hogy ott álltam! Így akadályoztam meg, hogy az a pernahajder gazdatiszt felajánlhassa a hintóját. Képes volt minden reggel befogni, arra kocsikázni, hogy láthasson, és elfuvarozhasson az iskolába. Még szép, hogy igyekeztem megelőzni!

– Bele voltál zúgva a dédmamába! – szögezte le a tényállást Réka.

– Nem tagadom. De nem jobban, mint ő énbelém. Tudod, hogyan nézett rám azokkal az őzike szemeivel? Mintha azt mondta volna: Miska, legyen szíves, kérje meg a kezemet!

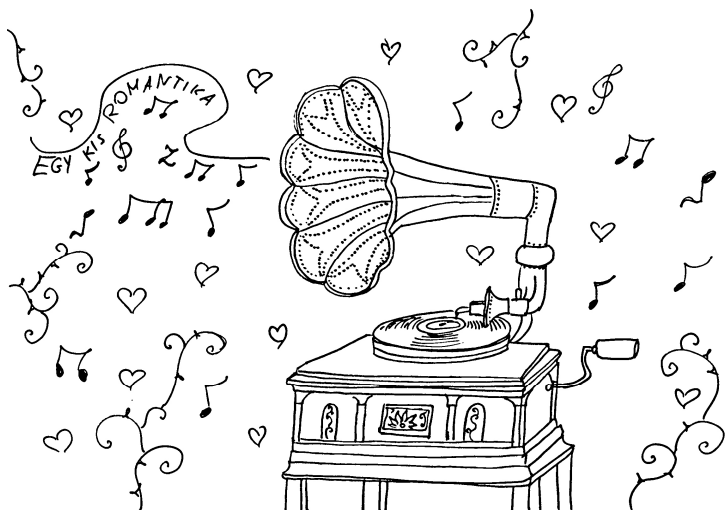
Dédpapa kacsintott egyet a dédunokájára, jelezve, hogy várja a cáfolatot. Hamar megérkezett. Dédmama vészjóslóan lengette papucsos lábát élete párja felé.

– Szóval azért térdeltél le a lábam elé a megyebálon a keringő után, mindenki szeme láttára? Mos is emlékszem a szavaidra: „Gizellácska kedves, legyen a feleségem!”

Így volt, vagy nem így volt? – tette fel a keresztkérdést hamiskásan mosolyogva.

Dédpapa lovagiasan meghajolt.

– Így volt. Azonban az igazsághoz hozzá tartozik, hogy szorult helyzetben voltam. Ha nem kérem meg nyilvánosan a kis kacsóidat, az a fityfiritty gazdatiszt megelőz. Ne tagadd, hogy örültél neki! Villámgyorsan kimondtad az igent.

– Persze, hogy kimondtam! Naná, hogy kimondtam! Ott álltam a táncparkett közepén, előttem térdeltél, a fél bálterem fülelt, várta, mit fogok válaszolni.

Réka ismét közbeavatkozott.

– Dédmama, te is belezúgtál a dédpapába, vagy csak engedtéél az erőszaknak?

– Igen. Belezúgtam. – nevetett dédmama. – Szép ember volt, kedvesen, kitartóan udvarolt. Sok mindenben egyezett a véleményünk. Na, és ahogyan táncolt! Akkor szerettem bele végérvényesen, amikor keringőzni vitt. Elképesztően tudott táncolni.

– Nana! A tánc ma is megy! – kontrázott dédpapa.

– Mutassátok meg, hogyan keringőztetek! – lelkesedett Réka.

– Köntösben, papucsban nem lehet keringőzni. Majd máskor! – próbált kibújni a várható megpróbáltatás alól dédmama. Sikertelenül.

Réka szaladt a szekrényhez, kinyitotta az ajtaját, és kínálgatta a ruhákat, cipőket. Dédmama megadta magát. Felvette gyönyörű organza ruháját, belebújt a legkényelmesebb trottőr sarkú cipőjébe.

Dédpapa ugyancsak átöltözött. Bekapcsolta a lemezjátszót, turkált kicsit a bakelitlemezek között. Kiválasztott egyet, feltette a korongra. Megszólalt a lágy, dallamos zene. Peckesen odalépett dédmama elé, meghajolt, karját nyújtotta: – Hölgyem, szabad egy keringőre?

Réka, hogy stílusos legyen, gyorsan felvett egy legalább öt számmal nagyobb magas sarkú szandált dédmama készletéből. A valamelyik dobozból elővarázsolt gyönyörű kalapot a fejére biggyesztette, a mellette talált csipkekesztyűt felhúzta a kezére, úgy nézte az átszellemülten keringőző öregeket.

– Sz...ssz...ssz! – hallatszott az ajtó felől. Kincső kukucskált be tágra nyílt szemekkel. Suttogva kérdezte: – Mi van itt?

– Táncbemutató – suttogott vissza Réka.

– Aha! És meddig tart? – Kincső még tanácstalanabbnak látszott.

– Amíg szól a zene. Bemutatják a lánykérős keringőt.

– Jó, az jó. – adta meg magát Kincső. Állt az ajtóban, nézte ő is a táncot. Amikor lejárt a lemez, dédmama szusszanva huppant a fotelbe. Dédpapa hasonlóképpen.

– Csókolom... hangozott a halk, bátortalan köszönés.

Az öregek egyszerre fordultak az ajtó felé.

– Réka! Arról nem volt szó, hogy közönségünk is lesz. Mikor hívtad át a barátnődet? – pihegett dédpapa, homlokát törölgetve.

– Félre tetszik érteni a helyzetet – kelt barátnője védelmére Kincső. – Nem hívott senki. Jöttem. A mama küldött át egy kis kóstolóval. Darkedlit sütött, abból hoztam. Letettem a konyhaasztalra. Egyébként ne tessék görcsölni, minden oké! Nekem nagyon tetszett a lánykérés tánc. Gratulálok.

Ekkor egy jól irányzott oldalba lökés belefojtotta a szót. Réka küldte, jelezve, hogy hagyja abba a magyarázkodást.

Dédpapa legyintett. Ismét megtörölte gyöngyöző homlokát, kikászálódott a fotelból, és a hűtőhöz csoszogott. Kiemelte az ásványvizes üveget, a konyhaszekrényből poharakat vett elő.

– Megkínálhatom a díszes hölgykoszorút egy pohár itallal? – Szegény még mindig kapkodta a levegőt. – Utána elfogyasztjuk a szomszédék finomságát. Jó lesz így, Gizellám?

Dédmama bólintott, szólni nem volt ereje, megviselte a bemutató.

A kislányok szaladtak segíteni, boldogan adták a párás poharat az öregek kezébe.

– Úgy! Partiznak a családtagok, miközben lóhalálában hajtottunk hazáig. Megijedtünk, mert nem vette fel senki a telefont! – Nagymama kiabált az autóból kiszállva.

– Nem hallottuk. Mikor csengettél haza? – Dédpapa két falat között nagy lelki nyugalommal válaszolt. – Itthon voltunk, legfeljebb a zene miatt nem vettük észre a hívást. Minden rendben, kár volt izgulni.

Nagymama megcsóválta a fejét, majd kezdte kiszedni a csomagokat a kocsis csomagtartójából.

– Kislányom, légy szíves, segíts!

– Nekem mit hoztatok? Kaptam vásárfiát? – Réka kíváncsian vizslatta a sok holmit.

– Kaptál. Rögtön megmutatom. Először vigyünk fel mindent a teraszra, utána következik az ajándékosztás.

Pár perc múlva Réka indiántáncot járt a boldogságtól. Kapott gyermek méretű gyúrótáblát, sodrófát, gyékényből font kosarat, tejes csuprot, gumicsizmát. Végül két papírzacskó került elő az egyik kosárból.

– Itt a különleges vásárfia! – rejtélyeskedett nagymama.
– Törökméz, krumplicukor. Nagyon finom. Ez pedig két mézeskalács szív, egyik Kincsőé, másik a tiéd. A mézeskalács huszár Kristófé.

– Mi semmit sem kapunk? – élcelődött dédpapa.

– Nézzük, van-e még valami a kosárban! Itt az ajándék!

– Nagymama két pár puha gyapjúmamuszt lengetett a kezében. Átadott még különleges gyógycukorkát és finom illóolajat is.

Nagypapa beállt az autóval a garázsba, a műhelyben elhelyezte a vásárolt szerszámokat. Derűsen köszöntötte az ajándékokat nézegető öregeket és gyerekeket.

– Hála Isten, szerencsésen hazaértünk. Mindenki meg van elégedve? Jöhet a finom ebéd!

Barackos gombóc utóhatásokkal

Ugye senki nem gondolta komolyan, hogy Réka csak nézegetni fogja az ajándékba kapott gyúrotáblát és sodrófát? Szegény nagymama nagy erőfeszítéssel annyit tudott elérni, hogy másnap gyúrjanak tésztát, és ne azonnal. A családi tanács a vacsoránál elhatározta, hogy fejtett bablevest és barackos gombócot fognak főzni. Nagypapa vállalta a konyhakész zöldségek előállítását, nagymama a levesfőzést és a gombóckészítést, dédmama a barack magozását, dédpapa a zsemlyemorzsza vásárlást. Réka a gombóckészítést választotta.

Másnap reggeli után nagypapa felhúzza a kertbe járó csizmáját, fogta a vesszőkosarat, indult a kertbe.

– Én is megyek! Segíték! Megismerem a zöldségeket, megtanítótál, mi a különös ismertetőjük, és van kertjáró csizmam is – ajánlkozott Réka.

Felhúzza a vásárból kapott lábbeliket, kivette nagypapa kezéből a kosarat, indult nagyapja után. Nagymama örült a kislány döntésének, így nyugodtan dolgozhatott a konyhában.

Rékának nagy élményt jelentett a babszedés. A két méter magasra nőtt növényeken hatalmas haragoszöld hüve-

lyek csüngtek. Nem volt könnyű leszakítani a töről, de a kislány ügyesen dolgozott. Szedtek petrezselymet, sárgarépát, zellert, vöröshagymát és fokhagymát is.

– Megmossuk a kerti csapnál a zöldségeket, azután megpucoljuk. A babot kifejtjük, nagyanyádnak ne kelljen vele vesződni.

Nagypapa a gondos mosás után villámgyorsan megtisztította és feldarabolta a zöldségeket, azután megmutatta Rékának, hogyan kell a bab hüvelyét felnyitni.

Réka ámult-bámult a hatalmas babszemek láttán. Az egyik hófehér volt, a másikon bordó foltok terpeszkedtek, a harmadikon lila, a negyediken sötétkék, de akadt egy-színű sötétkék és lila is.

– Gyönyörűek! Szebb, mint akármelyik bizsu! Meg fogom kérni dédmamát, fűzzön belőle nekem nyakláncot. Szedek még, hogy jusson elegendő a levesbe is. Jó, nagypapa?

Visszaszaladt a babtövekhez, ügyesen leszakított néhány hüvelyt, kibontotta és a többihez tette. Amikor elkészültek, a mellékterméket nagypapa a kert sarkába vitte.

– Komposztot készítünk belőle, és ősszel a földre terítjük. Természetes tápláléka lesz a jövő évi veteménynek. Látod, bogaram, mindent felhasználunk.

– Látom. Sőt, azt is látom, a kerítés mellett anorexiás lapulevelet nevelsz – mutatott a kislány a kert sarkában nyújtózkodó hosszú, sovány levelekre.

– Torma – javította ki nevetve nagypapa. – Kell az uborka eltevéshez és a húsvéti sonkához. Nőjön csak! Ott a sarokban senkinek és semminek nincsen útjában. Közben igyekezzünk, mert nem lesz ebéd! A gombóc készítése hosszadalmas, mi pedig szeretnénk délben ebédelni.

A teraszon a csizmákat papucsra cserélték, átadták a főzni valót nagymamának, a gyöngysornak valót pedig dédmamának.

– Mit találtál ki megint? – csóválta a fejét dédmama, de természetesen felfűzte a babszemeket. Be kell látni, nagyon csinos lett a nyaklánc.

– Most aztán mozgás a fürdőszobába! Mossál alaposan kezet szappannal, körömkefével, és két percen belül itt legyél! – sürgette nagymama. – Eléd kötjük ezt a szép kötényt, a fejedre fejkendőt teszünk, és kezdődhet a gyúrás.

– Miért kell így beöltöznöm? Nem műtétre készülünk, hanem tésztagyúráshoz!

– A kötényt a ruhádat védi, a kendő megakadályozza, hogy hajszálak kerüljenek az ételbe. Én is kötényben és kendőben dolgozom.

– Ez igaz. Jöhet a kendő, a kötényt!

A gyúrotáblák már elő voltak készítve. Nagymamáé az asztalon, Rékáé a hokedlin várta a gazdáját. Mindkettő közepén egy kupac liszt, rajta kisebb halom áttört főtt krumpli. Nagymama hintett rá egy kis sót, öntött hozzá parányi langyos vizet.

– Kezddetünk! Nézd, csillagom! Puhán, könnyedén összedolgozzuk a hozzávalókat. Lassan, nyugodtan gyúrd, hogy ne szálljon a liszt, és ne terüljön szét a táblán a tészta! Így ni! Na, próbáld!

Réka nagy élvezettel gyúrta, gyömöszölte, túrta a puha tésztát. A könnyedséggel azonban egy kis baj volt. Nagy erővel dolgozott, nyögött, fűjt minden mozdulatnál.

Az egyik harcias fújás beletalált a lisztbe, szállt is mindenfelé, főleg a kislány orrába, fülébe, szemébe. Megdörgölte az orrát a ragacsos kezével, jókora nyomot hagyva a nózija hegyén. Ettől tüsszentett, ami újabb liszt-felhőt gerjesztett. Akkor már a fülét csiklandozta a rászálló liszt. Megvakarta, így a fülét is kidekorálta. Kent egy keveset a szemére, mert homályosan látott. Ki tudja miért, a homlokára is, szóval percekben belül harci dísz-

ben állt. Mindez nem érdekelte, annyira elmerült a gyúrás gyönyörűségében.

Nagymama nevetve szólt: – Szaladj gyorsan a fürdőbe, mosd meg a kezedet és az arcodat, addig felkaparom a ráragadt maszatot a tábláról, és előkészítem a sodráshoz!

Mire Réka visszaért, a gyúrotábla közepén ott gömbölyödött a sodorni való.

– Gyere, megmutatom, hogyan kell kinyújtani! – hívta nagymama.

Odaállította unokáját a konyhaasztal mellé, mutatta és magyarázta a tennivalókat. Réka megfigyelte, majd hozzáfogott a művelethez. Lehet, hogy nem első osztályúra, de mégis kiterült az előbb még makacs, ragadós, tapadós, nyúlós massa. Nagymama megdicsérte ügyességéért, rögvest felszeletelte szabályos négyzetekre a kinyújtott tésztát. A széleket félrerakta, melyekre Réka azonnal lecsapott.

– Megkóstolom, úgyis felesleges – szólt, és azon nyomban bekapta a jókora tésztagalacsint.

– Nem felesleges, abból lesz a nudli. A nyers tésztától megfájdul a gyomrod, ne edd meg!

– Már késő! Bekaptam! – válaszolt Réka tele szájjal. Sőt, folytatta a torkoskodást. Minden leeső darabkát módszeresen elfogyasztott. – Nem értem, miért tiltja nagymama a nyers tészta evését. Nagyon finom, és semmi bajom!

– Most következik az aprólékos, pepecselős munka – szólt nagymama. – Minden négyzet közepére fél barackot teszünk, abba fahéjas cukrot hintünk, az egészet becsomagoljuk, majd szép gombóccá formáljuk. Rajta!

Akár hiszitek, akár nem, ez a művelet ment a legjobban Rékának. Apró, párnás ujjacskáival könnyedén, ügyesen dolgozott, gyönyörű gombócokat formált.

Nagymama lelkesen dicsérgette unokáját. A kész gombócokat forró, sós-olajos vízben kifőzte, pirított zsemlyemorzásával meghintette.

Időközben megfőtt a bableves is, lehetett teríteni.

Mondanom sem kell, különösen nagy sikere volt az ebédnek. Mindenki dicsérte a gombócok formáját, ízét, és főleg Rékát, melyet a kislány nagy boldogsággal vett tudomásul.

– Felséges! Kimondottan felséges! – cuppantgatott dédmama.

– Felséges, mint a Mersics mácsikja! – bólintott helyeslően dédpapa.

– Felséges, mint a Réka barackos gombóca! – szólt nevetve Réka. Ideje, hogy rólam is legyen helyi közmondás!

– Minden jel arra mutat, előbb-utóbb fennmarad valamelyik aranymondásod. Családon belül egész biztosan! – nevetett nagypapa. Már most tudnék néhányat idézni.

Délután az öregek pihentek a hűvös szobában, Réka a bungiban játszott. Ezúttal egyedül, mert a Kürtösfalvi gyerekek valahova elutaztak.

Egyszer csak fájni kezdett a kislány gyomra. Olyan érzése volt, mintha a gombócoknak kicsi lenne a hely, és szét akarnák nyomni a hasát. Egyre kellemetlenebb, sőt, fájdalmasabb lett, mind jobban feszítették a pocakját. Kimászott a bungiból, sírva panaszkodott nagymamának, nyögött, jajgatott, kérte, hogy segítsen.

Nagymama türelmesen, megértéssel simogatta unokája fájós hasikáját. – Ugye, ugye! Hiába intettelek, hogy ne egyél nyers tésztát! Az a ludas, nem a gombóc! Délután ne egyél semmit, csak egy kis hideg teát igyál! Holnapra kutya bajod sem lesz.

– Holnapig fognak bunyózni a hasamban a gombócok? Az nagyon hosszú idő! – jajveszékelt Réka.

– Talán előbb lecsendesednek. Lehet, hogy estefelé már vígan sétálsz dédpapával – nyugtatta a nyöszörgő kislányt.

Estére tényleg elmúlt a hasfájása.

Ezen felbátorodva vacsorára néhány maradék gombócot el is fogyasztott. Kár volt! Förtelmes éjszaka következett. Álmában gombóc hadsereg kergette. A gombó-

coknak szemük volt, meg szájuk volt, kezét és lábat növesztettek, úgy kergették. Beszélni is tudtak. Harsány hangon mondogatták: „Engem egyél meg! Ha nem eszel meg, én kaplak be!” Szaladt előlük, de mindenütt a nyomában voltak. Betolakodtak a lakásba, a konyhába, a szobába. Réka bebújt az ágy alá, oda is utána nyúltak. Nagyra tátották a szájukat, csúfondárosan nevettek. Változtatták az alakjukat, össze tudtak lapulni, újra kigömbölyödni. Még össze is tudtak olvadni.

Egy ilyen óriás gombóc kihúzta az ágy alól, nagyra tátotta a száját, úgy, hogy látni lehetett a belsejében a barackot. Vészjóslóan mordult: – „Most bekaplak! Falánkabb és torkosabb vagyok nálad is!”

– Kérlek, ne! Kérlek, ne! – kiabált Réka. Hadonászott, kapálózott, sikoltzott.

Nagymama a kiabálásra felébredt. Aggódva lépett jajveszékelő unokája mellé.

– Mi a baj, csillagom? Még mindig a gombócok?

– Csak egy, de az hatalmas, és be akart kapni! – sírt Réka. – Álmodtam? Jaj, de jó! Többet nem akarok torkos lenni!

Nagymama átölelte remegő unokáját. Addig simogatta a kislány háborgó hasikáját, amíg álomba szenderült. Betakarta, megpuszilta izzadt kis homlokát. – Azt hiszem, jobb lesz, ha itt maradok melletted. Messze még a reggel!

Nagymama ezúttal is kiváló jósnak bizonyult. Egypár gombóc még támadott, meggyötörték alaposan a kislányt.

Naca néni

Adjon Isten, jó napot! Van itthon valaki? A kapuban töpörödött anyóka állt. Sötétkék-fehér pettyes fejkendője az álla alatt érdekesen volt megkötve. A két sarka hegyesen kétfelé állt, mint a huszárok bajusza. Sötétkék-fehér pettyes sokráncú szoknyát, ugyanolyan felsőt viselt. A szoknyát fekete fényes anyagból készült kötény takarta az alján csipkével, oldalán nagy zsebekkel. A ruha alatt alsószoknyát viselt, melynek fehér csipkéje kilátszott. A lábán kényelmes fekete posztópapucs. Egyik kezében bot, a másikban valami hivatalos írásféle volt.

– Kíváncsian nyújtogatta a nyakát, úgy próbált belesni az udvarra. – Tanító úr! Itthon vannak?

Dédpapa kinézett az ablakon.

– Buckó Naca jön. Biztos segíteni kell szegénynek. Megyek, beengedem.

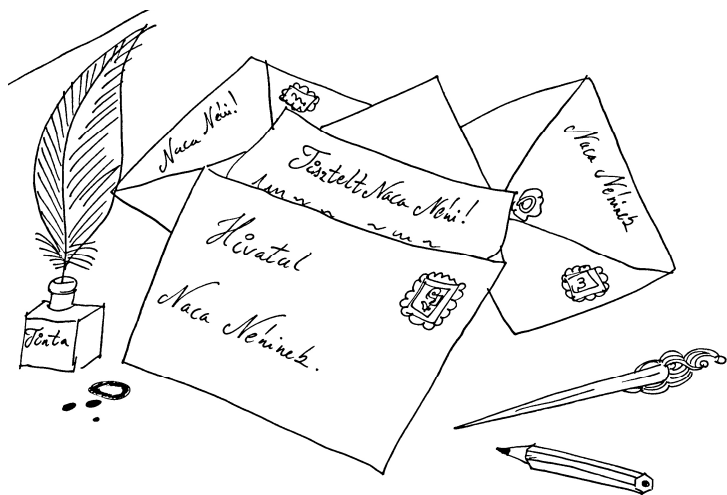
– Isten hozta, kedves Naca! Mi újság? Hozott valamit a postás? – érdeklődött a kapuhoz érve dédpapa.

– Jaj, aranyos tanító úr, hozott bizony! Nézze, mekkora pecsét van rajta! Nem szeretem az ilyen hivatalos, pecsétes leveleket. Elolvastam, semmit nem értek belőle. Va-

lamilyen adatszolgáltatást kérnek. Mit tudom én, mit akarnak! Úgy kiforgatják a magyar szót, hogy förtelem. Drága tanító úr, maga okos ember, legyen szíves, magyarázza el, mit akarnak azok a városi népek! Hát milyen adatot szolgáltatassak? Nincsen énnekem semmim se, szegény özvegyasszony vagyok. Aranyos tanító úr, írja meg annak a furfangos hivatalnak, hogy ne rémisztgessenek engem mindenféle érthetetlen írásokkal. Ne kérjenek semmi szolgáltatást, szolgáltatunk eleget! Képzelve, még egy ráadás kopertát is küldtek, hogy abban szolgáltatassak. Hát hogyan?

Dédpapa átolvasta a levelet, elmagyarázta Naca néni-nek, hogy miről szól. Kitöltötte az adatlapot, belehelyezte az említett, megcímezett válaszborítékba.

– Látja, Naca, ennyi volt az egész. Feladhatja. Semmi ördöngösség nem volt benne, nem akarja senki becsapni. Azért jól tette, hogy elhozta, jöjjön máskor is! Tudja, hogy szívesen segítünk!

– Igen szépen köszönöm, aranyos tanító úr! – hálálkoddott Naca néni. – Mi lenne velem maga nélkül, drága

tanító úr! Semmire való buta öregasszony vagyok! Hogy van a Gizike tanító néni? – váltott hirtelen témát. – Itthon van? Nem felejttem ám el, hogy megtanított azokra a gyönyörű hímzésekre! Sajnos már nem tudok varrni! Ide nézzen, milyen görcsök lettek az ujjaim! Olyanok, mintha az idő mindegyikre egy csomót kötött volna. Azzal figyelmeztet, milyen vén vagyok. Szatyrot kötni még tudok, de azt is nehezen. Bottal járok, mert a derekam le akar szakadni! A lábaim olyan fájósak lettek, alig bírnak el. Régen naponta kétszer elfutottam a hegyre, most egyszer is alig tudok fölkepesztetni. Így van ez, drága tanító úr! Maguk bezzeg semmit nem öregszenek! Meg szoktam lesni magukat az ablakból, amikor a Gizi tanító néniel mennek a templomba. Istenem, de szép emberek még most is! Meg az aranyos Lincsike tanár néni! A lányok! Mennyire szerették a gyerekeim! Igen jó tanár, mindenki szereti. Igen sajnáljuk, hogy a másik faluba kell szegénynek átjárni. És mi van a kis Bercivel? Hallom, hazajöttek külföldről. Igaz, hogy itt nyaral a kislányuk? A Reza mondta, micsoda aranyos és okos. Itthon van?

Korát és állapotát meghazudtolva járt a nyelve, mint a kereplő, közben minduntalan befelé leskelődött. Nyilvánvalóan látni akarta Rékát.

Dédpapa megvárta, amíg Naca néni levegőt vesz, akkor gyorsan válaszolt.

– Igen, itt nyaral a kis Réka. Hét végén jönnek érte Berciék, mert lassan vége a nyárnak, meg kell venni a tanszereket. Nemsokára kezdődik az iskola. Most lesz első osztályos.

– Drága tanító úr, ha meg nem sértem, adnék egy kis ringlószilvát, meg néhány fej tejes kukoricát. Nem merem elhozni, nem tudtam, elfogadják-e. Igen szívesen adom. Ha elengedik velem a kislányt, vele elküldeném. Tudja, tanító úr, négy házzal lakom arrébb, nem kell sokat menni.

Réka Kincsővel játszott a bungiban. Mindent hallott. Amikor szóba jött a várható szomszédolás, gyorsan elő-mászott, készséggel felajánlotta, hogy elkíséri Naca nénit. Kincső szintén.

Nagymama azzal a feltétellel járult hozzá, ha dédpapa a kapuban állva figyeli a lányokat, és megvárja, amíg ha-zaérnek.

Naca néni a borítékot elrakta a szoknyája ráncai között megbújó zsebbe, ismét megköszönte a segítséget. Biztos, ami biztos, tett még néhány megjegyzést a hivatalra, Is-ten áldását kérte a ház minden lakójára, aztán elindult. Szorgalmasan kopogott botjával a járdán. A lányok meg-lepetésére igen fürgén lépegetett.

Reza néni házához érve bekukucskált a kerítés lécei kö-zött. Bekurjantott:

– Adjon Isten! Mit csinál, szomszédasszony?

– Nem látja? Krumplit pucolok – érkezett a közönyös válasz. Reza néni fel sem nézett, tudta, ki van a kapu előtt. A hangjáról megismerte Naca nénit.

– Csókolom, Reza néni! Hogy viselkedik a csibe? – kö-szönt Réka és Kincső.

Reza néni erre felkapta a fejét. – Szóval elment meg-nézni a kislányt ez a Naca! – állapította meg magában enyhe bosszúsággal. – A kíváncsiság kifúrta volna az oldalát, ha nem ismerkedhetett volna meg vele! Vénségé-re kíváncsibb, mint fiatal korában. Mit eszelhetett ki, hogy odaszemtelenkedhessen?

Hangosan így szólt: – A csibéd, kislányom, azt üzeni, hogy látogasd meg! De látom, nem érsz rá!

Amikor kimondta, már meg is bánta, hogy ilyen barát-ságtalanul válaszolt.

– Mi van velem? Csak nem vagyok féltékeny a Nacára? Jól nézünk ki! Remélem, a kislány nem vette észre!

Nem vette észre. Vígán menetelt Kincső mellett Naca néni portája felé.

Naca néni kukorica babája

Naca néni portája meglepetéseket rejtett. A ház végében gyümölcsfa roskadozott. Akkora ringlószilvák lógtak rajta, mint egy-egy barack. És az íze! Az volt ám a különleges!

– Szedjetek csak, amennyi kell, van bőséggel! Hozok ki két cekkert, amiben elviszitek.

– Cekkert? Szerinted az mi? – nézett Kincsőre Réka.

– Majd megtudjuk – válaszolta a barátnője. – Már látom is. Szatyor!

– Na, angyalok! Ezeket a cekkereket nem kell visszahozni. Nektek adom. A télen készítettem őket kukoricacsuhéból. Elfogadjátok?

– Nagyon szép, és nagyon szépen köszönjük!

A barátnők örömmel vették át a váratlan ajándékot, hipp-hopp teleszedték gyönyörű ringlókkal.

Naca néni közben átöltözött. A kötényt, a felső szoknyát és a fejkendőt hétköznapi, apró kék-fehér pettyesre cserélte. Réka érdeklődését felkeltette a különös viselkedés.

– Naca néni, kérem, nincsen melege nyáron fejkendőben?

– Fejkendőben? Nincsen. Én mindig kendőben járok. Nyáron védi a fejemet a napsütéstől, télen a hidegtől. Ha így előre húzom, nem süt a szemembe a nap. Énnkem nem kell napszemüveg, mint a divatozó embereknek. A kendő mindenre jó. Ha meleg van, és nem akarom, hogy a nyakamat melegítse, akkor hátrakötöm. Megmutatom. Így!

Begyakorlott mozdulattal meglebbentette, majd a füle mellett hátrasimítva a tarkójánál megkötötte rózsás delin kendőjét.

– A szoknyák sem melegek?

– A szoknyák? Nem melegek. A ráncok között szellőzik, olyan, mint a legyező. Legyező, hűsít. Meg aztán vékony anyagból vannak. A felső szoknya flokon, a péntő sifon. Természetes anyagból vannak, ahogyan mostanában mondják. Hehe. – Jót derült saját magán. Érezte, hogy furcsa az ő szájából ez a kifejezés, de meg akarta mutatni a lányoknak a tájékozottságát.

Közben Kincső óvatosan Réka fülébe súgta: – A péntő ezek szerint alsószoknya.

– A kabátkának mi a neve? És hol tetszett venni ezeket a ruhákat?

– Mi a neve? Hát rékli. Hol vettem? Hát sehol. Csak az anyagot vettem a nagyvásárban. A Reza szokta megvarrni. Mostanában nem vállal, mert azt mondja, remeg a keze. Na, nem olyan nagy baj, van elég ruhám. Van egy fekete-fehér pettyes, úgy mondjuk, babos, van haragoszöld virágos, meg bordó apró virágos, meg van fekete bársony is. Engem már kiszolgálhatnak, ha többet nem varratok, akkor is. Télire vannak hárászkendőim, félkabátom, csizmám. Szóval, ki vagyok stafirozva.

– Nekem nagyon teszük – bókolt Kincső. Neked is, Réka?

– Igen. Nekem is.

Naca néni örült a sikerének. Boldogan igazgatta a művészien megkötött kendőjét és a szoknyák ráncait. – Na, menjünk, szedjük le a kukoricát is!

Elindult a kertbe, a lányok engedelmesen a nyomában. A krumpliültetvény végében volt a kukoricás. A kukoricaszárak olyan nagyra nőttek, hogy Kincső és Réka egymás fejére állva sem látszott volna ki belőle.

– Milyen csinos bóbítájuk van! – dicsérte meg Réka a kukoricákat.

– Nem bóbíta! Címer! Hehehe! Ez pedig a kukoricacső, amit leszedünk. Minél kövérebb, annál teltebbek a szemek. Válasszatok, én meg leszedem. Ti nem tudjátok, mert nagy erő kell hozzá.

– Gyönyörű selymes szálak lógnak ki a csövekből.

– Az a haj. Kukoricahaj. Így mondjuk. Minden szemből egy ilyen haj lóg ki. Ebből a hajas kukoricából szoktunk babát készíteni. Szedjük babának valót is?

– Feltétlen! – válaszolt egyszerre a két kislány.

– Akkor válogassatok! Van rövidebb, hosszabb hajú, zöld, sárgás, és vöröses színű. Mutassátok, melyik kell!

Annyit kiválasztottak, hogy Naca néni köténye kétszer is tele lett.

– Naca néni kérem, hogyan kell ebből babát csinálni!

– Nem tudjátok? Nahát! Pedig könnyű! Úgy kell, hogy a haját óvatosan befonjátok, mint az igazi haját. Lehet egy copfot, és lehet kettő copfot fonni. Csak óvatosan bánjatok vele, mert könnyen szakad! Ha befontátok, kész a kukoricababa.

– Ennyi? – csodálkoztak a barátnők.

– Ennyi. Utána lehet vele játszani. Fel lehet öltöztetni, meg mindent, amit kitaláltok. Fő a leleményesség!

Naca nénit örömmel töltötte el, hogy ő is taníthatta valamire az okos városi fehérnépeket. Miután elkészült egy-két kukoricababa, fogott egy vesszőkosarat, és így szólt:

– Na, most kis angyalaim! A kukoricát belerakjuk ebbe a silingába, egyik fülét egyik kislány, másik fülét másik kislány fogja, szabad kezetekbe pedig viszitek a cekkereket. A silingát hozzátok vissza, a cekkert nem kell, az a tiétek. Na, akkor áldás, békesség, köszönöm a látogatást!

Kinyitotta a kisajtót, és kitessékelte rajta a vendégeit. Büszkén, elégedetten nézett utánuk. Láttá dédpapát a kapuban, intett neki, hogy minden rendben. Küldetése lejárt, bement a házba. Igaz, csak néhány percre, éppen

annyi időre, hogy megigazítsa a kendőjét, becsukja az ajtót, és már sietett át Reza nénihez, utána a másik, majd a harmadik szomszédhoz. Muszáj volt eldicsekedni, kik jártak nála vendégségben, mit mondtak, mit kaptak, mire tanította őket. Szó szerint.

Réka és Kincső vidáman táncolva mentek a járdán. Lóbálták a teli szatyrot, rángatták a vesszőkosár fülét.

– Fogod a silinga fülét?

– Fogom.

– Mi van benne?

– Tejes kukorica.

– Mi lesz belőle?

– Fölséges főtt kukorica.

– Mi van a cekkeredben?

– Ringlószilva.

– Az enyémben is.

– Szerintem tök jó fej a Naca néni. Sok érdekeset tanultunk tőle.

– Szerintem is.

Töklámpás

Kincső boldogan vitte haza a szatyor ringlőszilvát és a tejes kukoricát.

– Nézd, mama, mit kaptunk Naca nénitől!

– Milyen Naca nénitől? – csodálkozott Irénke mama. Úgy tudom, Rékáéknál voltál.

– Igen, ott voltam. De ott járt a Bíró Naca néni. Miska bácsitól segítséget kért valamilyen hivatalos levéllel kapcsolatban. Meghívott bennünket, adott ringlót, tejes kukoricát, és megtanított kukoricababát készíteni. Nézd! A szatyor is az enyém. Naca néni megajándékozott vele. Kristóf hol van? Neki is szeretném megmutatni.

– Elment a papával gombászni. Hamarosan itthon lesznek.

– Halihó! Megjöttünk! – hallatszott szinte abban a pillanatban. Nyílt a kapu, belépett rajta Gyuri papa, nyomában Kristóf.

– Üdvözljük a ház népét! Megérkeztünk. Alaposan elfáradtunk, de megérte. Gyönyörű gombákat hoztunk. A horgosoldalban csiperkét, a hegyi legelőn csirkegombát szedtünk. Ide nézzetek!

Mindkét kosár tele volt illatos, friss gombával.

– Csodálatos! – lelkesedett Irénke mama. – Micsoda ebéd lesz holnap!

– Bizony – helyeselt Gyuri papa. – Kicsit pihenek, aztán megtisztítom.

– Én is hoztam ám valamit – dicsekedett Kincső. – Ringlót, tejes kukoricát. Készítettem kukoricababát is.

Kristóf megkóstolta a ringlót, megnézte a babákat, elismerően hümmögött, de nem szólt semmit. Azonban amikor Kincső bement a bungiba, hogy helyet keressen az új babáknak, így szólt papájához:

– Papa! Tudsz valami régi játékkészítést? Oké, hogy Kincső megtanult kukoricababát készíteni, de az nem oké, hogy én semmit.

– Hirtelen nem jut eszembe semmi – válaszolt Gyuri papa. Azt hitte, ezzel a téma le van zárva. Rosszul hitte.

– Papa, gondolkodjál! Nem hiszem el, hogy falusi gyereként nem készítettetek magatoknak játékot! – macskodott Kristóf.

– Készítettünk, persze, hogy készítettünk. Nem boltban vásároltuk a játékainkat. Na, várjál! Hát szoktunk faragni fűzfából, vagy bodzából sípot.

– Tudom, tudom! Van bodzasípom, Réka nagypapájától kaptam. Nem emlékszel?

– Persze, most már emlékszem – sóhajtott Gyuri papa. – Nézzük, mi van még! Tudok sátrat építeni ágakból. Az nagyon jó elfoglaltság. – Szegény papa reménykedett, hogy ez felkelti unokája kíváncsiságát.

– Van bungim. Nem szeretnék sátrat készíteni! Mást találj ki! – csökönyösködött Kristóf.

Nagypapa a fejét vakarta, abban bízott, így jobban eszébe jut valami érdekes.

– Szoktunk töklámpást készíteni – bökte ki nagy keservesen.

– Nocsak! Itt álljunk meg! A töklámpás érdekel!

– Végre! Azt hittem, semmi érdekeset nem tudok mondani.

– Meséld el, hogyan készül, mire szoktátok használni, akkor meglátjuk, befejeztem-e a nyaggatásodat!

– Egyszerű disznótökből készítettük.

– Disznótökből?

– Igen. Van ugye a spárgatök, ami olyan, mint egy gigantikus érett uborka. Abból készül a tökfőzelék. Van sütőtök, vagy patyolatök, ami olyan, mint egy lelapított vízilabda. Azt télen sütvé fogyasztjuk.

– Nyámi!

– Van díszök, ami apró, mint egy maroklabda, sokféle színű és sokféle formájú. Viszont nem ehető.

– Nem nyámi!

– És van a közönséges tök, amivel az állatokat etetik. Kicsi, nagy, zöld, sárga, narancssárga, pettyes, sima, hólyagos, egy kilós, tíz kilós. Abból szoktuk készíteni a lámpást. A belsejét kifűrtük, szemet, száját faragtunk rá, égő gyertyát tettünk bele, és esténként azzal riogattuk a lányokat. Az ablakba tettük, huhogtunk félelmetesen, ők pedig visítoztak.

– Ez tök jó! Készítsünk töklámpást!

– Igen ám, de van egy kis bökkenő – vakarta ismét a fejét Gyuri papa.

– Mi a bökkenő?

– Az, hogy nincsen a kertünkben tök. Tök nélkül pedig nehéz töklámpást faragni.

Kristóf nem hagyta annyiban a dolgot.

– Akkor szerezzünk! Kincső is szerzett kukoricát! Ki termel a környéken tököt?

– Remélem, nem arra akarsz rávenni, hogy tököt kolduljak a szomszédoknál? Fiam, figyelmeztetek, kéregetésre nem vagyok kapható. Megfaragom, de nem kéregetek.

Kristóf gyorsan felmérte, hogy taktikát kell változtatnia. – Nem kell koldulni! Cserélünk. Mi adunk gombát, ők adnak tököt.

Gyuri papát az újabb ötlet sem nyugtatta meg.

– Menjek a szomszédba, és kérdezzem meg, hogy nem akarnak-e tököt gombára cserélni? Nem, és nem!

– Nem úgy kell, papa! Szépen elmondjuk, hogy töklámpást szeretnénk készíteni, és megkérjük a szomszédokat, hogy legyenek szívesek adni hozzá néhány tököt. Azt is mondjuk, lehetőleg kedvesen, hogy hoztunk ajándékba frissen szedett gombát.

Gyuri papa gondolatban megveregette unokája vállát. – Jól van, talpraesett fiú vagy! – Utána a saját vállát is megveregette. – Micsoda remek unokám van! Tiszta öregapja! – Nagy nehezen felcihelődött. – Szemben laknak a Csutorás Jóska bácsiék. Ők a disznóik miatt termelnek tököt. Végső esetben...

– Hurrá! Menjünk át hozzájuk! Előtte nem kellene a mamát és Kincsőt elküldeni Rékáékhoz, hogy nyugodtan dolgozhassunk?

Gyuri papa beletörődve legyintett, Kristóf pedig intézkedett. Átküldte a lányokat Lincsi nénihez néhány szem frissen szedett gombával. Arra buzdította őket, hogy nyugodtan beszélgessenek, amíg a papával értük nem mennek. Azután néhány darab frissen szedett vargányával elindultak Csutorásékhoz.

Útközben biztatta a sóhajtozó papáját. – Nyugi, papa, ne görcsölj! Nem lesz semmi baj! Majd én beszélek!

Szegény papa izzadó homlokát törölgetve bólintott.

Negyed óra múlva három gyönyörű, Kristóf által kiválasztott, a tövéről frissen vágott tökkel tértek vissza. Most már a papa is nyugodtabb volt. Előkeresett egy éles kést, lenyisszantotta a tökök kalapját a száruk alatt úgy tíz centiméternyire.

– Fogjál egy hosszú nyelvű kanalat, és szedd ki a tökök belsejét!

Kristóf élvezettel turkált a tök belsejében. A vattaszerű, vagy inkább sűrű, nedves pókhálóhoz hasonló belsőben rengeteg mag lapult. Ügyesen kiszedte.

– A magokat nem dobjuk el, megszárazítjuk, megpirítjuk. A szárított, pirított tökmag finom – mondta Gyuri papa. – Ha elkészültél, rajzolj minden töknek szemet, orrot, szájat! Úgy, ahogyan a farsangi álarcra szoktatok pingálni! Én pedig kifaragom.

Amikor elkészültek a nevető fejek, Gyuri papa gondosan kitörölgette mindegyiknek a belsejét. A kamrában keresett gyertyát, belehelyezte, meggyújtotta.

– Kész a töklámpás! Kiket fogunk ijesztgetni? – kérdezte óvatosan, rossz előérzettel.

– Kiket? Rékát, Kincsőt, mamát, Lincsi nénit, Gizike nénit – válaszolt Kristóf. – Mit gondoltál, miért beszéltem rá a mamát, hogy menjenek át a szomszédba, és várjanak meg bennünket?

– Hajaj! Ettől tartottam! Azt akarod, hogy menjek a szomszédba huhogni? A végén keringőzni is fogok, mint szegény Miska bácsi! – aggályoskodott Gyuri papa.

– Nem, papa, nem! Most csak ijesztgetünk. Ígérem. Gyere, menjünk!

– Legalább addig várjunk, amíg kicsit sötétebb lesz! – alkudozott szegény elgyötört papa. Félelmetesebb lesz a töklámpák látványa, bennünket viszont kevesebben látnak. Ilyenkor még sokan járnak az utcán, nem akarok közneveltség tárgya lenni!

Réka és Kincső vidáman játszott a kukoricababákkal, a felnőttek a teraszon beszélgettek.

Hú! Hú! Huj, huj, huj! Juhuj, Juhuhuj! – hallatszott az utca felől. Valamennyien felkapták a fejüket. Nem tudták mire vélni a különös hangokat. Nagypapa kiment a kapuhoz. Egy perc múlva kiabált: – Ezt nézzétek meg! Gyertek gyorsan! Ezt mindenkinek látni kell!

Naná, hogy a két lány érkezett elsőnek. Megdöbbenve látták, hogy a kapu tetejére három világító fej nőtt. Nevet a szemük, nevet a szájuk, mögülük kísérteties hujjogatas hallatszott.

Elsőnek Kincső eszmélt.

– Jaj, de aranyos! Élő hangulatjelek! Tudod, Réka, amelyeket matricákon, képeken, plakátokon lehet látni! Jaj, de szuper!

Szuper.... – mondta feltűnően halkán, és semmiképpen nem meggyőzően Réka. – De miért huhognak?

– Hiszen Kristóf hangját, és ki sem merem mondani, de valószínű a papa hangját halljuk. Remélem, nem ijedtél meg! Papa! Kristóf! Tök cuki a meglepetés! Miért kell hozzá huhogni? Hol vagytok? Bújjatok elő! Tudom, hogy ott lapultok a kerítés mögött!

Kincső kiszaladt, hogy megkeresse őket.

Kristóf a fogai között sziszegte a papának: – Ennyit a rémisztgetési kísérletről!

Nem várta meg, hogy Kincső előhúzza a rejtékhelyről. Felállt, papáját is felsegítette, és magabiztosan a húga elé állt. – Örülök, hugi, hogy tetszik a töklámpás! A huhogás egyébként régi helyi népszokás. Szóval felelevenítettünk egy feledésbe menő hagyományt, azért huhogtunk.

Gyuri papa gondolatban ismét megveregette unokája vállát. – Nagyszerűen kivágta magát a fiú. Arról nem tudtam, hogy a huhogás helyi népszokás, de kicsire nem adunk. A lényeg, hogy nem látták, amint négykézlábra állva leskelődünk és hujjogatunk. Legfontosabb pedig, hogy túl vagyunk a produkción.

A két kislány természetesen azonnal látni akarta, milyen a töklámpás belseje, mitől világít, nincsen-e benne magnó vagy más huncutság.

– A zöld töklámpás az enyém, a sárga-fehér pettyesen és a narancssárga, pattanásos külsejűn lehet osztozkodni. Nektek készült – szolt Kristóf a lámpásokhoz vészesen közeledő lányok után.

– Stipi-stopi a sárga! – kiabált Kincső.

– Stipi-stopi a narancs! – kiabált Réka.

Miután Gyuri papa segítségével megkaparintották az ajándékot, lelkesen szaladgálni kezdtek az udvaron, hangozva kiabálva a hujjogató helyi népszokást. A felnőttek elnézően mosolyogtak, nem felejtettek el Gyuri papával megértően kezni.

– Köszönöm az elismerést! Nyugodt lelkiismerettel állíthatom, életem egyik emlékezetes délutánja volt! A cinkosságért külön hálás vagyok! – szólt Tibi papa kezét rázogatva. – Elnézést kérünk a hosszúra nyúlt látogatásért, indulnánk haza! Ránk fér a nyugalom!

Ekkor jelent meg a lépcső alján a három gyerek.

– Szeretnénk átmenni Reza nénihez! Csak pár percre! Kicsit huhogunk, és jövünk! – jelentették be a hazafelé induló Irénke mamának, Gyuri papának.

– Nem jó ötlet! – próbálkozott Irénke mama. Megijeszítetek szegényt!

– Dehogy ijesztjük! – harsogtak kórusban a lányok. – Mi megijedtünk? Nem! Inkább örültünk a meglepetésnek!

Ludvérc a láthatáron

A késői járókelő furcsa menetet láthatott Dombalja csendes járdáján. Libasorban, kezükben világító töklámpással három gyermek lopakodott. Tisztes távolságból követte őket három felnőtt pár. Lassan, csendben vonultak. Reza néni házához érve megálltak, a gyerekek felrakták a kerítés tetejére a tököket. Rövid sugdolózás következett, majd Kristóf teátrálisan megszólalt: – Kezdődhet a koncert! Első strófa!

A két lány ekkor cérnahangon, különös átéléssel rázendített: – Huj! Huj! Hujujujj!

Kristóf mélyebb hangon kontrázott: – Juhujuhujujj!

Szinte abban a pillanatban a ház felől ugyancsak kísérteties jajveszékelés hallatszott.

– Jézus, Mária, Szent József! Megjelent a ludvérc! Reza! Hallja? Itt hujjogat a kapunál! Eljött a pokolfajzat! Hozza gyorsan a szentelt vizet, locsoljuk meg a küszöböt, be ne jöjjön!

A három gyerek elhűlten hallgatta a jajveszékelést.

– Ez a Naca néni! Mit keres Reza néni házában? Hogy be van sózva szegény!

Kuncogtak egy sort, majd elkántálták a második felvonást, utána leskelődtek. Újabb jajveszékélés, majd furcsa párbeszéd következett.

– Hallgasson már el, Naca, ne sipákoljon nekem! – hallatszott az udvarból Reza néni tárgyilagos rendreutasítása. – A fészkes fene van itt, nem a ludvérc! Mindjárt megnézzük, honnan jön a hang! Jöjjön! Odanézzen a kapu felé! Valakik meg akarnak viccelni bennünket. Mindjárt kiderül az igazság. Na, jöjjön!

Naca néni azonban megmakacsolta magát: – Nem megyek, dehogyis megyek! Ha akarnék, se tudnék menni, nem visznek a lábaim. Kiment minden erő belőlük. Mindjárt elalélok! Jaj, Istenem, most láttam meg a förtelmes fejét, ott leskelődik be a kapun! Nézze, hogyan vigyorog ránk! Nevet a gyalázatos féreg! Jaj, Reza, lánykorom óta nem féltem ennyire! Végem van!

– Ne óbégasson már annyit! Nagyobb hangja van, mint az állítólagos ludvércnek! Hallgasson el! Idefigyeljete, akárkik is vagytok! – kiabált a kapu felé. – Elég volt a viccelődésből, különben futhattok az orvosért, mert ebből a Nacából kimegy a szusz! Vagy előbújtok, vagy menjete a piklibe, különben kiengedem a gúnárt!

Ez meggyőzően hangzott. Azonnal felfedte magát a három gyerek. A kiskapuhoz léptek a felnőttekkel együtt.

– Csókolom, Reza néni, csókolom, Naca néni! Nem akartuk megijeszteni, csak egy kis meglepetést szerettünk volna szerezni.

– Elég jól sikerült! – csóválta a fejét Reza néni. – Én csak-csak túléltem, de a Naca még mindig alétozik. Egy darabig emlegetni fog benneteket, az biztos!

– Kedves Rezácska, maga aztán két lábbal áll a földön! – bókolt dédpapa. – Rájött, hogy gyermekcsíny, és nem kísértet, vagy mi a szösz világít a kapufélfán. A kedves Nacácskát megpróbáljuk kiengesztelni. Hazakisérjük, megnyugtadjuk.

Naca néni valószínű még most sem fogta fel, mi zajlik körülötte. Nézte a lámpásokat, hallgatta a ricsajozó gyerekeket, a szabadkozó szomszédokat, motyogott valamit az ördögfajzat ludvércről, és mindenáron locsolni akart szenteltvízzel. Eltelt egy kis idő, mire visszatért a való világba.

– Megállj, te bűdös kölyök, meg ti két fehérnép, ezt megkeserültek! Ne gyertek a közelembe, mert ugrik az üsse-üssed botocskám! – fenyegetőzött. Majd békülékenyebben folytatta: – Na, jól van, tudtam ám, hogy valami csalafintaság van a dologban! Szegény Rezátnak sajnáltam! Úgy remegett, mint a miskolci kocsonyában a béka! Azt láttátok volna!

– Nem látott maga semmit! – nyelvelt Reza néni. – Sipítózott, versenyt huhogott a gyerekekkel! Az összes szentelt vizemet ellocsolta volna, ha a kezébe adom az üveget!

Csipkelődtek egy darabig. Amikor úgy látszott, mindketten megnyugodtak, Kristófék hazakísérték Naca nénit. A kapujához érve nyugodalmas jó éjszakát kívántak.

– Azt hát, nyugodalmasat! Akkor többet ilyen meglepetés ne legyen! Egyet mondok! Éjszakára a kutyát el szoktam engedni. Belekap a gatyájába annak, aki erre jár, annyi bizonyos.

Belépett a kapun, és gyorsan elkészönt. – Na, mindenkinek nyugodalmas jó éjszakát, reggelre boldog felvirradást!

Gondosan bereteszelte belülről a kisajtót. Befelé menet morgott valamit három fifikás, csavaros agyú gyermekről, de ezt Kristófék nem hallották. Hazafelé indultak.

Közös erővel

Valamikor a kisbíró fontos ember volt a faluban. Úgy jutott el minden lényeges információ a falu népéhez, hogy a kisbíró kidobolta. Minden este, a hét órai harangszó után végigment az utcákon, és a köréje gyűlő embereknek felolvasta a napi híreket.

Azóta sokat változott a világ. A kisbíróból hivatalsegéd lett, a dobot szegre akaszthatta. Magas oszlopokra hangszórákat szereltek, azon keresztül tájékoztatták a lakosságot. Az esti harangszó után az önkormányzat épületében egy hivatalnok a mikrofonhoz ült, felolvasta a hirdetést. Az emberek hallgatták a hangosbeszélőn keresztül, akár kíváncsiak voltak rá, akár nem. Kezdetben berzenkedtek a házak közelében felállított óriástölcsérek ellen, de idővel beletörődtek. „Ez is a fejlődés velejárója” – győzködték egymást.

Hétfőn este kihírdették, hogy szerdán, csütörtökön gépekkel fogják mélyíteni a hegyi patakok medrét és a házak előtti árkokat. A tavaszi, nyári esőzések sok hordalékot, főleg homokot sodortak le a hegyoldalból, feltöltődtek az árkok, nem tudott elfolyni a víz. Felszólítottak minden családot, legyenek óvatosak, amíg a markológépek a há-

zaik előtt dolgoznak. Ne engedjék ki az állatokat sem. Amikor befejeződnek a gépi munkák, a saját portájuk előtt végezzék el az utómunkálatokat. Egyengessék el a kiemelt földet, tisztítsák ki a hidak alatti betongyűrűket, takarítsák el a felesleges hulladékot.

Az emberek egyetértően bólogattak. – Meglesz, meglesz! Nagy szükség van erre a munkára.

Szerdán reggel a kakaskukorékolással egy időben a markológép is ébresztőt berregett. Korán kezdtek a szakemberek, és gyorsan, ügyesen dolgoztak. Nem mertek lazáslni, minden porta előtt ott állt a gazda, ellenőrizte a szakszerű tevékenységet. Akkor engedték tovább a markolót, ha meg voltak elégedve az eredménnyel. Falun már csak így van. Nem lehet fércmunkát végezni. Amikor a masinák elvonultak, az asszonyok kiengedték a tyúkokat kapirgálni a friss földhányások közé.

Réka nem értette. – Miért küldik a tyúkokat az árokba kapirgálni? Nem terem ott sem búza, sem kukorica. Velük akarják összegereblyéztetni a földet? Ők végzik az utómunkálatokat?

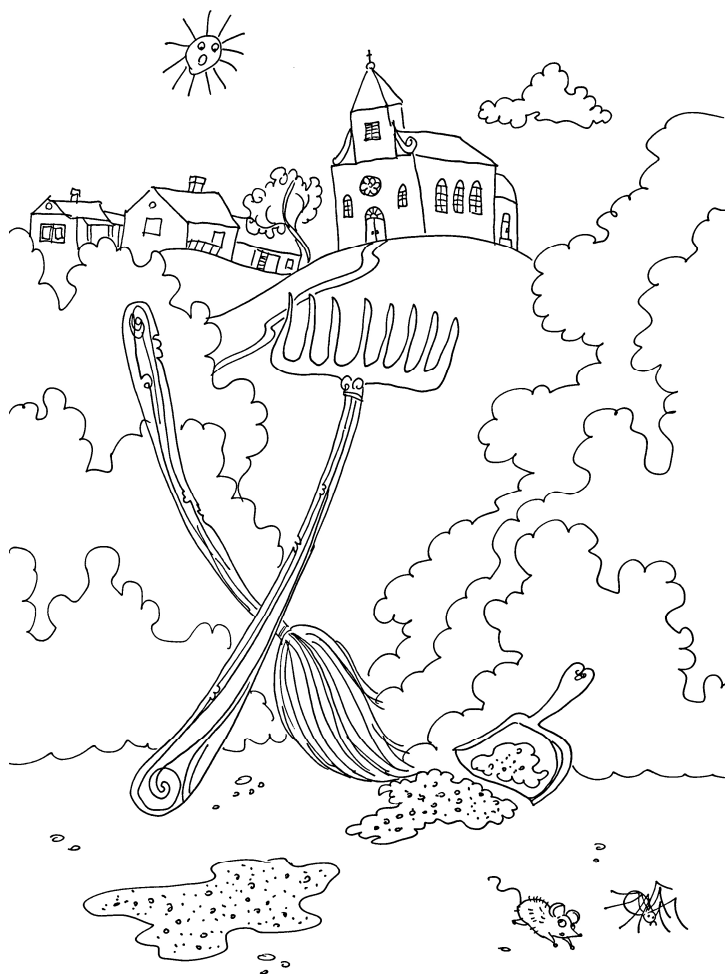
Nagypapát mosolyra derítette unokája csavaros észjárása. – Nem, nem, galambocskám. A markológép a földdel együtt sok gilisztát, csimaszt, bogarat forgatott ki, amit a pipik szeretnek. Azokat kapkodják fel. Nézd, milyen örömmel szaladnak!

– Nagypapa, szerinted Reza néni is kiengedte a tyúkokat és a csirkéket?

– Abban biztos lehetsz! Elsők között.

– Jaj, de jó! Akkor az én csibém is hozzájut a rendkívüli csemegéhez. Elmegyek, megnézem!

Nagypapa ezúttal lebeszélte unokáját a szomszédolásról. – Ne menjél, csillagom! Reza néni ugyanúgy elfoglalt, mint mi. Inkább segítsél nekem az árokrendezésben. Gereblyézhetnél, vagy söpörhetnél! Jössz?

Rékát könnyű volt rábeszélni bármilyen kapirgálásra. Vállára kapta a gereblyét, indult nagyapja után.

A szomszédok már nagyban dolgoztak. A férfiak és a gyerekek a házak előtt egyengették a földkupacokat, és újraformázták az árkot. Nagypapa is gyorsan munkához látott. A kitisztított árok majdnem egy méter mély lett. Kipucolták a híd alatti betongyűrűket is, végül összeső-

pörtek. Nagypapa megtörölte a homlokát, megölelte szorgalmas unokáját. Büszkén tekintett munkájuk eredményére. – Jöhet öreganyád minőségi ellenőrzést tartani! Nehezen fog hibát találni! Remek munkát végeztünk. Elfáradtál, kicsim?

– Egyáltalán nem fáradtam el! Picit sem!

– Nagyon örülök, ebben az esetben elmegyünk Reza néninek segíteni. Úgy látom, szegény egyedül vacakol a kis kapájával. Gyere, segítsünk neki!

– Segítsünk! Legalább ezzel is engeszteljük. Tudod, a töklámpás esetére gondolok.

Összeszedték a szerszámokat, elindultak.

Reza néni szuszogva kapált, közben magában beszélt. Kesergett, mondta a magáét, miközben szorgalmasan kapálgatott. – Éjfél lesz, mire elvégzek! Hagyták volna az árkot úgy, ahogyan volt! Nem kell énnekem kimélyíteni! Ki kérte, hogy idejőjjön a markológép? Az lesz a vége, hogy a göröngyökben megbotlok, beleesek, ki se tudok mászni! Nyomorult öregasszony létemre kubikos lettem. Milyen élet ez?

– Csókolom! Megjött a segítség! Tessék behajtani a tyúkokat, mi elvégezzük a tereprendezést!

Nagypapa kedvesen karon fogta Reza nénit, és betessélte az udvarba. Alig fogtak hozzá a föld elterítéséhez, megérkezett Gyuri papa a két unokájával.

– Egyre gondoltunk! Mi is segíteni jöttünk! Munkára fel, hajrá! Hadd örüljön Reza néni!

Örült, hogyne örült volna. Nem szégyellte a könnyeit. Köténye sarkával meg-megtörölte a szemét, miközben hálálkodott: – Isten fizesse meg a jószágukat! Mivel érdemelt ki ezt a szívességet? Igen szépen köszönöm, sosem felejttem el a segítségüket! Hogyan tudnám meghálálni? Hozok valami innivalót, biztos megszomjaztak!

– Örömmel segítettünk, nem kell meghálálni, bár egy pohár hideg málnaszörp jól jön! – mondták a felnőttek.

Ittak Reza néni saját készítésű italából, gyorsan elköszöntek, indultak hazafelé.

– Nagyon fáradtak vagytok? – kérdezték a papák a gyerekektől.

– Nem!

– Nagyon jó, akkor eljöhettek velünk a kápolnához! Dolgozunk egy kicsit a patakparton.

Ha megdobnak kővel

A faluban őrizték a jó hagyományokat. Régi szokás szerint közösen tartották rendben a közterületeket, így a templom és a kápolna környékét is. Az asszonyok virágosítottak, a férfiak a fákat, a földet, a kerítést gondozták. Mindenki jó szívvvel tevékenykedett a faluja szépítéséért. Nem sajnálták sem az időt, sem a munkaerőt.

A patakpart most nem úgy nézett ki, mint a nevezetes dagonyázás idején. Ezúttal víz nem volt benne, hiszen jó pár napja nem esett eső. Viszont a mederben megmaradt a rengeteg homok, ami a horgosoldalból érkezett. Puha, bársonyos, öröm volt vele dolgozni. Réka legszívesebben kézzel egyengette volna.

– Finomabb tapintású, mint a játszótéri homok – lelkengett, miközben két kézzel simogatta a nedves, jól tapadó homokot.

A tereprendezés könnyű, élvezetes volt. Gyorsan végeztek a tervezett hosszal. A két papa lehuppan a kápolna melletti hársfa tövébe.

– Megérdemelt pihenés következik. Szusszanunk egy keveset itt az árnyékban!

A gyerekeknek nem sok kedvük volt üldögelni. Kristóf hamar előállt az ötletével: – Amíg a papák sziesztáznak, ugorjunk árkot!

Kincső azonnal ráállt: – Ahogyan a mesében a róka, farkas, nyuszi? Ugorjunk! Én benne vagyok!

Réka bizonytalanabb volt. Élénken élt még emlékezetében a balul sikerült dagonyázás.

– Ugorhatunk... – Nem nagy lelkesedéssel indult a barátai után. Kristóf pár méterre a patakparttól megállt, mögéje sorakoztatta a lányokat.

– Innen indulunk. Először én ugrok, utánam Kincső, utána Réka. Oké, lányok?

Miután nem érkezett tiltakozás, elkezdte mormolni a varázsigét: – Hosszú lábam, hosszú kezem, hopp, de nagy ez az árok!

Lábával kaparta a földet, mint a karámból kitörni készülő kiscsikó, majd nekiiramodott, és egy szökkenéssel átugrotta a patakot. – Kincső, te jössz! – kiabált át a túlpartról.

Kincső bátyját utánozva mondta a személyre szabott versikét: – Nem olyan hosszú lábam, nem olyan hosszú kezem, hopp, de nagy ez az árok!

Toporgott helyben egy kicsit, nekirugaszkodott és ugrott. Pontosan a kiszáradt patakmeder kellős közepébe. Visított, feltápászkodott, majd hanyatt nekivetette magát a partoldalnak. – Jaj, de finom puha a homok! De jó, hogy beleestem! Nézzétek, milyen szép a nyomatom! – mutatott nevetve a mélyedésre, ami a nedves homokban keletkezett.

Réka ezen felbuzdult. Titokban néhány kakaslépéssel közelebb ment a parthoz, toporgott, mint a kiskacsa, amikor a tóba készül beleugrani. Végül halkán, szokatlan szerénységgel hadarta a mondókáját: – Kicsi lábam, kicsi kezem, hopp, de nagy ez az árok!

Becsukta a szemét, és ugrott. Éppen csak akkorát, hogy Kincső mellé huppanjon. A visítás, a hanyatt fekvés jól ment. Felszabadultan nevetett barátnője mellett. – Az én nyomatom is szuper! Igaz?

Kristóf éppen le akarta szólni a két lány teljesítményét, amikor négy-öt fiú tűnt fel az utcán. A frissen ásott árokban szaladgáltak. Amikor meglátták a három gyermeket, megálltak. Bámulták őket egy darabig, nevetve sugdolóztak, majd az egyik hangosan megszólalt:

– Figyelitek? A kényes városi lánykáknak nem megy az árokgrás! Hehehe!

– Hehehe! – hangzott a kórus.

– Nem csak az ugrás a gyengéjük! Annak a kis töpörtűnek a futás sem az erőssége! Hehehe!

– Melyiknek? Annak a kis vakaréknak, akit a Reza néni gúnárja letепert? Hehehe! Nyamvadt kis barátnője van a Kristóf gyerekeknek! Hehehe!

– Hehehe! – zúgott a nevetőkórus.

Kincső az árokban fekvve hallgatta a fiúk gúnyolódását. Halkan odasuttogta a bátyjának: – Kristóf! Hallod, miket mondanak a fiúk? Húzz be nekik egyet!

Réka rákontrázott: – Igen! Adjál nekik! Sértegetnek bennünket!

Kristóf lehasalt, úgy válaszolt a lányoknak: – Nem vagyok hülye. Öten vannak. Egyedül álljak ki velük? Reménytelen!

– Akkor gyáva vagy! Vedd tudomásul, hogy gyáva vagy! – szolt Kincső.

Réka barátnője pártjára állt. Nem merte mondani Kristófnak, hogy gyáva, de jó néven vette volna, ha bátrabbnak látja.

– Oké! Engem sértettek meg, majd én törlesztek! – Felállt, harcias pózba helyezkedett. Kezecskeit a csípőjére tette, egyik lábával előre lépett, fejét leszegte, ahogyan a filmekben látta, és bátran így kiáltott: – Mi a gond a futá-

sommal? Mi a bajotok az ugrásunkkal? Gyerünk, halljam!

– Réka! Csillapodjál! – hangzott a hársfa alól nagypapa figyelmeztetése. – Gyere ide, kislányom!

Réka duzzogva fordult papája felé: – Nem hallottad, mennyire megsértettek?

– De igen, hallottam. Akkor is azt mondom, csillapodjál! Ha megdobnak kövel, dobd vissza kenyérrel!

Réka replikázott: Nem kövel dobtak meg! Szavakkal bántottak! És honnan vegyek kenyeret? Az árokból? Egy morzsát sem látok! Egyébként is ekkora sértésre legalább egy kiló kenyér kellene! Most meg mit nevensz?

Nagypapa tényleg mosolyra fakadt unokája érvelésén. – Kicsim, nem szó szerint értettem. Azt szerettem volna kifejezni, hogy bántásra nem feltétlen bántással kell válaszolni.

Eközben az öt fiú csendben, de szemmel láthatóan visszavonulót fűjt. A felnőtteket ugyanis csak akkor vették észre, amikor Tibi papa megszólalt. Jobbnak látták, ha minél hamarabb odébbállnak.

Kristóf az elszelelő fiúk után nézett, majd így szólt a húgához: – Hugi! Ki a gyáva?

Kincső békülékenyen szólt: – Bocsika! Nem gondoltam komolyan. Nem vagy gyáva!

– Szerintem sem! – mondta Réka.

– Szerintem sem – mondta Gyuri papa.

– Szerintem sem! – mondta Tibi papa.

Vége a nyaralásnak

Pénteken délután megérkezett édesanya és édes-
apa. Réka óriási örömmel fogadta őket. Átölelte,
puszilgatta a szüleit, hol az egyik nyakában ló-
gott, hol a másikéban.

Édesanya boldogan simogatta kislányát.

– Nőttél, édesem! Gyönyörű napsütötte a bőröd! Jé,
nem is csutka a hajad!

– Már megnőtt! Nézd, anyuci, be lehet gumizni! –
Ügyesen összefogott egy-egy tincset a füle fölött. – Nem-
sokára copfom lesz!

Berci apu ölbe kapta kislányát: – Én is szeretnék
puszikát adni az egyetlen, legszebb kislányomnak! Hű,
de nehéz vagy! Valóban sokat nőttél és erősödtél. Talán
csomagokat is tudsz cipelni! Gyere, segíts behozni az
autóból az ajándékokat!

Nem kellett kétszer mondani. Apa és leánya gyorsan
behordta a teraszra az ajándékokat rejtő csomagokat, és
megkezdődött a kiosztásuk.

Nem tudom, ki volt a legkíváncsibb, mindenesetre va-
lamennyien az asztal köré gyűltek.

Dédmama marcipán édességeket kapott.

– Ez a gyengém! – mondta.

– Tudjuk – nevetett Marcsi anyu. – Igyekeztünk mindenkinek kedvében járni.

A csomag még sokféle piperecikket rejtett, ami ugyan csak gyengéje volt dédmamának. Gyermeki módon bontogatta, minden darabnak külön örült.

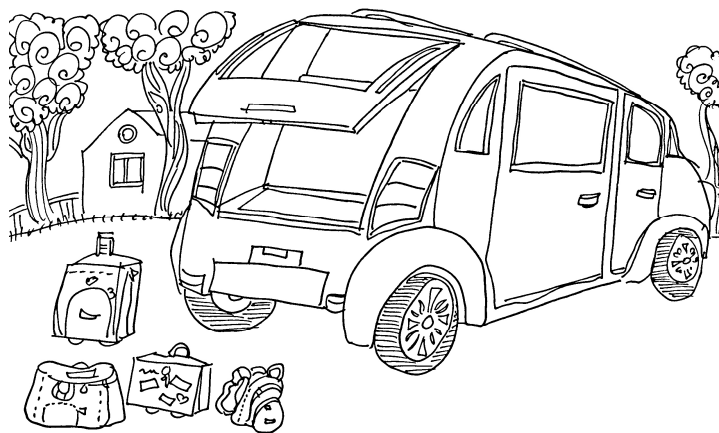
Nagymama hatalmas doboz konyakmeggyet és szintén piperéket kapott. Dédmamához hasonló boldogsággal turkált az ajándékok között.

Réka kezébe egy nagy dobozt tett Berci apu. Életnagyságú pólyás baba került elő belőle. Fején fodros sapka, szájában cumi, testén fodros ingecske volt. Réka kiemelte a dobozból, közben véletlenül megnyomta a baba pocakját. Valami szerkezetet rejthetett a belseje, mert a mozdulatra kacarászni kezdett.

– Vedd ki a cumit a szájából! – mondta anyuka.

Réka kivette, mire a baba sírni kezdett. Gyorsan visszadugta a cumit, ekkor elhallgatott.

Réka nagyon boldog volt. – Köszönöm, köszönöm! Megmutatom Kincsőnek! – Szaladt volna a barátnőjéhez, de anyukája visszatartotta.

– Inkább velem babázz! Kincső és Kristóf szülei is megérkeztek, nem illik őket zavarni!

Édesapa folytatta az ajándékok osztását. – Nos, miután a hölgyek egy ideig a csecsebecsékkel lesznek elfoglalva, jöhetnek a férfias ajándékok!

Egy dobozkát adott dédpapa kezébe. Misi papa megtapogatta. – Fogalmam sincs, mit kaptam! Lássuk, mit rejt! – Bontogatni kezdte. – Atyavilág! Édes gyerekem, ezt nem kellett volna! Öreg vagyok, én már semmi újat nem akarok megtanulni! Minek hoztál nekem mobiltelefont! Ahogyan magamat ismerem, a masina a dobozban marad.

Berci apu átölelte nagyapja vállát. – Papuska, a telefon működőképes. Be van üzemelve, a családtagok számát beírtam. Adj öt percet, megtanítalak!

Dédpapa nagyon nehezen adta be a derekát. Öt perc múlva a női szakosztályhoz csatlakozva félrevonult, és elmélyülten tanulmányozta a kis szerkezetet.

– Még hogy én vén fejjel mobillal fogok babrálni! De igaza van Bercinek. Ennek a vacaknak a segítségével akkor is beszélhetek Rékámmal, ha éppen séta közben hív. Viszont arra nem gondolt Berci, hogy az öreganyja is nyomon tud követni? Hiába megyek el hazulról, rám csö-röghet. Vége a nyugalmas óráimnak! Szóval, amennyi előnye, annyi hátránya is van. Na mindegy! Haladjunk a korral!

Berci apu eközben nagypapához fordult. – Következik apuska ajándéka!

Nagypapa férfiasan kívárta a sorát, most kíváncsian bontogatta a csomagját.

– Ez meg mi a fene? – forgatta, nézegette a herkentyűt. – Olyan, mint egy ökörszem! Mi a csoda ez, fiam?

– Egy aprócska kamera. A számítógépedhez csatlakoztatva úgy tudunk telefonálni, hogy közben a monitoron látjuk egymást.

Apa és fia mélyen egymás szemébe nézett. Berci apa megelőzte a várható tiltakozást: – Ugye, nem akarsz a papuska mondókáját megismételni? Légy nyugodt, egyszerű a használata. Pillanatok alatt összeállítom. Gyérünk! Esténként ideültök mind a hárman a monitor elé, mi az otthoni gép elé, és úgy fogunk beszélgetni, hogy látjuk egymást. Ne mondd, hogy nem lesz jó!

A végén természetesen nagypapa beleszerelmesedett az ajándékába. Talán most is ott ülne a számítógépasztalnál, ha nagymama nem szólította volna vacsorához a családot.

A vacsora végeztével Berci apa így szólt: – Van még egy ajándékunk.

Réka azonnal felugrott a székről: – Ki kapja?

Édesapja átölelte a kislányát. – Mindenki.

– Mindenki? Hogy lehet? Na, jó! Hol van? Gyorsan, gyorsan, mert kifúrja az oldalamat!

– Édesanyádnál van. Egyelőre nem tudja megmutatni. A szíve alatt rejtőzik.

Réka anyjához rohant, és kis híján vetkőztetni kezdte. – Anyuci, mi van a szíved alatt? Ha ajándék, akkor miért dugdosod? Légy szíves, mutasd meg!

– Kisbaba van a szívem alatt. Igazi, élő kisbaba. A testvérkéd! Csak karácsony táján tudom megmutatni, akkor fog megszületni.

Réka indiántáncot járt örömeiben. – Juhé! Hujujuj! – Lesz testvérkém! Végre! Tudjátok, mennyire irigyeltem Kincsőt a tesója miatt? Csak nem akartam elárulni. Édesanya, kérlek, mutasd meg, hol rejtőzik! Egy picit megsimogatom!

Puha kezecskéjével finoman megsimogatta anyukája hasát. – Édesanya, lehet, hogy egy kicsit nekem is köszönhető a kisbaba! Ahányszor gólyát láttam a faluban, mindig kiabáltam neki, hogy gólya, gólya, vaslapát, hoz-

zál nekem kisbabát! A gólya pedig bólogatott a hosszú nyakával. Ha tudott volna beszélni, azt mondta volna, igen. Nem tudott beszélni, csak kelepelni. Kelepelve ígérte meg, hogy segít. Most meg min nevettek?

A dédszülők örömkönnyet hullattak a váratlan boldogságtól. Nagymama a menyét ölelte, nagypapa fiát karolta át. Réka, miként sejteni lehetett, pár perc elteltével a kapu felé tartott.

– Ezt tényleg el kell mondanom Kincsőnek!

– Ne zavard őket! Majd holnap átmész! – próbálta viszatartani nagymama.

– Addig nem fogom kibírni! Muszáj elmondanom! – szólt vissza a kapuból. Már az úton kiabálni kezdett:

– Kincső! Kristóf! Gyertek ki! Fantasztikus hírem van!

Kincső és Kristóf természetesen pillanatok alatt a kapuban termett.

– Mi van?

– Az van, hogy testvérem lesz! Anyukám a szíve alatt hozta el Dombaljára! Mit szóltok?

– Örülünk. Ez a hír?

A testvérek nem akarták Rékát megbántani a látszólagos közönyükkel, ezért újra mondták:

– Tényleg örülünk. Jó, ha van az embernek tesója! Igaz? – bökdösték egymás oldalát. – Jó, ha van tesó!

– Nektek nem lesz kistestvéretek?

– Nem mondták...

– Akkor csak nekem lesz!

Rékát – ki tudja miért – megnyugtatta a barátai válasza. – Na, megyek, el kell mondanom Reza néninek is! Sziasztok!

Szaladt, mint a villám, Reza néni házáig meg sem állt. Gyorsan elhadarta a hírt, lelkére kötötte Reza néninek, hogy újságolja el Naca néninek!

– Elmondhatom, de akkor fél óra múlva az egész falu tudja. A Naca nem tudja magában tartani, annyi bizo-

nyos. Ha tovább kell adni valamit, nem fáj a lába, még a botot is otthon felejtí.

Réka nem hallotta a csípős megjegyzést, szaladt hazafele.

Édesapa elmesélte, hogy a ház felújítását és berendezését befejezték. Nagyon szép, kényelmes lett. A héten bement az egyetemre, megkötötte az új munkaszerződést. Őszől a régi tanszékét fogja vezetni.

Édesanya nem fog szeptembertől tanítani, hiszen karácsonykor érkezik a kisbaba. Berci apuval egyetértésben úgy döntöttek, hogy Rékát fél napos iskolába íratják. Marcsi anyu a délutánokat a kislányával tölti. Reggel elviszi az iskolába, ebéd után érte megy, elkészítik a házi feladatot, utána nagyokat sétálnak, ismerkednek az új környezetükkel. Kikapcsolódásként hetente kétszer nyelvórára és uszodába mennek.

Az öregek egyetértéssel bólogattak. – Nagyon jól döntöttek! Nagyon jól! Megvettétek Réka tanszereit?

– A könyveket igen, mást nem. Mindent Rékával együtt szeretnénk kiválasztani és megvásárolni.

– Okosan gondoltátok! Nagyon okosan! – bólogattak megint az öregek.

Sokáig beszélgettek.

Réka érdeklődését a felnőtt eszmecsere nem kötötte le. Félrevonult, és a pólyásbabával játszott.

– Nevet kellene adnom a babának, de nem tudom, fiú, vagy lány! Nincsen haja, hogyan döntsem el? – morfondírozott. – Ha anyucinak kisfia lesz, az enyém is kisfiú lesz. Ha kislány, akkor lány nevet kap a babám.

– Anyuci! Kisfiú, vagy kislány van a szíved alatt?

– Nem tudom, kicsikém. Kisbaba. Csak a szívdobogását érzem... néha-néha egy-egy apró mozdulatát. Abból nem tudom megállapítani.

– Választhatok?

– Nem. Nem választunk. Majd megtudjuk, ha a világra jön. Akár kislány, akár kisfiú, szeretni fogjuk.

– Nagyon bölcsen mondtad. Nagyon bölcsen – bólogatott dédmama.

Lefekvés után Réka boldogan fürta magát apa és anya karjaiba.

A testvéрке is álmos, aludjunk – mondta.

Szülei kezét szorongatva elnyomta az álom.

Az utolsó nap

A vasárnap délelőtt pakolással telt. Édesanya és édesapa először a személyes holmikat rakta be az autóba, utána következett nagymama adománya. A fél kamrát kirámolta. Mindent oda akart adni. Kár lett volna tiltakozni, úgyis az autóba vándoroltak a befőttes, lekváros, szörpös és savanyúságos üvegek.

Réka természetesen unta. Egy ideig ott lábatlankodott a sürgölődő felnőttek között, majd bejelentette, hogy át-megy Reza nénihez elköszönni. Ezúttal senki sem tiltakozott.

Reza néni a küszöbön ült. Nem lepődött meg, amikor a kislány kinyitotta a titkos reteszt, és besurrant a kiskapun.

– Megjöttél, kedvesem? Már vártalak.
– Honnan tetszett tudni, hogy én vagyok?
– Megismerem a járásodat, meg abból, ahogyan a retesszel babrálsz.

Réka leült Reza néni mellé a küszöbre. Nehezére esett kimondani:

– Elköszönni jöttem. Ebéd után indulunk.
– Tudom. Hallottam. Kezdődik az iskola, menned kell. Ilyen az élet. Itt hagyod a falusi unalmas öregeket.

Réka ösztönösen tiltakozott. Kicsi szívével megérezte, hogy öreg barátnőjének nehéz a válás.

– Nem unalmasak! Nagyon szerettem Dombalján lenni, és Reza néni is nagyon megszerettem.

– Hát megszerettél? Igazat beszélsz? Ilyen öregasszonyt hogyan lehet szeretni? Hej, virágszálam! Őszinteségre őszinteséggel válaszolok. Bizony én is nagyon megszerettelek! Bearanyoztad vénséges napjaimat. Üres lesz ezután az életem.

Reza néni nem akarta kiönteni a szívét, mégis kibugygyant belőle, ami a szívét nyomta.

Réka átölelte.

– Reza néni, majd eljönnek a gyerekei és az unokái. Ők felvidítják.

– Gyerekeim? Unokáim? – sóhajtott Reza néni. – Nincsen gyermekem, nincsen unokám. Hiába szerettem volna gyermeket, az Isten nem adott. Pedig mennyit sírtam, mennyit fohászkodtam, hiába! Orvosokhoz jártam, fürdőkbe jártam, semmi nem használt. Imádkoztam a Szűzanyához, a védőszentemhez, valamiért nem tudtak segíteni. Magtalan maradtam. Sajnos. Így van ez!

Köténye sarkával megtörölte a szemét, és nézett a hegyek felé. – Minek is beszélek ilyen szomorú dolgokról az én aranyos csillagomnak?

Valóban, Réka nem nagyon értette, hogyan lehetséges, amiről Reza néni beszélt. Azt gondolta, ha a felnőttek elhatározzák, hogy kisbabát szeretnének, akkor lesz is nekik. Most szembesült először az élet árnyékosabb oldalával.

– Reza néni, van egy ötletem! Én örökbe fogadom Reza néni! Tessék lenni az én pótmamámnak! Van két nagymamám, két dédmamám, most lesz egy pótmamám. Jó?

Reza néni bólogatott.

– Jól van, violám! Leszek!

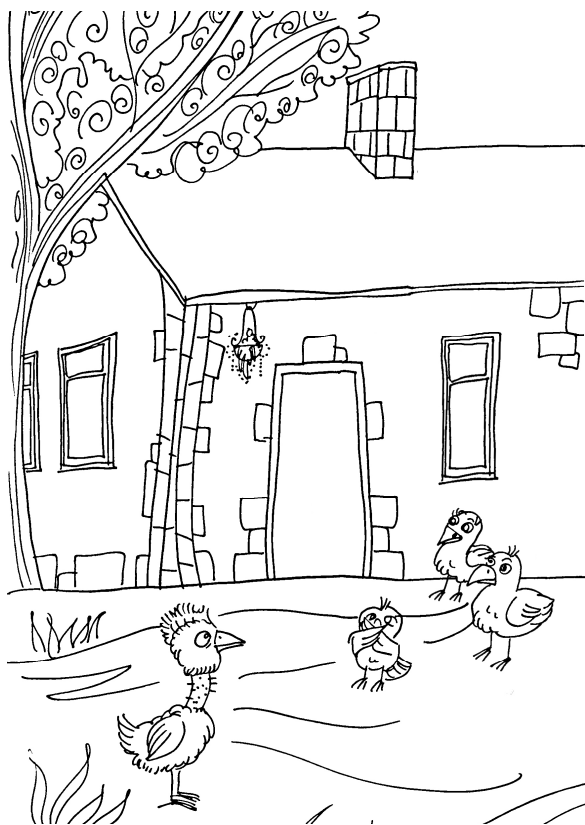
– Szuper, Reza mamuska! Akkor cuppanós puszival pecsételjük meg az örökbefogadást!

Átölelte a meghatott, a szokatlan szeretetnyilvánítástól érzékenyült anyókát. Círogatta a ráncokkal teli arcot. Mindenáron mosolyra akarta fakasztani.

– Így bátrabban hagyom itt a csibémet. Igaz is, mi van Ancsával?

– Ancsával? Itt kapirgál a szemed előtt! Meg sem ismered? – mutatott Reza néni a baromfiudvar felé.

– Az a tépett, nyakigláb?

– Az bizony! Levedlette a pelyheit, most nő a tolla. Nézd, a nyakán is van már néhány toll! Őszre rántani való lesz.

– Az én Ancsám? Soha. Kotlós lesz, azután pedig öreg tyúk. Addig él, amíg meg nem hal. Senki nem vághatja le!

– Amíg én élek, az Ancsádnak nem lesz bántódása, légy nyugodt!

Üldögéltek egy darabig a küszöbön, aztán elbúcsúztak egymástól. Reza néni előre elkészített csomagocskát adott Rékának.

– Útravaló. Szalvétába kötöttem, vidd el, kedvesem!

– Köszönöm. Csókolom, drága Reza mamuskám! Tes-sék vigyázni a házra és Ancsára! Majd jövök!

Réka kilibbent a kiskapun.

Reza néni hosszan nézett utána.

Otthon a család a korai ebédhez készülődött. Mindenki igyekezett valamit tevékenykedni.

Nehéz volt a beszéd. Az öregek derekasan rejtegették szomorúságukat. Mindannyian tudták, a búcsúzás elkerülhetetlen és fájó.

Berci apu megígérte, hogy minden este jelentkeznek. Marcsi anyu arra tett ígéretet, hogy délelőttönként, amikor nagymama és nagypapa dolgozik, dédpapa mobilját megsörgetik.

Az öregek bólogattak, mondták, hogy nagyon várnak minden jelentkezést.

Ebéd után elindult a kis család.

Nagypapa kitérte a kaput, édesapa óvatosan kigurult az autóval. Még egyszer megöleltek mindenkit, és elmentek.

A négy öreg sokáig állt a kapuban. Nézték az utat, ahol a távolodó autóból Réka integetett.

Lassan besétáltak.

Nagypapa becsukta a kaput és a garázsajtót.

– Hát elmentek! Gratulálok magunknak, hősiezen viselkedtünk! Senki sem sírt! – Lincsi mamára, majd az öregekre nézett. – Most már sírhatunk. Nem igaz?

Dédpapa nagyokat nyelt, furcsa volt a hangja. – Gyönyörű, napsugaras nyarunk volt! A kis szélvészakisaszony ujjá köré csavart mindannyiunkat. Vajon megengedi-e Isten, hogy újra láthassam?

– Úgy bizony! – sóhajtott dédmama. – Az idő elszállt felettünk, nem tudhatjuk, mit hoz a holnap. Hálás vagyok Istennek, hogy ilyen szép nyarat tölthettünk a mi kis csi-csergő fecskénkkel.

– No, és azért is, hogy épségben, egészségesen tudtuk visszaadni a szülőknek – szólt nagymama.

– Meg azért, hogy mi is egészségesek voltunk, gondját tudtuk viselni. – mondta nagypapa. – A gondviselés velünk volt.

Dédpapa átölelte élete párját: – Gizellám, a kis Réka olyan sikkos, kecses mozgású, mint te voltál fiatal korodban! Tiszta dédanyja!

Dédmama megszimogatta férje karját: – És olyan érdeklődő, mindenkre figyelő, mint amilyen te voltál egész életedben. Tiszta dédapja!

– Olyan tudásvágy van a kis unokánkban, mint amilyen benned is mindig volt – mondta Lincsi mamának kezét csókolva nagypapa. Tiszta nagyanyja!

– Úgy látod? Köszönöm. Visszont olyan természetszerető, mint te. Tiszta nagyapja! – válaszolt mosolyogva Lincsi mama. – Azon kívül okos, elegáns, mint az édesapja, és okos, szép, mint az édesanyja!

Ebben valamennyien egyetértettek.

– Ha pedig valaki azt mondja, hogy elfogultak vagyunk a kis Rékával, lehet, hogy igaza van! – Foglalta össze a megállapításokat dédpapa.

Ebben is egyetértettek.

Tartalom

Újra Dombalján.....	5
Kutya etetés meglepetéssel	10
Egér a kamrában.....	13
Réka egeret szelídít	17
Szomszédolás	22
Laura és Gerzson.....	27
Reza néni birodalma.....	32
Modern baromfi nevelés	38
Hímes csirke.....	42
A régi iskola.....	46
Kristóf és Kincső.....	54
Réka bungit épít	61
Bogánckoszorú	66
Váratlan hajvágás.....	70
Réka fodrásznak áll	74
Nyári vihar	78
Vihar után.....	85
Csigahadsereg	91
Ancsa nevelőszülőt kap.....	96
Délutáni dagonyázás	102
A hiszti nem segít.....	108
Egy kis romantika	113
Barackos gombóc utóhatásokkal.....	119
Naca néni.....	126
Naca néni kukorica babája	130
Töklámpás	135
Ludvérc a láthatáron.....	143
Közös erővel	147
Ha megdobnak kövel	152
Vége a nyaralásnak	157
Az utolsó nap	164

